

Кыргызстанга мамлекеттик башкаруунун кандай формасы керек? Ал боюнча позициянызды 2021-жылдын 10-январына дайындалган референдумда аныктай аласыз. Референдумга – президенттик республика, парламенттик республика жана бардык вариантарга каршымын деген уч суроо коюлуп жатат.

Кечээтен тарта Бишкектин акча алмаштыруучу жайларында американлык доллардын курсу ылдыйлап, сатык баасы 83,15 сомго, евро 101,49 сомго чейин арзандады. Доллардын наркы акыркы бир жарым айдан бери 84,9 сомдук чектен жылбай турган.

"14-декабрга караган түнү Кыргызстанда электр кубатын пайдалануу рекорддук чекке жетти", - деп айтты "Улуттук

энергетикалык холдинг компаниясы" ААК башкармалыгынын төрагасынын биринчи орун басары Асхат Бердиев.

Өкмөттүн токтому менен электр энергиясын пайдалануу лимити түзүлгөн. Декабрдын лимити -

1 млрд 886 млн кВт/саат.

№102-103
(3174-3175)

ЭРКИНТОО

WWW.ERKINTOO.KG

ШЕЙШЕМБИ, 2020-ЖЫЛДЫН 15-ДЕКАБРЫ

АРУУЛАН, КЫРГЫЗСТАН!

Боз үй – азыр да биздин Үйүбүз болуп саналган ата-бабаларыбыздын касиеттүү жайы.

Боз үй – байыркы көчмөн маданиятынын символу. Боз үйдүн ар бир элементи өзүнчө мааниге ээ.

Боз үйдүн негизиги жана олуттуу бир бөлүгү **кереге**.

Боз үй – Үйдүн негиздеринин бири.

**Менин программам –
бул Кыргызстан учун
12 кереге, 12 кадам алдыга!**

Бизге ақылмандыкты жана нарк-насилдерди мурастап берген ата-бабаларыбыздын руху ыраазы болсун!

Биз, алардын мураскерлери, ата-бабалардан калган бардык дөөлөттөрдү милдеттүү түрдө аяр сактайбыз жана жаңы бийиктиктөрди багындырабыз,

Анткени, **биз –
келечектин улутубуз!**

Биз биргебиз!

Биз мекенчилбиз!

Каныбек ИМАНАЛИЕВ,
Кыргыз Республикасынын
Президенттигине талапкер

КЫРГЫЗСТАНДЫН 12 КЕРЕГЕСИ

1. РУХАНИЙ КАЙРА ЖАРАЛУУ

Биз миндерген жылдар бою улуттук баалуулуктарды, маданий салттарды сактап келдик, улуттук руханий дөөлөттерду калыптандырдык. Биздин мамлекеттин жолу салтуу мамилелерди колдоо, ошол эле мезгилде жаңы технологиялар жана жетишкендиктерди өздөштүрүү аркылуу өнүгүүгө тийиш.

- Кылым карыткан улуттук баалуулуктарды жана салтуу меймандостукту, эмгекчилдикти, карыларга кам көрүүнү жана табиятка болгон кылгадат мамилени кайра өркүндөтүү жана сактоо.
- Улуттук маданиятты өнүктүрүү, маданият, билим берүү жана мамлекеттүүлүктүү бекемдөө жаатындағы ири улуттук долбоорлорду ишке ашыруу.
- Кыргыздардын Дүйнөлүк Курултайын уюштуруу жана үзүлтүксүз өткөрүү.
- Кыргыз тилин, рухун, касиетин өнүктүрүү жана байтуу.

2. БИЛИМ БЕРҮҮ

Адам капиталы – бул Кыргызстандагы негизги ресурс. Мамлекеттин маанилүү милдеттери эмгекке жарамдуу коомдун ар бир мүчөсүнө татыкуу билим алууга мумкүндүк түзүү болуп саналат.

- Эмгек рынокунун талаптарын эске алып, окуучуларды реалдуу жашоо сабактарын үйрөтүү, башталгыч, орто жогорку билим берүүнүн программаларына өзгөртүүлөрдү киргизүү. Базалык билим берүүнүн бөлүгү катары чет тилдерди, IT технологияны окутууга артыкчылык берүү.
- Пандемияда алынган тажрыйбалардын негизинде онлайн окутуу системасын өнүктүрүү.
- Жогорку билим алууда жеткиликтүү кредиттик системасын киргизүү.
- Бала бакчаларды ачуу, жеке бакчаларга шарт түзүү.
- Билим берүүнү экспорттоо.

3. СОЦИАЛДЫК АРТЫКЧЫЛЫКТАР

Жумушсуздук, өзгөчө жаштардагы жана айлык жергесиндеги жумушсуздук жалпы миграция көйгөйүн жаратты.

Көптөгөн үй-бүлөлөргө медициналык тейлөө кызматтарын толук камсыз кылуу оор болуп калды. Калктын олуттуу бөлүгүн турек жай менен камсыз кылуу көйгөйү али да курч бойдан турат. Социалдык жетишсиз каржылоо жана аны даректүү бөлүштүрүү өз натыйжасын береэ элек.

- Жумушсуздукту кыскарттуу үчүн коомдук иштер программаларын көнөйтүү.
- Милдеттүү жана ыктыярдуу медициналык камсыздандыруунун эсебинен бардык жарапандарды сапаттуу медициналык кызматтарды өрсөтүү.
- Социалдык кызматтардын даректүүлүгүн күчтөндүрүүнүн эсебинен аз камсыздарга жана мүмкүнчүлүгү чектелген мекендештерибизге жөлөк пулдарды көбөйтүү.
- Бардык үй-бүлөлөргө узак мөөнөттүү ипотекалык насяя берүүнү жөнгилдейтүү.

4. АДИЛЕТТҮҮ СОТ СИСТЕМАСЫ

Кыргызстанда сот системасы бир нече жолу жаңыланды, бирок анын бардыгы кыйрады, анткени, бийлик чыныгы көз карандысыз соттордун болушун иш жүзүндө каалаган жок. Газа эмес, эл астында кадрыры төмөн, зарыл болгон квалификациясы жок адамдар сот болууда. Көз каранды соттор жумуштан алынып, сот системасынан кетүүсү тийиш.

- Сотторду 1-2 жылдан кем эмес даярдоо боюнча атايын программаны киргизүү.
- Судьялыкка талапкерлерди тандоодо мыйзамсыз баюу жана адептик, адамгерчилкүү сапаттарын текшерүүнү киргизүү.
- Президентти сотторду бошоттуу жана ротация жүргүзүү укугунан ажыраттуу.
- Бардык сот процесстерин онлайн трансляция жүргүзүү.
- Соттордун мыйзамсыз чечимдери учун жоопкерчиликтерин күчтөтүү.

5. УЛУТТУК КООПСУЗДУК

Кыргызстан бүгүнкү күндө эч ким өзүн

Каныбек ИМАНАЛИЕВ,
Кыргыз Республикасынын
Президенттигине
талапкер

коопсуз сезбеген өлкө болуп саналат. Күч органдары оппоненттерди куугунуктоо үчүн кенири пайдаланылат. Уюшкан кылмыштуулук таза бизнесе жана жарапандарга басым гана кылбастан, бийлик менен биригип, саясатка таасир көрсөтүүдө. Система айыптоону жана жазалоону артыкчылыктуу карап, анча соң эмс кылмыштар үчүн адамдар түрмөө отуралуу, алар кылмышкер катары жазаланып келүүдө.

- Уюшкан кылмыштуу топко каршы күрөшүү жөнүндө мыйзам кабыл алуу.
- УКМКны кайра уюштуруу жана тышкы жана ички чалгындо жана терроризм менен күрөшүүнү жүзөгө ашыруу боюнча кызматты түзүү.
- Жарапандардын коопсуздугун толук камсыз кылуу үчүн «Коопсуз шаар» долбоорун негизинде «Коопсуз өлкө» долбоорун чындала ишке ашыруу.
- Баткенде аскер академиясын түзүү жана чек арачыларга жардам берүүчү өлдөр ыктыярдуу кошуунду түтпөө.

6. РЕГИОНДОР ЖАНА ЖЕРГИЛИКТҮҮ ӨЗ АЛДЫНЧА БАШКАРУУ

Күчтүү Кыргызстандың күчтүү региондордусу куруу мүмкүн эмес. Бүгүнкү күндө жашоо деңгээли региондор менен соң шаарларда олуттуу айырмаланат. Кыргызстанда бийликтин аша чаап борборлоштурулуусу, маанилүү маселелердин борбордо гана чечилишине алып келет, бул бюрократияны, коррупцияны жана көз карандуулуктуу жаратат.

- Региондорду таза суу, медициналык, билим берүү жана башка базалык социалдык кызматтар менен камсыз кылуу.
- Жергилиткүү бюджеттин пайдасына бөлүштүрүлүүчү салыктардын үлүшүн көбөйтүү. Жергилиткүү өз алдынча башкаруу органдарынын кепилдиги болгон учурда фермерлерге күреөсүз насяяларды берүү.
- Өмкөттүн ыйгарым укуктуу өкүлчүлүктөрүн жана облустук администрацияларды жооу. Райондордун жана айыл өмкөттөрдүн санын кыскартуу.
- Бишкек жана Ош шаарларынын мэрлерин жана башка жергилиткүү өз алдынча башкаруу органдарынын жетекчилерин түзөн-түз шайлоо.
- "Бир айыл – бир продукция" долбоорун жайылтуу.

7. КҮЧТҮҮ ЭКОНОМИКА

Кыргыз Республикасы көз карандысыз өнүккөн 30 жылдын ичинде өз экономикасын нарынкотук трансформациялоо жүргүзүүгө аракет жасады, бирок реформалардын процесси жай, системасыз жана натыйжалык жүрдү. Экономиканы аңдан ары жөнгө салуу аягына чыкпаган боюнча калды. Жогорку Кеңештин депутаты катары мен

- Мөңгүлөргө зыян келтириүүчү иштерди таптакыр жүргүзүүгө тыюу салуу.
- Өлкөнү жашылданырдуучу аянттарды бир нече эсеге көбөйтүү жана жайыттарды калыбына келтириүү.
- Экологиялык жактан таза коомдук транспортту өнүктүрүү, жашыл экономиканы өнүктүрүү.
- Электр энергиясын иштеп чыгуу жана жылтыру системасын иштетүү үчүн көмүрдүр пайдалануудан ақырындык менен баш тартуу жана анын коопсуз булактарына өтүү. Борбор шаарыбыз Бишкекти түтүндөн арылтуу.

10. САЯСИЙ СИСТЕМАНЫ РЕФОРМАЛОО

Бийликтин бир адамдын колуна топтолушу сөзсүз төңкөрүшке алып келерин тарых үч жолу далилледи. Парламенттик башкаруу системасы гана өлкөнүн түрүктуу өнүгүүсүн камсыздай алат. Күчтүү парламенттик демократия гана аярлуу мамлекеттүүлүгүбүздүн алсызданышына жана улам-улам бийликтин күч менен алмашусун токтото алат.

- Президент арбитр, конституциянын кепилдиги катары калып, аткаруу бийлиги менен эч кандай мамиледе болбошу керек. Башкарууучу партиянын лидери түздөн-түз премьер-министр болууга тийиш.
- Укук коргоо органдарын парламенттин жана коомчулуктун көзөмөлүнө өткөрүү.
- Президенттөн жана депутаттардан кол тийбестикти алып салуу.
- Преференциялык добуш берүү.
- Шайлоочулардын депутаттарды чакыртып алуу механизмин киргизүү.

11. НАТЫЙЖАЛУУ ӨКМӨТ

Мамлекеттик аппараттын чабалдыгы бүгүнкү күндөн негизги көйгөйлерүнүн бири. Мамлекет жаңы милдеттерге жана функцияларга багыт ала алган жок, анын аппараты эски, эпизиз, жаңыланбаган, эң башкысы – коррупцияланган бойдон калды.

- Министрлөр менен ведомствородун жана мамлекеттик кызматкерлердин санын 50% кыскартуу. Өкмөт 10ден ашык эмес министрлөр менен комитеттерден түрүшү керек.
- Мамлекеттик түзүмдерге жаңы менеджментти тартуу.
- Мамлекеттик органдардын жөнгө салуучу функцияларын кыскартуу.
- Бардык мамлекеттик кызматтарды электрондук форматка өткөрүү.
- Стратегиялык компанияларды кошпо-гондо, бардык мамлекеттик менчихти масштабдуу түрдө приватизациялоо.

12. ТЫШКЫ САЯСАТ

Кыргыз Республикасынын улуттук коопсуздукун, өгемендүүлүгүн жана аймактык бүтүнлүгүн камсыз кылуу, шериктештиктүү калыптандыруу жана коңшу мамлекеттер менен ынак коңшуулуктуу чындоо, чек ара ма-сесесин чечүү, учурдача чакырттарга жана коркунчутарга өз убагында жооп кайтаруу – тышкы саясаттын негизги багыттары болуп саналат. Өлкөнүн тышкы саясаты Бириккен Улуттар Ююмунун бардык мүчө мамлекеттери жана эл аралык уюмдар менен жакшы санаалаштыктын, өз ара түшүнүшүнүн, кызыкчылуктарды өз ара урматтоонун жана эл аралык укуктуун принциптерин так сактоон негизинде кызматташуну көздөп, көп багыттуу бойдон калууга тийиш.

- Өз ара кызыкчылуктарды эске алып, чек ара маселеси боюнча коңшу мамлекеттер менен натыйжалуу сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү.
- Коншу мамлекеттер менен интеграциялык процесстерди күчтөтүү.
- Улуу Жибек Жолунун тарыхый маршрутунда жайгашкан аймактарда максималдуу пайдалануу.
- Кыргызстандын аймагы аркылуу эл аралык транспорттук жана логистикалык коридорлорду куруу.
- ЕАЭБ алкагында бирдиктүү экономикалык мейкиндикти түзүүнү жигердүү улантуу.

Биздин күч биримдикте, санаалаш ой-жүргүтүүдө, ыймандуу жашап, сабырдуулукта, адамгерчилките жана таза иштөөдө, айкын-даярдыкта!

Кыргызстан Улуу Өзгөрүүлөрдү күттөт. Аруулан, Кыргызстан!

9. ЭКОЛОГИЯ

Өлкөбүздүн жаратылыши жана ресурстары элибиздин жалпы байлыгы болуп саналат. Бүгүн биз экологиялык жактан көп жабыркаган өлкө болуп баратабыз. Биздин тоолор таштандыларга жана өнүдүрүш калдыктарына толуп, булганууда, борбор калаабыз дүйнөдөгү абасы бузулган шаарлардын бирине айланды, жердин кыртышы бузулуп, көл, сууларыбыз булганууда, кайталанып шаарлардын кайталаады.

- Жаратылысты коргой турган мыйзамдарды күчтөтүү жана курчап турган чөйрөнү коргоо боюнча мамлекеттик институттарды бекемдөө, Экологиялык кодексти кабыл алуу.

Талант МАМЫТОВ:

“БИРГЕЛЕШКЕН БАРДЫК ДЕМИЛГЕЛЕР ТЕЗДЕТИЛИШИ ЗАРЫЛ”

11-декабрда Жогорку Евразиялық экономикалық кеңештін (ЖЕЭК) жыйыны болуп өттү. Анын ишине Кыргыз Республикасының Президенттін милдеттін аткаруучу, Жогорку Кеңештін Төрагасы Талант Мамытов катышты.

ВидеоФорматында откөн жыйынга Беларусь Президенті А.Лукашенко төрагалық қылыш, евразиялық экономикалық интеграцияны өнүктүрүүнүн стратегиялык багыттары, Биримдиктін 2021-жылға карата эл аралык ишмердигинин негизги багыттары, интеграциялык процесстерди тереңдетүү жана башка маселелер талкууланды.

«Салык жана бажы жолжоболорун автоматташтыруу,

уруксат документтерин жана коштоочу документтерди санараптештируү, ошондой эле товарларды маркерлөө жана аларга байкоо жүргүзүү турумун киргизүү боюнча бардык биргелешкен демилгелерибиз тездетилиши зарыл. Бул турумдарды киргизүү көмүкө экономикага каршы туруга жардам берет», - деп билдири дөз соңдю Президенттін милдеттін аткаруучу Талант Мамытов. Ал ошондой эле жалпы газ рыногун түзүү жана анын кайсы өлкөдөн чыкканына карабастан газды ташуудагы дискриминацияланбаган мамилени карап чыгуу зарылдыгын, Биримдиктін негизги принциптеринин бири болгон - жумушчу күчүнүн эркин кыймылды жана башка маселелерге токтолду.

ЖЕЭКтін жыйынында экономикалық кызметтешүүнүн өнүктүрүүгө жана интеграцияны мындан ары да тереңдетүүгө багытталган бир катар документтер кабыл алынып, 2025-жылға чейин евразиялық экономикалық интеграцияны өнүктүрүүнүн стратегиялык багыттары жактырылды. Өзбекстан менен Кубага ЕАӘБге байкоочу-мамлекет макамы берилди.

Жыйынга Казакстандын Президенти Касым-Жомарт Токаев, Россия Федерациясынын Президенти Владимир Путин, Армениянын Премьер-министр Никол Пашинян жана Өзбекстандын Президенти Шавкат Мирзиёев менен Куба Республикасынын Президенти Мигель Диас-Карнель Бермудес катышты.

МАМЛЕКЕТ ЧЕК АРА АЙМАКТАРЫНЫН ӨНҮКТҮРҮҮНҮ КОЛГО АЛАТ

**Вице-премьер-министр
Максат Мамытканов
11-декабрда Баткен облусунун
Лейлек жана Баткен
райондорундагы чек ара
заставаларында, чек ара жана
ички коопсуздук объектилеринде
болду. Абал менен жеринде
таанышуунун соңунда ал
тиешелүү кызметтәрдө
мамлекеттик чек араны коргоо
жана анын коопсуздүгүн камсыз
кылуу боюнча толук чарапарды
көрүүнү тапшырды.**

Андан соң вице-премьер-министр Ички иштер башкармалыгынын ездүк курамы жана жетекчилиги менен жолугушуу өткөрүп, анда мыйзамдуулукту камсыз кылуу жана кылыштыулукка каршы күрөштүү күчтүү боюнча милдеттерди койдү.

Мындан тышкary өзгөчө статусу бар чек ара аймактарын коопсуздук жана социалдык-экономикалык өнүктүрүү

боюнча мамлекеттик программалык жетекчилиги менен жолугушуу өткөрүп, анда мыйзамдуулукту камсыз кылуу жана кылыштыулукка каршы күрөштүү күчтүү боюнча милдеттерди койдү.

Мындан тышкary өзгөчө статусу бар чек ара аймактарын коопсуздук жана социалдык-экономикалык өнүктүрүү

тарабынан социалдык, экономикалык жана энергетикалык мүнөздөгү маселелер көтөрүлдү. Максат Мамытканов көтөрүлгөн маселелер боюнча бир катар тапшырмаларды берип, мамлекеттик программа алкагында бардык милдеттенмелер толук көлөмдө аткарыларын белгиледи.

ЖАШТАРДЫ ЖАНА БАЛДАРДЫ КОЛДОО БОЮНЧА ЖАҢЫ ДЕМИЛГЕ

«Балдарга жана жаштарга ыңгайлуу шаар» долбоорун балдардын жана жаштардын демилгелерин колдоо программыны катары карасак болот», - деп белгиледи вице-премьер-министр Эльвира Сурабалдиева 12-декабрда атапланындын жылында.

Вице-премьер-министридин пикеринде бул демилгенин башка программа жана стратегиялардан айырмасы – жергилиткүү өз

алдынча башкаруу органдары тарабынан балдарга жана жаштарга багытталган чечимдерди кабыл алууда жаштардын милдеттүү түрдө катышуусу болуп саналат. Ошондой эле сынактын Региондорду өнүктүрүү, өлкөнү санараптештируү жана балдарды колдоо жылышын алкагында ишке ашырылып жатканы да символикалык маанигэ ээ.

Сынактын баалоо индикаторлору катары жергилиткүү деңгээлдерги чечимдерди кабыл алуу процессине жаштардын катышуусу, жаштардын эс алуусу, маданияты жана

өсүп-өнүгүүсү үчүн шарттарды түзүү, коопсуздук маселелери, билим берүү, саламаттыкты сактоо жана түрмүштүк оор жагдайда турган үй-бүлөлөргө жардам берүү саналат. Пандемия шартында билим берүү жана саламаттыкты сактоо маселелери өтө маанилүү болуп эсептөлөт», - деп белгиледи вице-премьер-министр Эльвира Сурабалдиева.

Маалымат иретинде айта кетсек, сынак Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн демилгеси менен Өкмөткө караштуу Жаштар иштери, дene тарбия жана спорт боюнча мамлекеттик агенттиги, Кыргыз Республикасынын Улуттук стратегиялык изилдөө институту, БУУнун Балдар Фонду (ЮНИСЕФ) жана коомдук уюмдар менен биргеликте өткөрүүдө. Сынакка өлкөнүн 18 шаары катышууда.

Сынактын байге фонд: 1-орун – 3 млн сом; 2-орун – 2 млн сом; 3-орун – 1 млн сом.

Жыйынтык баалоо боюнча эң жогорку упай топтогон 10 шаарга «Балдарга жана жаштарга ыңгайлуу шаар» наамы берилет.

УКУК КОРГОО ОРГАНДАРЫ ИШКЕРЧИЛИКТИ НЕГИЗСИЗ ТЕКШЕРЕ АЛБАЙТ

**Кыргыз Республикасынын
Өкмөтү 12-декабрда укук
коргоо органдарынын ишкердик
субъекттерин текшерүүсүнө
тыюу салган чечим кабыл алды.**

Мындаи чечим ишкерлер үчүн жагымдуу шарттарды түзүү жана ишкердик субъекттеринин экономикалык ишмердүүлүгүн колдоо, алардын укуктук жактан корголушун камсыз кылуу, айрым укук коргоо органдарынын ишкердик субъекттеринин ишине негизсиз кийилишиүүсүн жоюу, ошондой эле COVID-19

вирусунун жайылышына байланыштуу кабыл алдынды.

Белгилей кетсек, бул чечим өлкө аймагында COVID-19 коронавирус инфекциясынын жайылышынын алдын алуу маселелери боюнча, бажы кызматы тарабынан жеке жана юридикалык жактардын өтүнчүү менен жазык жана жарандык процесстин алкагында жүргүзүлгөн текшерүүлөргө жайылтылбайт.

Аталган чечим расмий жарайланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

ӨКМӨТ ШАЙЛООНУ ТАЗА ӨТКӨРҮҮ АРАКЕТИН КӨРҮҮДӨ

**Кыргыз Республикасынын
Өкмөтүнүн Аппарат башчысы
Бактыбек Аманбаев 14-декабрда
өлкөнүн облус жетекчилери
жана шаар башчылары менен
жылын өткөрүп, 2 жума
аралыгында ар бир облустун
өнүгүүсүнүн планын иштеп
чыгууну тапшырды.**

Ал көп каражат талап кылбаган тармактарды өнүктүрүү зарылдыгын белгилеп, анын мисалы катары айыл чарбасын, туризм, жөңіл өнөр жайын жана кайра иштетүү тармагын атады.

Өкмөттүн облустардагы ыйгарым укуктуу өкүлдөрү жана шаар башчылары менен болгон жылындын жүрүшүнде Бактыбек Аманбаев президенттик шайлоого толук даярдык көрүү

жонундо айтты. Интернет менен камсыз кылуу жана электр энергиясынын кошумча булагы катары генераторлорду жеткирүү зарылдыгын белгиледи. Ошондой эле санитардык нормаларды сактоо боюнча чараларды көрүүнү эскертти. Ал алдынчы атап шайлоор таза өтүшү жеректигин, аткаруу бийлиги шайлоо процессине кийилишиүүсүн баса белгиледи. 5-октябрдагы окуялардын негизги себептеринин бири шайлоого жер-жерлердеги аткаминерлердин кийилишиүүсү болгон, - деди Бактыбек Аманбаев. Эгерде добуш сатып алуу учурлары болсо катуу чараларды көрүүнү тапшырды.

Даярдаган
Бегим ТУРДАЛИЕВА

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БАШКАРУУ ФОРМАСЫН
АНЫКТОО БОЮНЧА РЕФЕРЕНДУМДУ (БҮТКҮЛ ЭЛДИК
ДОБУШ БЕРУУНУ) ДАЙЫНДОО ТУУРАЛУУ**
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2020-жылдын 10-декабрында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кенеши тарабынан кабыл алынган

Кыргыз Республикасында эгемендиктүн ээси жана мамлекеттик бийликтин жалгыз булагы болуп саналган Кыргыздандын элинин эркін билдириүү максатында, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 74-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктун жана «Кыргыз Республикасынын референдумду жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 12-беренесинин 1, 2 жана 4-бөлүктөрүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кенеши ушул Мыйзамды кабыл алат.

1-берене

Референдум (бүткүл элдик добуш берүү) Кыргыз Республикасынын бардык аймагында жекшембى күнгө, 2021-жылдын 10-январына дайындалсын.

2-берене

Добуш берүү үчүн бюллетенге киргизилүүчүү суроону төмөнкүдөй берүү бекитилсүз:

- президенттик республика
  - парламенттик республика
  - бардык вариантарга карши
- (Өзүңүз тандап алган квадраттагы жоопко тиешелүү белгини көнүз).

3-берене

1. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын сунушу боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтү:

1) референдумду уюштуруучулук, материалдык жана финансыйлык жактан камсыз кылуу маселелерин, ошондой эле ушул Мыйзамдан келип чыккан башка маселелерди чечисин;

2) референдумду даярдо жана өткөрүү мезгилиnde Кыргыз Республикасынын Конституциясын жана мыйзамдарын, коомдук тартипти сактоону камсыз кылсын.

2. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссия аткаруу бийлик органдары жана жергилитүү өз алдынча башкаруу органдары менен өз ара тызыз аракетте референдумду өткөрүүнүн уюштурууну, мыйзамдардын сакталышын контролдоону, аны даярдоонун жана өткөрүүнүн жүрүшү жөнүндө коомчулукка маалымдоону камсыз кылсын.

4-берене

Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет.

**Кыргыз Республикасынын
Президентинин милдеттерин аткаруучу**

Т.МАМЫТОВ

Бишкек ш., 2020-жылдын 11-декабры, №6

**ТРАНСПОРТ КАРАЖАТТАРЫН КАТТОО ЧЕЙРӨСҮНДӨГҮ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ӨКМӨТҮНҮН АЙРЫМ ЧЕЧИМДЕРИНЕ ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН

ТОКТОМУ

Транспорт каражаттарынын, өзү жүрүүчү машинадардын жана техниканын башка түрлөрүнүн электрондук паспортторун тариздөө тартибин аныктоо, ошондой эле ата мекендик өндүрүштү колдоо максатында, «Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10 жана 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Өкмөтү **ТОКТОМ КЫЛАТ**:

1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 23-июнундагы №407 «Транспорт каражаттарын, түзүлүштөрдү жана жабдууларды каттоо маселелери жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсүз:

1) 1-пункту төмөнкүдөй мазмундагы бешинчи абзац менен толукталсын:

- Транспорт каражаттарынын электрондук паспортторун (транспорт каражаттарынын шассисинин паспортторун), өзү жүрүүчү машинадардын жана техниканын башка түрлөрүнүн электрондук паспортторун тариздөө тартиби 4-тиркемеге ылайык.;

2) ушул токтомдун тиркемесине ылайык редакциядагы 4-тиркеме менен толукталсын;

3) жогоруда атalgan токтом менен бекитилген Транспорт каражаттарын, түзүлүштөрдү жана жабдууларды, ошондой эле аларга карата менчик укуктарын мамлекеттик каттоо, кайра каттоо эрежелеринде:

- 22-пунктунда:

сөзинчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндальынын:

- «Евразия экономикалык бирлигине мүчө мамлекет болуп саналбаган мамлекеттерден республикага алып келинген автотранспорт каражаттарына Евразия экономикалык бирлигинин Шайкештиki баалоо боюнча аккредиттеген органдарынын Бирдиктүү реестрине киргизилген аккредиттеген лабораториясы тарабынан берилген транспорт каражаттынын конструкциясынын коопсуздууга жөнүндө кубелүү (юридикалык жак же жеке ишкер катарында катталган жеке адам тара-бынан гана берилет);

- төмөнкүдөй мазмундагы он сөзинчи, он тогузунчы, жыйырманчы абзацтар менен толукталсын:

«Тракторлорду, өзү жүрүүчү технологиялык машинадарды, ошондой эле ажыратылган/куралбаган түрдө алып келинген машина комплектисинин тетиктеринен куралган тракторлорду, өзү жүрүүчү технологиялык машинадарды алгачкы каттоодо ыйгарым укуктуу органга кошумча төмөнкүдөй документтер берилет:

ажыратылган/куралбаган түрдө алып келинген машина комплектисинин тетиктеринен тракторлорду, өзү жүрүүчү технологиялык машинадарды чогултуу процессин ырастаган документ;

техникалык регламенттин талаптарына шайкештигine сертификаттоо боюнча аккредиттеген орган тарабынан берилген шайкештик сертификаты.»;

- 32-пунктунун алтынчы абзацы «өзү жүрүүчү технологиялык машинадардан тышкары» деген сөздөрдөн мурда «тракторлордон», деген сөз менен толукталсын;

- 75-пунктунун экинчи абзацынын экинчи сүйлемүү алып салынсын;

- төмөнкүдөй мазмундагы 10-глава жана 78-83-пункттар менен толукталсын:

- 10. Пайдаланылган жана жокко чыгарылган мамлекеттик номердик каттоо белгилерин жок кылуу жана сатуу тартиби

78. Пайдаланылган жана жокко чыгарылган мамлекеттик номердик каттоо белгилери алар жокко чыгарылган жана транспорт каражаттарын каттоо чейрөсүндөгү ыйгарым укуктуу органга тапшырылган күндөн тартып бешиш күндөн ичинде Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик желегин символдорун пластиналардан механикалык кесип салуу аркылуу жок кылышынча тийиш.

79. Жок кылынган мамлекеттик каттоо белгилерин текшерүүнүн, эсепке алуунун жана инвентаризациялоонун тартиби архивдик иш, калкты жана автотранспорт каражаттарын, атайдын технологиялык машинадарды, айдоочулук курамды, жарапдык абалдын актыларын каттоо жаатындағы мамлекеттик саясатты ишке ашыруу боюнча ыйгарым укуктуу орган тарабынан аныкталат:

80. Пайдаланылган жана жокко чыгарылган мамлекеттик номердик каттоо белгилерин сатуу конкурс (аукцион) өткөрүү аркылуу комиссиялар тартипте жүргүзүлөт.

81. Конкурса (аукциона) даирдых көрүнүн жана өткөрүүнүн уюштуруучулук камсыздоо Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн караштуу Мамлекеттик каттоо кызметтерин алдындағы «Унаа» мамлекеттик мекемесинин бүрүгүү менен түзүлген мамлекеттик номердик каттоо белгилерин тартиби үтүлдештириүү боюнча түркүтүү иштеген комиссия (конкурстун уюштуруучусу) тарабынан жүргүзүлөт.

82. Конкурстук (аукциондук) комиссия төмөнкүлөрдөн турат:

- 1) транспорт каражаттарын каттоо жана кайра каттоо жаатындағы ыйгарым укуктуу органдын эки кызметтерин, алардын бири комиссиянын төрагасы, ал эми экинчи комиссиянын катчысы болуп саналат;
- 2) архивдик иш, калкты жана автотранспорт каражаттарын, атайдын технологиялык машинадарды, айдоочулук курамды, жарапдык абалдын актыларын каттоо жаатындағы мамлекеттик саясатты ишке ашыруу боюнча ыйгарым укуктуу органынын кызметтерин;
- 3) Кыргыз Республикасында жол кыймылынын коопсуздууга буюнча ыйгарым укуктуу органынын кызметтерин;
- 4) коомдук уюмдардын эки екүлүнен.

Комиссия конкурс (аукцион) өткөрүү аркылуу металл сыйнкытарын кымбатыраак баада кабыл алуу сунушуна карата металл сыйнкытарын кабыл алган пункттарга милдеттүү түрдө алдын ала мониторинг жүргүзөт.

3) Кыргыз Республикасында жол кыймылынын коопсуздууга буюнча ыйгарым укуктуу органынын кызметтерин;

4) коомдук уюмдардын эки екүлүнен.

Комиссия конкурсы (аукцион) өткөрүү аркылуу металл сыйнкытарын кымбатыраак баада кабыл алуу сунушуна карата металл сыйнкытарын кабыл алган пункттарга милдеттүү түрдө алдын ала мониторинг жүргүзөт.

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
**О НАЗНАЧЕНИИ РЕФЕРЕНДУМА
(ВСЕНАРОДНОГО ГОЛОСОВАНИЯ) ПО ОПРЕДЕЛЕНИЮ
ФОРМЫ ПРАВЛЕНИЯ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики
10 декабря 2020 года

В целях свободного выражения воли народа Кыргызстана, который является носителем суверенитета и единственным источником государственной власти в Кыргызской Республике, руководствуясь пунктом 1 части 1 статьи 74 Конституции Кыргызской Республики и частями 1, 2 и 4 статьи 12 конституционного Закона Кыргызской Республики «О референдуме Кыргызской Республики», Жогорку Кенеш Кыргызской Республики принимает настоящий Закон.

Статья 1

Назначить референдум (всенародное голосование) на всей территории Кыргызской Республики на воскресенье, 10 января 2021 года.

Статья 2

Утвердить следующую формулировку вопроса, включаемого в бюллетень для голосования:

«Какую форму правления Кыргызской Республики Вы поддерживаете:

- президентская республика
- парламентская республика
- против всех вариантов

(ставьте соответствующий знак в квадрате ответа, выбранного Вами).»

Статья 3

1. Правительству Кыргызской Республики по предложению Центральной комиссии по выборам и проведению референдумов Кыргызской Республики:

1) решить вопросы организационного, материального и финансового обеспечения референдума, а также иные вопросы, вытекающие из настоящего Закона;

2) обеспечить в период подготовки и проведения референдума соблюдение Конституции и законов Кыргызской Республика, общественного порядка.

2. Центральной комиссии по выборам и проведению референдумов Кыргызской Республики в тесном взаимодействии с органами исполнительной власти и местного самоуправления обеспечить организацию проведения референдума, контроль за соблюдением законодательства, информирование общественности о ходе его подготовки и проведения.

Статья 4

Настоящий Закон вступает в силу со дня официального опубликования.

**Исполняющий обязанности Президента
Кыргызской Республики**

Т.МАМЫТОВ

г.Бишкек, 11 декабря 2020 года, №6

● Жеп-ичмейлерге жол берилбейт!

ӨНҮКТҮРҮҮ ФОНДУ

ДА КӨП АКЧАНЫ

ЖЫМЫРГАН

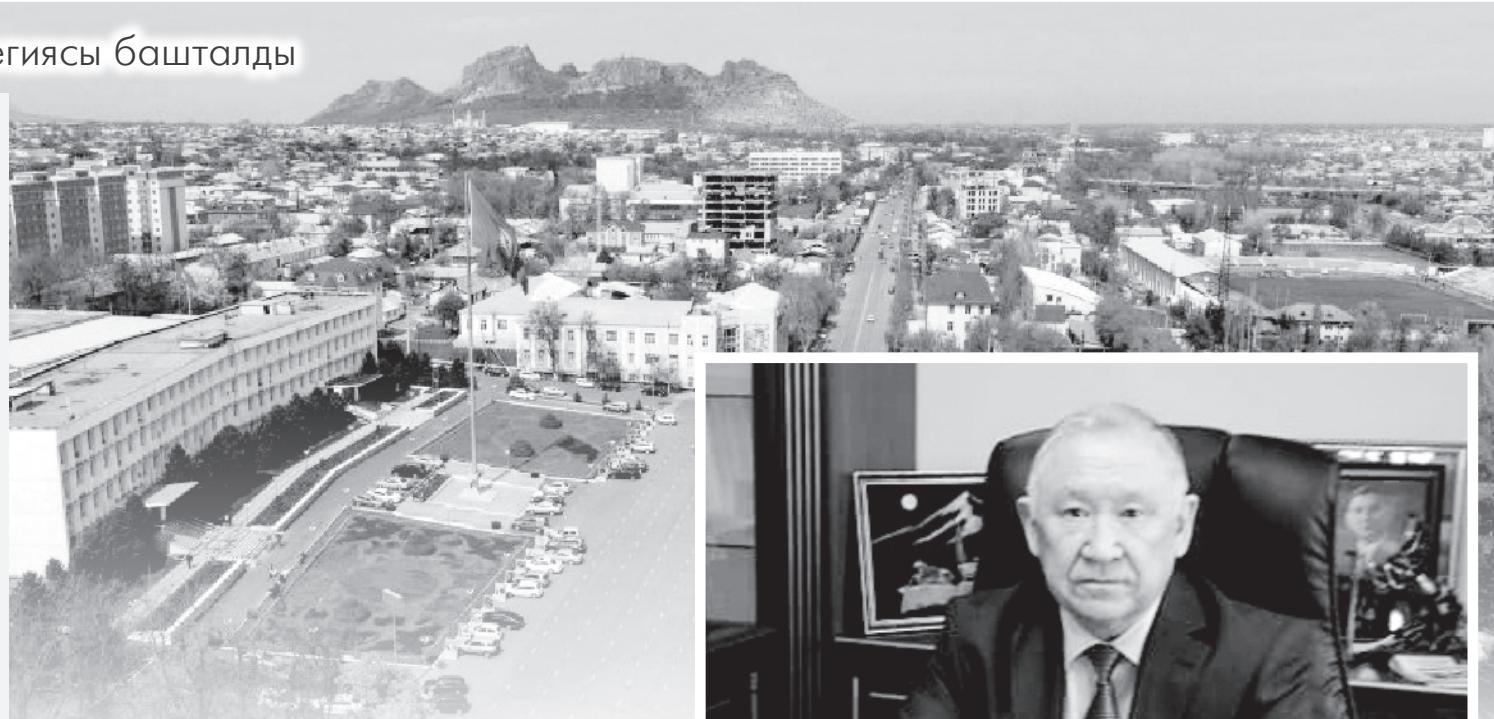
Билимдүүлөр, ақылман ақелер, манасчылар мекендеген алтынын көп ысык-Көлдүн социалдык обьекттерин ысык-Көл облустук өнүктүрүү фонду «Күмтөр» кенинен алынган ачка менен каржылап келет. Бирок, өнүктүрүү фондундагы акчалардын сарпталышын текшерүү учурунда анын башкаруу дирекциясынан ысык-Көл облустук прокуратурасы 13 миллион сомдон ашын зыянды аныктады.

Башкаруу дирекциясы 2016-2019-жылдар дар аралыгында «З.С.» жоопкерчилиги чек-төлгөн коому менен Жети-Өгүз районунун Светлая Поляна айылында спорт зал куруу учун келишим түзүп, курулуш иштеринин жый

■ Ошту өнүктүрүү стратегиясы башталды

Жарасул Абдураимов 1960-жылы
Ош облусун Алай районунун Гүлчө айылында туулган. Россиянын Урал политехникалык институтун бүтүрүп, электрондук техниканын инженер-механик адистигине ээ болгон.
Munai ExIm ЖЧКнын директору, JONWAI Machinery Works Co. Ltd компаниясынын Кыргызстандагы өкүлү болуп иштеген. Экономика министрлигинин алдындагы техникалык жөнгө салуу башкармалыгынын башчысы болгон. 2013-2015-жылдары "Кумтер" компаниясында жергиликтүү камсыздоону өнүктүрүү боюнча директордун орун басары, ысык-Көл облусунда "Жумушчу орундарды түзүү жана өнөр жайды өнүктүрүү" долбоорунун жетекчиси болгон. Ош облусуна келгенге чейин Азия өнүктүрүү банкында Кыргызстандын өнөр жай тармагын өнүктүрүү боюнча долбоорун эксперти болуп иштеген.

КР Өкмөтүнүн Ош облусундагы ыйгарым укуктуу өкүлү Жарасул АБДУРАИМОВ:

"ЖАШТАРДАН КҮЧТҮҮ КОМАНДА ТОПТОЙМ"

- Жарасул Абдураимович, сиз өзөөчө өнөр жай, өндүрүш тармагында бай тажрыйбага ээ адис экенсиз. Ош облусун өнүктүрүүнүн программасын иштеп чыктыңызы? Алдыга кандай пландарды койдуңуз?

- Облусту өнүктүрүү боюнча план бар экен, бирок конкреттүүлүк жок. Облуста 7 район, 88 айыл өкмөтү бар. Азыр ар бир район, айыл өкмөттердүн программасын түзгөндөн кийин облустукун түзгүдөй кылыш керек, себеби ар бир райондун, айыл өкмөттүн жашоочусу кайсы жерге эмне салынат, дыйкан чарбасы колго алынабы же фабрика ишке киришеби баарын так билип турушу керек. Союз учурунда 5 жылдык план бар болчу, ошол учурда Кадамжайды сурьма комбинаты, Токтогул ГЭСи, Хайдаркендеги сымап комбинаты курулат экен деп бүт республика билип турчы. Ушундай ыкманы райондордо жасашыбыз керек. Буга жарым жылча убакыт кетээр, бирок мындай программа сөзсүз керек. Андан сырткары, тез аранын ичинде ишке киргизе турган ишканаларды түзүү зарыл. Мен Эркектам, Кара-Мык, Алай, Чон-Алай, Гүлчө, Дароот-Коргондун мүмкүнчүлүктөрүн көрүп чыктым. Кытайдан бул жакка келаткан кездемелер Ош, Бишкекке ташылып кетет, алардын аз бөлүгүн Гүлчө, Дароот-Коргон, Сары-Таш айылдарында алып калып, текстиль өндүрүшүн өнүктүрүп, тикиришибиз керек. Ошондо Ош, Бишкекте, чет өлкөлөрдө жүргөн кыз-келиндер айылдарына кайтып келээр деген оюм бар. Мисалы, шайшеп, жууркандарды Бишкектен алдырып отурбай, айылдарда тиксе болот да. Анткени стратегиялык ыңғайлуу жерде турушат. Машиналар канчалаган кездемелердин түрүн алып өтүштөт, алардын 5-10% жергиликтүү ишканаларга калып, иштетилиши керек. Эт маселесин алсак, анын кымбатташина элдин нааразычылыктары чыкты. Эттин баасын түшүрүш учун жумуртка багытында, эт багытында чон-чон тоок фермаларды уюштуруу

зарыл. Индук, каз, өрдөк баккан фермалар керек. Аларды багууга жерлер кенен эле жатат. Буларды уюштуруу учун бизнес-пландарды түзүү зарыл. Мындағы кемчилик – жакшы бизнес-долбоорлорду түзө албаганы учун чон фонддордон акча ала албай келе жатышат. Ар бир иштин ТЭНин көрмөйүнчө банк же фонддор акча бербайт, ошондуктан сабаттуу балдарды топтол, бизнес-долбоорлорду түзүп жатбыз. Бул жагынан менин тажрыйбам бар. Бүгүн 10 долбоор иштүүнде турат, кудай буюрса журналисттерди чогулуп турup, бет ачарын өткөрөбүз. Бишкектегидей болуп азыр Ошту да ыш капитай баштаптыр. Ага каршы турдуу учун электромобилдерди чыгаруу зарыл. Ош шаардык мэриясы тарабынан көзөмөлдөнүп жакшы бир текстиль комбинаты салынып жатыптыр. Ага өз тажрыйбам менен жардам берейин деп турат. "Унаа курулуш" заводу салынып жатат. Кечээ жакында Премьер-министрдин м.а. Артем Новиков менен Өзбекстанда болдук. Өзбекстандын үч облусу менен биздин үч облустун жетекчилеринин ортосунда кенеш бар, ошол кенешке чогулуп чек ара, бажы посттору боюнча сүйлөштүк. Өзбекстандын кээ бир ишканаларын кыдырып, көрүп келдим. Аларда буюмдарды чогулуп жасай турган заводдору көп. Мисалы, Кытайдан, Россиядан тетиктерди алып келип, телевизор, кир жуучу машиналарды чогулрат. Биздин өлкө учун да бул ыңгайлуу тажрыйба. Ушундай иштерди айылдарда өндүрүү керек. Ош облусу өтө ыңгайлуу жерде турат. Кудай буюрса жарым жылда кайсы жерде эмне болоору так билинип калат.

- Ошто цемент чыгарган завод, пахта тазалоочу ишканалар жана чон Туратали базары бар. Буларда көмүкө экономика бар-жогун аныктай алдыңызыбы?

- Мен өндүрүштө иштеген адам катары завод, ишканаларды кыдырганда кайсынысында жумуш бар же жок экенин байкайм. Кечээ эле түштүк цемент заводунда

Премьер-министрдин милдетин аткаруучуга суроолорду беришкен, ал кеткенден кийин ал суроолорду тактасам, бардыгы башкача болуп калды.

Биз Азия өлкөсү болгондун кийин базарларыбыз көп. Туратали базары мамлекеттик ишкана деп айттылат экен. Эгер мамлекеттик болсо анын киреше-чыгашасын, товарынын жана сатуучусунун санын бир салык кызматкери менен оной эле эсептөп койсок болот. Ал жерден салык жакшы түшпей турат. Жакында салык кызматынын жетекчилери менен жолуктум. Пахта заводдорунда тазалаттуу кызматы кымбат болгондуктан, дыйкандар паҳталарын дүнүнөн эле берип салышат. Ошондуктан мага жаш балдардан турган күчтүү команда керек. Мисалы, бир жаш адис пахта заводдорун кыдырып, анализдел келет. Үч цемент заводунан жылына 300 мин тонна Өзбекстанга кетет. Бирок, жаман жери, экспортко чыккан товарларга женилдик берген учун КНС төлөнбөйт. Өзбекстан дагы көп алабыз деп сурап жатат. Салык кодексиндеги мүчүлүштүктөрдү жою керек. Биз 2025-жылга даярданып калсакпы деп турат. 2025-жылы Афганистанга абдан көп инвестиция болот. Ошого курулуш материалдарын даярдашыбыз керек. Афганистанды эми экономикалык жактан көтөрүп, ондоо пландары түзүлүүдө. Биз жакын болгондуктан ага кетчү товарларды иштеп чыгуубуз керек. Цемент заводдорубуз миллион тонна цемент чыгаруу күдүрети бар болсо да азыр 400-600 тонна гана чыгарып жатышат. Алар жок дегенде 900 мин тоннага жетүүсү керек.

- Ош облусунун эли көбүрөөк миграцияга кетет. Сырттан келген каражаттар менен жашагандар көп. Байыгандасты ички инвестициянын көлөмүн көтөрүп жаткан чыгар. Сырткы инвесторлорду тартуу кандай болуп жатат?

- Бизде ички инвесторлордун дарамети абдан чон. Буларды тартыш керек. Элдик акционердик коом түзүлүш керек. Бир

айылдан чыккан бала байыса, өз айылына завод же фабрика курганга мүмкүнчүлүкту түзүп берем. "Мамлекет жаман менеджер" деген сөзгө дайыма каршы болуп келем. Мисалы, Германияда мамлекет фонд биржаларынын ишине катышып, түшүп бараткан акцияны сатып алып, баасы көтөрүлгөндө сатышып, активидүү болуп туршат. Бизде бир райондо бир фабрика курулса, мамлекет өзүнүн 5 же 10% үлүшүн берсе, кийин 100% кылып чыгарып алса болот. Мисалы, 5 млн салган акчасынын 5%н кедей-кембагалга алтын акция кылып бериш керек. Ал башкага берилбайт, сатылбайт. Биз пособие бере берип жарытпайбыз, туруктуу акция алган үй-бүле акционердик маданиятка, акционердик коомдун жашоосуна үйрөнүп, акционерлердин чогулушуна катышып көп нерсени билет. Рынок экономикасына өттүк дегендөн кийин ушуга жеткирмейинче эл кыйнала берет.

Анан бизде банк системасы начар иштейт. Дүйнөгө атагы чыккан банктардын филиалдары жок. Ошол банктар келмейинче инвестициялык деңгээлибизди көтөрө албайбыз. Эгер Германиянын же Швециянын атактуу банкынын филиалы келгенде ошол жактагы инвестор банкка ишенип келмек. Бизде чет өлкөлүк "Демир банк" гана бар. Мисалы, Россиянын "Сбербанк", "Внешторгбанк", Кытайдын, Американын банктарынан келсе кана. Кыргызстан өзү финанссылык-оффшордук зонага айланып кетсе деле жакшы болмок.

- Жаштардын оюн укутунузбү?

- Мен жаштар менен жолуктум. Азыр бизде креативдүү жаштар көп. Жогорку окуу жайлардын жетекчилери менен да сүйлөшүп, бир жогорку окуу жайдын базасында мен-мен деген жаштарды чогулуп сүйлөшүп, талашып-тартышып көрөлү, тажрыйба алмашалы дедим. Саясатка кызыгып жүргөн жаштарга шарт түзүп бердим,

азыр алар Конституциянын жаңы долбоорун талкуулап жатышат. Аларды юристтер угуп отурушат. Ушундай жаштар борбору түзүлүп иштесе, мен дагы жума-сына бир жолу барып, жолугуп турал. Бир-эки жолу интернет клубдарына кирип, алдыга умтулган башкача жаштарды көрдүм. Ошол жерде иштеп жаткан баланы өзүмө жардамчы кылып алдым. Ал англіс, қытай, орус тилдерин эркін сүйлөйт экен. Айтып жаткан сөздөрүмдү, долбоорлорумду ал түшүндү. Ушундай жаштардан 20-25ти топтосом, сонун команда болот. Мага сабастыз балдардын кереги жок. ЖОЖдор юристтерди көбүрөөк чыгарып, заманга ылайыктуу кадрлар жок болууда. Жаңы технологияны биле турган жаштарды окутуш керек. Ошто чон кен-байлыктар бар. Мисалы, базальт чыгарып иштетүүгө адистер керек.

- Чон-Алайдагы "Кайди" компаниясы алтын аралашмасы бар таштарды дүнүнөн эле чыгарып кетип жатышат.

- Мен "Кайдиде" болдым. Туура, кетип жаткан концентраттардын эсеби жок. Тоннасына 4 грамм алтын деп кытайлар айтып жатышат, биздин геологдор 12 граммга чейин дешүүдө. Ал жерде алтындан башка металлдар да бар, алардын такыр эле эсеби жок экен. Ушуга окшогон башка да бардык кен чыгуучу жерлерде өзүбүз билбей калгандан, адистин жоктугунан кемчиликтер кетүүдө. Мен азыр акимдерге "экономист, физик, химик катары кен байлыктарды билип турушунар керек, силерди карап жаштар осуш керек", - деп айтып жатам. Тилекке карши, жергиликтүү бийлик өкүлдөрү шайлоону гана жакшы өздөштүрүштүптур. Сабастыз кишилер көп, көрүп алыш кыжаалат болом. Биз акимдерди ала да, көд албайбыз. Билген тажрыйбам менен бөлүшүшүм мүмкүн. Айылдарда эл арасында таланттуулар бар, ошолордон сууруп чыгыш керек.

Сымбат МАКСУТОВА

ПРЕЗИДЕНТИККЕ ТАЛАПКЕР БАБЫРЖАН ТОЛЬБАЕВДИН ПРОГРАММАСЫНЫН НЕГИЗГИ ҮЧ БАГЫТЫ

- Мамлекеттик ишканаларды (министрлөр жана ведомстволор, ж.б.) жана мамлекеттин ири үлүшү бар компанияларды натыйжалуу башкаруу.**

ИШ-ЧАРАЛАР:

- Мамлекеттик органдардын түзүмүн жана иштешиң оптималдаштыруу. Ар бир кызматкер үчүн КРІ тутумун (натыйжалуулуктун негизги көрсөткүчү) киргизүү менен натыйжалуулукту жогорулаттуу жана бюджеттик чыгымдарды 20%га же андан ашык азайтуу. Жыл сайын бюджетти кеминде 400 миллион АКШ долларына жакын каражатка үнөмдө. Үнөмдөлгөн каражат адистердин эмгек акысын жогорулаттууга жана өлкөнүн өнүгүүсүнүн башка артыкчылыктуу багыттарына жумшалат;
- Мамлекеттик компаниялардын жана мекемелердин ишине коомдук көзөмөлдү (ЖМК жана жарандык коом) уюштуруу. Ай сайын бизнес өкүлдөрү менен бир жана эл өкүлдөрү менен бир жолугушуу өткөрүп туруу. 2022-жылдан баштап квартал сайын президенттик жолугушуларды өткөрүп туруу;
- Кыргызстандагы жана чет өлкөлөрдөгү мыкты менеджерлерди / жетекчилерди тандоо жүргүзүү менен ишке алуу. Алардын ар биринин алдына маанилүү милдеттерди коюп, жана максаттарга жетүү үчүн башкаруучуларды шыктандыруу.

Президенттин 2021–2026-жж. ишинин натыйжалуулугунун негизги көрсөткүчү (КРІ) Мамлекеттик түзүмдү башкаруунун натыйжалуулугу жана оптимизациясы:

Corruption Perceptions Index (Коррупциянын көрсөткүч индекси) рейтинги боюнча:

- "Мыкты баа" - 5 жылдан кийин Кыргызстан рейтингде 50-орунда турат.
- "Жакшы баа" - 5 жылдан кийин Кыргызстан рейтингде 70-орунда турат.

2019-жылдын жыйынтыгы боюнча Кыргызстан өлкөлөрдүн коррупция боюнча рейтингинде 126-орунда турат

Doing Business (бизнес-башкаруу) рейтинги «Мыкты баа» - 2025-ж. Кыргызстан рейтингде 30-орунда турат
«Жакшы баа» - 2025-ж. Кыргызстан рейтингде 40-орунда турат.

Бүгүнкү күндө Кыргызстан Doing Business рейтингинде 81-орунда турат.

2. Экономиканын өнүгүүшү.

"Экономикалык өсүш - бул элдин бакубаттуулугун жогорулаттуу үчүн өнүктүрө турган эң маанилүү багыт" Б.Л.Тольбаев.

- Экономикалык өсүш төмөнкүлөрсүз мүмкүн эмес:
- мамлекеттик жана сот органдарынын натыйжалуу, ачык-айын жана профессионалдуу ишмердүүлүгүнө байланыштуу көйгөйлөрдү чечүү;
  - жеке менчкти жана инвестицияларды коргоо;
  - өлкөнүн эл аралык аренада кадыр-баркын көтөрүү;
  - бизнеси көмүсөдөн чыгаруу үчүн стимулдаштыруучу системаларды киргизүү (салык механизмдерин түзүү жолу менен).

ИШ-ЧАРАЛАР:

- Санарипшештирууну киргизүүнүн улантуу, бирок интенсивдүү темп менен;
- патенттердин, иш-аракеттердин формаларына жана коломуне шайкештигин текшерүү;
- Чет өлкөлүк акционердик капиталдын менчик укугунун кепилдиги үчүн чет өлкөлөрдө соттук териштирүү институттарын (же атайын Бишкек Финанслык Борборун) киргизүү;
- Инвесторлордун мүлкүүк укуктарын бузуу боюнча бардык олуттуу учурларды (1 млн АКШ долларынан ашык транзакциялар) текшерүү жана алардын укуктарын калыбына келтирүү;
- Чет өлкөлөрдөгү мекендештерибизди, президенттик кенештерге көзөмөлдөө жана кенеш берүүчү органдарда иштөө үчүн тартуу;

- чейинки аралыкта айылдардан келген мугалимдерге кошумча акы төлөө. Ошондой эле алардын квалификациясын жогорулаттуу мүмкүнчүлүктөрүн түзүү;
- Мугалимдердин статусун жогорулаттуу жана айлык ақыларды жана сыйлык ақыларды көтөрүп боюнча расмий системаларды киргизүү. Ай сайын кирешенин кеминде эки эссе өсүшү;
  - Мугалимдерди борборлоштурулган мамлекеттик экзамендердин жыйынтыгы боюнча окуучулардын ийгилиги үчүн сыйлоо;
  - Жакыр үй-бүлөлөргө / ата-энелерге мектеп тамагы жана мамлекеттик субсидиялар менен жардам берүү;
  - ЖОЖдорду аттестациялардан өткөрүү. Коомдо дипломду сатып алууга болот деген түшүнүк болбошу керек;
  - ЖОЖдордо билим берүүнү реформалоо. Мурунку коррупциялык схемаларга жооп иретинде, бюджеттик орундарга ЖОЖдордо каттоонун борборлоштурулган системасын киргизүү. Бюджеттик квоталарды бөлүштүрүү: Бишкек жана Ош шаарларындагы ЖОЖдордо кабыл алуу учун республиканын эң мыкты бүтүрүүчүлөрүнө 70% жана региондордун бүтүрүүчүлөрүнө 30% квота берүү.

Президенттин 2021–2026-жж. ишинин натыйжалуулугунун негизги көрсөткүчү (КРІ) Кыргызстанда билим берүү системасы:

«Эң мыкты» баа - Мугалимдердин орточо кирешеси алты жылдын ичинде 100%га өсөт. Айылдык мектеп бүтүрүүчүлөрүнүн орточо ЖРТ (жалпы республикалык тестирлөө) көрсөткүчүнүн 30%га жогорулаши.

«Жакшы» баа - Мугалимдердин орточо кирешеси алты жылдын ичинде 70%га өсөт. Өлкө боюнча ЖРТ жыйынтыктарын жакшыртуу.

Президенттин 2021–2026-жж. ишинин натыйжалуулугунун негизги көрсөткүчү (КРІ) Кыргызстандын экономикасынын өсүшү:

«Эң мыкты баа» - Өлкөнүн ИДПсы (ички дүүч продукциясы) алты жылдын ичинде эки эсеге көбөйтөт, ал эми ИДПнын минималдуу жылдык өсүшү кеминде 8%ды түзөт.
«Жакшы баа» - ИДПнын жылдык өсүшү жылына 6%ды түзөт.

Маалымдама: ИДПнын эки эсеге көбөйшүү = калктын жыргалчылыгынын / кирешесинин өсүшү, жаңы жумуш орундарынын санынын өсүшү.

Көмүсөк экономиканын деңгээли 10%га чейин төмөндейт (көмүсөк экономиканын азыркы деңгээли 23%дан 43%га чейин).

3. Билим берүү.

«Ата-эненин балдарына бере турган эң жакши нерсеси - бул, мээрим /көңүл буруу жана тарбия/билим». Мухаммад пайгамбар (с.а.в)

Биздин мектептердеги негизги көйгөйлөр - компетенттүү мугалимдердин жетишиздиги. Мектептердин абалы, аларды окуу китечтери жана керектүү технологиялар менен жабдуу жөнүндө айтпай эле көйлө.

Иш-чараларды каржылоо мамлекеттик бюджетти натыйжалуу пайдалануу жана мамлекеттик аппаратты оптималдаштыруу жолу менен кошумча каражат бөлүү аркылуу мүмкүн болот.

ИШ-ЧАРАЛАР:

- Жаш мугалимдин программасын түзүү:
Мамлекеттик педагогикалык университеттерде, жок дегенде бир мектеби бар ар бир айылдар үчүн квота түзүү. ЖОЖдордун бүтүрүүчүлөрүн бюджеттик негизде жумушка орноштуруунун жана ротациялоонун борборлоштурулган системасын түзүү. 4 жылдан 5 жылга

Эмне үчүн Бабыржан Тольбаев буларды ишке ашыра алат?

Башкаруу жана жаратмандык боюнча чоң тажрибасы бар (20 жыл).

- Үч өлкөдө натыйжалуу иштеген күчтүү жана бекем командашынан баштап түптөгөн (Кыргызстан, Россия, Азербайжан);
- 12 жылдын ичинде 10 адамдан турган чакан компаниядан, команда менен биргеликте капиталдык көлөмү, штаттык саны (1860 адам), филиалдык тармаг (118) жана ыраазы болгон кардарлардын саны (жүз миндеген), таза киреше жана төлөнгөн салыктар боюнча Кыргызстандагы эң ири каржы институтун курду. Анын жетекчилиги астында компания бүтүндей Россиянын аймагында (Калининграддан Южно-Сахалинсккө чейин) жигердүү өнүгүүсүн улантууда, ал жерде Борбор Азиядан келген 900ден ашуун кызметтер иштешет, ошондой эле Азербайжанды 180ден ашык адам иштеген компания бар.

Түзүү жөндөмдүүлүгү.

- Кыргызстандын тарыхындагы эң ири инвестициялардын бирин (100 миллион АКШ доллары) өлкөнүн каржы секторуна тарткан;
- «Исламдык Терезеге» биринчилерден болуп лицензия алып, Кыргызстанда каржылоонун исламдык принциптерин киргизген. Талыклаган эмгектин аркасында компания бүтүндей КМШ аймагында исламдык принциптердин алкагындағы бүтүмдөрдүн саны боюнча лидер болуп калды.

Бөлүшүү жана жакшылыкты түзүү мүмкүнчүлүгү.

- Тольбаев Бабыржандын демилгеси менен бүткүл Кыргызстан боюнча көптөгөн социалдык жана экономикалык маанилүү долбоорлор түзүлдү. Алардын ичине: "Апаке" КФ, "Азия Гол футбол клубу" КФ, "Балдар Футбол Лигасы" КФ (анын алкагында республика боюнча 3000ден ашык балдар футбол ойноо мүмкүнчүлүгүнө ээ болушту) кирет. Ошондой эле аралык "Мол Булак Күз Деми" марафону, жана башка 80ден ашуун долбоорлор билим берүү, искусство, маданият, саламаттыкты сактоо, спорт, айыл чарба, эне жана бала, маалымат технологиялары жана мүмкүнчүлүгү чектелген адамдарга жардам берүү, ж.б. арналды.

КРЫН Президенттигине талапкер Аймен Касеновдун Шайлоо алдындагы Программасы

САЛТТАР ЖАНА ИННОВАЦИЯЛАРДЫН СИНТЕЗИ ЭЛДИН ЖЫРГАЛЧЫГЫ ҮЧҮН

МЕНИН ЖАШООДОГУ ПРИНЦИПТЕРИМ

- ❖ Оюмдун, сөзүмдүн иш-аракеттерим менен шайкештиги
- ❖ Талықпай иштөө, бекерчиликке жол бербөө
- ❖ Адам тандоого укуктуу, бирок тандоо жоопкерчилик менен байланыштуу болушу керек
- ❖ Эң эле кыйналып турган адамдарга көңүл буруу
- ❖ Жеке үлгүм аркылуу тарбиялык таасир этүү
- ❖ Адилеттүүлүк, ак ниеттүүлүк жана жоопкерчилик – чечим кабыл алуунун негиздери
- ❖ Жаратылыш менен адамдарга гумандуу жана кылдат мамиле кылуу жан дүйнөмдүн жыргалы

МЕНИН СТРАТЕГИЯЛЫК АРТЫҚЧЫЛЫКТАРЫМ

1-артықчылык: Улуттук кайра жарапалуу

- ❖ Биздин улуттук аң-сезиминин негизин түзгөн салттык баалуулуктар: адилеттүүлүк, жоопкерчилик жана ак ниеттүүлүк аркылуу улуттук аң-сезимди ойготтуу
- ❖ Жогорку адеп-ахлактык баалуулуктарды жана принциптерди сактоо менен элдин тарбиясына таасир этүүчү негизги салттык диндерди колдоо жана кыргыз коомунун руханий ёсушунө шарт түзүү
- ❖ Кыргыз элинин көз карашынын езгечөлүгүн эсепке алуу менен башкаруунун, экономикалык көнүмшүтүн жана коомдук уюмдаштыктарын жаңы өздүк моделин түзүү
- ❖ Улуттук генофондун саламаттыгын камсыздоо, мурастык байланыштарды калыбына келтирүү, үй-бүлөлүк институттун салттык баалуулуктарын бекемдөө
- ❖ "Манасчы" жана "акындар", "ынтымак", "курултай" жана "саракалдуу география" институттары сыйкатуу улуттук маданий институционалдык долбоорлорду колдоо жана өнүктүрүү
- ❖ Кино, музыка, искусство, поэзия жана адабият жаатындагы заманбап маданиятты калыптандыруу учун чөйрө түзүү жана бардык инфратүзүмдү калыбына келтирүү
- ❖ Тарыхый бүтүндүктуу калыбына келтирүүгө жана атабабаларды руханий эскерүүгө багытталган долбоорлорду түзүү жана өнүктүрүү
- ❖ Өлкөнүн бардык эл жайгашкан географиялык жерлеринде адамдын аң-сезимин жогорулаттуу жана коомдуу ондоо маскательда тарбиялык жана адеп-ахлактык ченемдер, баалуулуктар жана образдар аркылуу маалыматтык жана маданий чөйрөнү байытуу

2-артықчылык: Мамлекеттүүлүктүү куруу

- ❖ Эл бийлигинин үстөмдүгүн камсыздоо үчүн мамлекеттик түзүлүштүн жана башкаруунун жаңы моделин издеө жана түзүү. Зомбулукту башкаруу аппарат катары колдонгон мамлекеттен коомдук мамилелерди шайкештөө системасы башкарған мамлекетке ақырындык менен өтүү
- ❖ Парламенттик башкаруу формасын бүткүл элдик бийлик институту болгон Курултайга ырааттуу түрдө ақырындык менен алмаштыруу. Ал бийлик коомдук коммуникациялардын санараптик платформасынын негизинде бардык маанилүү чечимдерди кабыл алат.
- ❖ Санариптик Курултайдын платформасы аркылуу бүткүл элдик добуш берүү жолу менен КРЫН Президентин шайлоо жана өлкөнүн өнүгүү идеясын жана улуттук биримдикти бекемдөө функцияларын ага жүктөө
- ❖ Өнүгүү жаткан социумдун жана биздин улуттук салттардын негизинде өздүк институттарды жана улуттук элитаны калыптандыруу механизмдерин түзүү
- ❖ Мамлекеттик укук жана сот тутумунан бийлик институту статусунан мамлекеттик түзүмгө, коомдуу тейлөөгө, өлкө жаңардарынын укуктары жана милдеттери бойонча мыйзамдарга өтүүсү
- ❖ Саясий жана жогорку мамлекеттик кызметтәрдүү эзлөгөн адамдарды мыйзам бузган учурларда жазалоо үчүн жазанын колдонуудагы коомдук формаларын жана мыйзам чыгаруучу механизмдерин киргизүү
- ❖ Мамлекеттик институттардын ачык-айыкын ишмердигинин отчеттүүлүгү бойонча тоталдык санараптик тутумду киргизүү
- ❖ Тышкы дүйнө менен өз ара аракеттенүүнүн стратегиялык негизи катары элдердин жакшы коңшулапштык жана достук принциптеринин негизинде тышкы саясатты куруу
- ❖ Аскерди улуттук салттарды жана коомдун түзүлүшүн эсепке алуу менен азыркы замандын талаптарына ылайык реформалоо
- ❖ Башкаруунун "зарылчылыгын" эске алуунун негизинде башкаруунун ашыкча иш-милдеттерин жана түзүмдөрүн жоюу
- ❖ Географиялык жана экономикалык максатка ылайык администривдик-жергилиткүү бөлүүнүн реформалоо жана өз ара толуктоочу түзүмдөр катары "шаар-айыл" жерлерин өнүктүрүү принциптерин киргизүү

- ❖ Биздин архитектуралык канондорго жана экологиялык баалуулуктарга таянуу менен шаар куруунун жаңы моделдерин ишке киргизүү. Жалпы жашоо-тиричиликтин комфорттук жана маданий-органикалык чөйресүн түзүү.

3-артықчылык: Өнүгүүнүн негизги ресурсу – бул адам ресурсу

- ❖ Улуттук мураска негизделген социалдык программаларды түзүү жана киргизүү, жаңы типтеги маданий жактан байытылган чөйрөнү жана жаңы муундук жамаатчылуктарын түзүү
- ❖ Адамдын ишмердүүлүгүн ишке ашырууга жардам берүү үчүн атайдын чөйрө жана долбоорлорду түзүү, анын чыгармачыл дараметин жана башка мүмкүнчүлүктөрүн колдоо үчүн адамдарга инвестициялоо
- ❖ Өнүктүрүүнүн кыймыл күчү катары жаштардын демилгесин ишке ашыруу үчүн колдоо көрсөтүү жана шарт түзүп берүү
- ❖ Улуу муундун сапаттуу жашоосуна шарт түзүп берүү жана аларды өлкөнүн коомдук турмушуна интеграциялоо
- ❖ Аялдар жана балдар үчүн бардык шарттардын топтомун түзүү, үй-бүлөлүк баалуулуктарды бекемдөө
- ❖ Элдин тарыхый атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн түзүүгө багытталган, келечектеги муундуу түзүүнүн негизги институту катары билим берүү саясатын жана программаларын институционалдык жана структуралык жактан модернизациялоо
- ❖ Коомдуу өнүктүрүүнүн негизги фактору катары мугалимдин коомдук жана экономикалык статусун калыбына келтирүү
- ❖ Коомдогу маданиятты жана ден соолукка болгон мамилени өзгөртүү жана бардык инфратүзүмдүк шарттардың эң эле жогорку деңгээлге чыгаруу
- ❖ Ооруларды аныктоо системасына олуттуу инвестицияларды жумшоо жана дарыгерлердин коомдук жана экономикалык статусун калыбына келтирүү

4-артықчылык: Экономикалык базис

- ❖ Жаңы экономиканын фундаменталдык принциби – "жерден өсүп чыкканын баары – бул жашоонун туура программасы". Артықчылуктар – органикалык айыл чарбаны жана гидроэнергетикалык потенциалды өнүктүрүү
- ❖ Айыл чарбанын негизги фактору катары суу ресурстарын башкаруу жана сууну жөнгө салына турган бассейндерди, чакан суу чордондорун, тутумдаштырылган каналдарды түзүү жолу менен айылды өнүктүрүү
- ❖ Кошуна өлкөлөрдүн алдынчыларды жоопкерчиликтүү эсепке алуу менен суу ресурстарын колдонуунун майналтуулугун жогорулаттуу жана суу ағындарын туура жөнгө салуу
- ❖ Замандык технологиялардын негизинде айыл чарбаны электрлештириүү, механизмдештириүү жана автоматташтыруу деңгээлин жогорулаттуу

- ❖ Жайлоолорду туура пайдаланууга, кайракы адырларды жана орточо тоолорду пайдаланууга, ошондой эле жаңыланган жер кадастрын түзүүгө багытталган, жер реформасын жүргүзүү
- ❖ Экологиялык жактан таза продукцияны өндүрүүгө жана кайра иштетүү технологияларына багытталган айыл чарбанын моделин түзүү
- ❖ Кайра иштетүү боюнча өнөктөштүккө жана өндүрүлгөн продукцияны толук кайра иштетип, дүйнөлүк рынокко чыгарууга даяр болгон глобалдык инвесторлорду, ар бир региондун экономикалык адистештируусун эсепке алуу менен тарттуу
- ❖ Айланы-чөйрөгө түрүктуу зыян келтирүүчү тоо-кен жаатындагы жаңы долбоорлордан баш тарттуу
- ❖ Жаратылыштын түрүктуулугуна жана сакталышына кепилдик берүүчү максималдуу таза технологияларды тарттуу боянча кандай болбосун инвестицияларды долбоорлордо мильдеттүү талаптарды киргизүү
- ❖ Улуттук өнүгүүнүн стратегиялык ресурсу катары мөңгүлөргө, жерлөргө, дарыяларга жана токойлорго карай мамлекеттик өзгөчө көнүл буруу
- ❖ Биздин ландшафттардын табияттуулугун, биздин көлдөрдүн, дарыялардын жана токойлордун табияттуулугун калыбына келтирүү жана мындан ары объекттерди мамлекеттик экологиялык жактан коргоо
- ❖ Улуттук жана табигый-климаттык өзгөчөлүктөрдү эсепке алуу менен туризмди өнүктүрүү
- ❖ Инкубаторлорду, акселераторлорду колдоо фонддорун түзүүдө бирдей төң шарттарды түзүп берүү жолу менен ишкердикти колдоо жана өнүктүрүү
- ❖ Башкарууну жөнөкөйлөтүү жана жалпыга ачык кылуу маскательда салыктык тутумду модернизациялоо жана бирдиктүү салыкка өтүү
- ❖ Өндүрүштөгө улуттук лидерлерди колдоо боянча атайдын фонддорду түзүү, башкаруу боянча консультацияларды жана мамлекеттик буюртмаларды берүү

5-артықчылык: Региондордун келечектүү өнүгүүшү

- ❖ Баткен облусу – Фергана өрөөнүндөгү стратегиялык форпост. Экологиялык таза жер-жемиштерди сугаруу, ресурс менен камсыз кылуу жана инфратүзүм маселелери боянча мамлекеттик жактан колдоо көрсөтүлгөн өндүрүштүү адистештириүү. Чек ара маселесин даанышмандык менен чечүү жана коргоо.
- ❖ Жалал-Абад облусу – биздин гидроэнергетикалык жүрөгү. Энергияны көп талап кылган өндүрүштүү кластерлерди түзүү жана энергетикалык долбоорлорду адистештириүү.
- ❖ Ысык-Көл облусу – асман тиреген тоолор өлкөсү, тазалыктын жана ыйыктыктын бешиги. Келечектеги интеллектуалдык элитаны түзүп орду; билим берүү жана илим-изилдөөчү кластерди адистештириүү.
- ❖ Нарын облусу – элдик демилгелүүлүктүн руханий борбору. Маалыматтык-коммуникациялык өнүгүү жана жаңы технологиялык кластерди түзүү борбору. Малчылыктын экологиялык таза азыктарын жана кайра иштетүү өндүрүштүү адистештириүү.
- ❖ Талас облусу – Манас мурасынын баалуулуктарынын сакчылары жана ээлери. Облуста түрүктуу түзүлгөн айыл чарбалык толук кайра иштетүү өндүрүштүү кластерин түзүү.
- ❖ Ош облусу – Кыргызстандын руханий жана маданий борбору. Текстиль жана тигүү өндүрүшүнүн кластерин калыбына келтирүү жана өнүктүрүү.
- ❖ Чүй облусу – Республиканын тышкы дүйнөгө чыккан стратегиялык терезеси. Облустун өнөр жай потенциалын кайра жаратуу, логистикалык долбоорлорду түзүү, билим берүү жана илимий потенциалдарын өнүктүрүү.

6-артықчылык: Бириңчи кезектеги долбоордук идеялар

- ❖ Жалал-Абад облусунда гидроэнергетикалык багыттагы жана Нарын облусунда маалыматтык-технологиялык багыттагы технологиялардын кластерлерди түзүү.
- ❖ Орточо тоолордогу айыл чарба өсүмдүктөрүн өндүрүү боянча долбоорлорду ишке ашыруу маскательда тоо боорлорундагы жерлерди сугаруу программасын ишке киргизүү.
- ❖ Чакан гидроэнергетиканын жана коштоочу чакан машина куруу жана ондоо-калыбына келтирүү класстерин өнүктүрүү.
- ❖ Жаңы эл аралык атаандаш жер кадастрын түзүү адистештириүү.
- ❖ Улуттук айыл чарбанын жаңы технологиялардын негизинде балык чарбасын өнүктүрүү.
- ❖ Айыл чарбанын жаңы технологиялардын негизинде балык чарбасын толгуу менен текстиль жана тигүү өндүрүштүү кластерлерин жаңыдан түзүү.

Аймен КАСЕНОВ

Предвыборная Программа кандидата в Президенты КР Касенова Аймена «СИНТЕЗ ТРАДИЦИЙ И ИННОВАЦИЙ ВО БЛАГО НАРОДА»

МОИ ЖИЗНЕННЫЕ ПРИНЦИПЫ

- ❖ Единство мыслей, слов и действий.
- ❖ Усиленно трудиться и не допускать праздности.
- ❖ У человека есть право на выбор, который связан с ответственностью.
- ❖ Обращать внимание на тех, кому труднее всего.
- ❖ Оказывать воспитательное воздействие через личный пример.
- ❖ Справедливость, искренность и ответственность – основа принятия решений.
- ❖ Гармоничное и конгруэнтное состояние духа, гуманное и бережное отношение к людям и природе.

МОИ СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ПРИОРИТЕТЫ

Приоритет 1: Национальное возрождение

- ❖ Пробуждение национального сознания через побуждение к традиционным ценностям – справедливости, ответственности, искренности – как основы национального сознания нашего народа.
- ❖ Создание условий для духовного роста кыргызского общества, поддержка ведущих традиционных религий, оказывающих благотворное влияние на воспитание народа через соблюдение высоких нравственных ценностей и принципов.
- ❖ Построение собственной новой модели управления, экономического уклада, общественной соорганизации с учетом мировоззренческих особенностей народа Кыргызстана.
- ❖ Забота об укреплении здоровья и о сохранении генофонда нации, восстановление связи поколений, укрепление традиционных ценностей института семьи.
- ❖ Поддержка и развитие национальных культурных институциональных проектов, таких как «манасчи» и «акыны», институтов «ынтымак» и «курултай», «сакральная география».
- ❖ Восстановление всей инфраструктуры и создание среды для формирования современной культуры в области кино, музыки, искусства, поэзии, литературы и национальных видов спорта.
- ❖ Создание и развитие проектов, направленных на восстановление исторической целостности и духовной памяти предков.
- ❖ Обогащение информационной и культурной среды воспитательными и нравственными нормами, ценностями и образами в целях оздоровления общества и повышение осознанности поступков и действий человека во всех географических локациях страны.

Приоритет 2: Построение государственности

- ❖ Поиск и формирование новой модели государственного устройства и управления для обеспечения верховенства власти народа. Постепенный переход от государства как аппарата насилия к государству как системе гармонизации общественных отношений.
- ❖ Постепенная и последовательная замена парламентской формы правления общенародным институтом власти – Курултаем, осуществляющим принятие всех важнейших решений на основе цифровой платформы общественных коммуникаций.
- ❖ Избрание Президента КР путем всенародного голосования через платформу цифрового Курултая и возложение на него ключевых функций укрепления национального единства и преданности идеи целостного развития страны.
- ❖ Создание собственных институтов и механизмов формирования национальной элиты, исходя из интересов развивающегося социума и на основе наших традиций.
- ❖ Перевод системы государственного права и судейства из статуса института власти в государственную структуру по обслуживанию общества, строго следя за законом о правах и об обязанностях граждан страны.
- ❖ Внедрение действенных общественных форм и законодательных механизмов наказания лиц, занимающих политические и высшие государственные должности, допустивших нарушения.
- ❖ Приоритет государственного управления, основанный на постепенном укреплении институтов самоуправления на местах, и запуск системной меритократии.
- ❖ Внедрение тотальной цифровой системы открытости и отчетности деятельности государственных институтов.
- ❖ Построение внешней политики на принципах добрососедства и дружбы народов как стратегической основы взаимодействия с внешним миром.
- ❖ Реформа армии в соответствии с актуальными требованиями времени и с учетом национальных традиций и устройства общества.
- ❖ Упразднение лишних функций и структур управления исходя из принципа «необходимой достаточности» управления.

- ❖ Реформа административно-территориального деления с учетом географической и экономической целесообразности и внедрение принципов развития территорий «город-село» как взаимно дополняющих структур.
- ❖ Запуск новых моделей градостроительства с опорой на наши архитектурные каноны и экологические ценности. Создание комфортной и культурно-органичной среды общей жизнедеятельности.

Приоритет 3: Человек как основа развития

- ❖ Создание и внедрение социальных программ, основанных на национальном наследии, формирование культурно обогащенной среды нового типа и формирование сообществ нового поколения.
- ❖ Поддержка и инвестирование в людей для раскрытия их творческого потенциала и их возможностей через создание среды, а также проектов, способствующих самореализации человека.
- ❖ Поддержка и создание условий для самореализации молодежи как движущей силы развития.
- ❖ Создание условий для качественной жизни старшего поколения и их интеграция в общественную жизнь страны.
- ❖ Создание всего комплекса условий для женщин и детей в целях укрепления ценностей семьи.
- ❖ Институциональная и структурная модернизация образовательных политик и программ как главного института воспитания и обучения будущего поколения с ориентиром на формирование исторической конкурентоспособности народа.
- ❖ Восстановление общественного и экономического статуса учителя как ключевого фактора развития общества.
- ❖ Изменение культуры и отношения к здоровью в обществе и создание всех инфраструктурных условий на высочайшем уровне.
- ❖ Привлечение существенных инвестиций в систему диагностики и восстановление общественного и экономического статуса врачей.

Приоритет 4: Экономический базис

- ❖ Фундаментальный принцип новой экономики: «все, что исходит от земли, – это правильная программа жизни». Приоритеты – органическое сельское хозяйство и развитие гидроэнергетического потенциала.
- ❖ Управление водными ресурсами как главным фактором развития сельского хозяйства и развития села путем создания бассейнов водного регулирования, малых гидростанций, системообразующих каналов.
- ❖ Повышение эффективности использования водных ресурсов и правильное регулирование стоков вод, в том числе с учетом ответственности перед нашими соседями.
- ❖ Повышение уровня электрификации, механизации, автоматизации сельского хозяйства на основе инновационных технологий.
- ❖ Земельная реформа, нацеленная на эффективное использование пастбищ, запуск в эксплуатацию скло-

новых земель и земель среднегорья, формирование обновленного земельного кадастра.

- ❖ Построение модели сельского хозяйства, ориентированного на производство экологически чистой продукции и чистые технологии переработки.
- ❖ Привлечение глобальных инвесторов, готовых к партнерству в вопросах, касающихся переработки нашей продукции и вывода конечного продукта на мировой рынок, с учетом экономической специализации каждого региона.
- ❖ Отказ от новых проектов в области горной добычи, представляющих любую угрозу устойчивости окружающей среды.
- ❖ Обязательное требование к любым инвестиционным проектам – соблюдение всех экологических норм и привлечение максимально чистых технологий, гарантирующих устойчивость и сохранность природы.
- ❖ Государственный фокус на сохранность ледников, земли, рек, лесов, являющихся стратегическим ресурсом национального развития.
- ❖ Восстановление естественности наших ландшафтов, озер, рек, лесов и в дальнейшем государственная экологическая защита объектов.
- ❖ Развитие туризма с учетом национальной специфики и природно-климатических особенностей.
- ❖ Поддержка и развитие предпринимательства путем создания равных условий и возможностей, фондов поддержки, инкубаторов, акселераторов.
- ❖ Модернизация налоговой системы и полный переход к единому налогу с оборота с целью упрощения и прозрачности администрирования.
- ❖ Создание фонда будущих поколений за счет внутренних дополнительных ресурсов, в том числе с участием граждан страны на основании долевого принципа и инвестирование стратегических объектов.
- ❖ Создание специализированных фондов по поддержке национальных лидеров производства, оказание управляемых консультаций, предоставление государственных заказов.

Приоритет 5: Перспективное развитие регионов

- ❖ Баткенская область – Стратегический форпост в Ферганской долине. Специализация на производстве экологически чистых фруктов с государственной поддержкой в вопросах орошения, инфраструктуры, обеспечения ресурсами.
- ❖ Джалал-Абадская область – Сердце нашей гидроэнергетики. Специализация на энергетических проектах и создании производственных энергоемких кластеров.
- ❖ Иссык-Кульская область – Страна небесных гор – колыбель чистоты и святости. Специализация: образовательный и научно-исследовательский кластер, место формирования будущей интеллектуальной элиты.
- ❖ Нарынская область – Духовный центр народной предпринимчивости. Центр информационно-коммуникационного развития, в перспективе – создание нового технологического кластера. Специализация на производстве экологически чистой продукции животноводства и продуктах переработки.
- ❖ Таласская область – Хранители и держатели ценностей Манаса. Создание кластера производства сельскохозяйственной продукции, традиционно сложившегося в области.
- ❖ Ошская область – Духовный и культурный центр Кыргызстана. Восстановление и развитие кластера текстильного и швейного производств.
- ❖ Чуйская область – Стратегическое окно республики во внешний мир. Воссоздание промышленного потенциала области, создание логистических проектов, развитие образовательного и научного потенциала.

Приоритет 6: Первоочередные проектные идеи

- ❖ Создание технологических кластеров в Джалал-Абадской области по гидроэнергетическому направлению, а в Нарынской области – по информационно-технологическому направлению.
- ❖ Запуск программы орошения склоновых участков земель с целью запуска проектов производства сельскохозяйственных культур среднегорья.
- ❖ Развитие кластера малой гидроэнергетики и сопутствующего малого машиностроения и ремонтно-восстановительной системы.
- ❖ Развитие рыбоводства на основе органических и экологически чистых технологий как нового международного конкурентного производства.
- ❖ Воссоздание кластера текстильного и швейного производства связанных с полным восстановлением национального племеноводства.

АЙМЕН КАСЕНОВ

Кыргыз Республикасынын Президенттигине талапкер

Р.Б.Тагаевдин

ПРОГРАММАСЫ

Мамлекеттик түзүлүш

Башкаруунун формасы кандай болушу керек?

Менин оюмча, биздин өлкөгө азыркы учурда президенттик-парламенттик аралаш система керек, ошону менен бирге Премьер-министр менен Президенттин функцияларын караштырып, глобалдуу түрдөгү маселелерди, тышкы саясат жана коопсуздук суроолорун Президентке калтырып, Премьер-министр экономикалык суроолорду чечүүгө түздөн түз жоопкерчилик алуусу зарыл. Премьер-министрдин аппаратын жана жалпы өтө көңейип кеткен мамлекеттик органдар системасын караштырып, керек жеринде жоюу амалын табуу керек.

Мисалы: Айыл жана суу чарба министрилиги, айланама-чөйрөнү коргоо жана токой чарбасы мамлекеттик агенттиги, суу ресурстары агенттиги, ветеринария жана фитосанитария коопсуздугу боюнча инспекциясы бар. Ушунун бардыгынын жетекчиси, аппараты жана кызматкерлери ж.б. бар. Бул өтө чон чыгым. Ошол эле учурда эффективдүүлүгү өтө төмөн. Баарын бириктирип, Айыл чарба министрилиги эле кылыш койсо эмнеге болбосун.

Административдик-аймактык реформа жүргүзүү керек. Биздин өлкөдө 4 тепкичтүү бийликтин системасы бар: республика – область – район – айыл өкмөтү. Областтык, райондук жетекчилер эч нерсе чече алышпайт. Укуктары да, бюджети да жок. Ошого карабай областын өкүлчүлүгүн аппараты менен, райондун акимдерин аппараты менен багып келатабыз. Аларга жумышалган чыгым өзүн актаган жок.

Ошол эле учурда акчасы да, ресурстары да, жерлери да бар айыл өкмөттөрү бардыгын чече алышат. Ал эми дотацияда турган айыл өкмөттөрү болсо башка кеп. Аларды ирилештирип, өзүн-өзү баккандай ыңгайдан карат, баланшастырып бири-бирине кошуу зарыл.

Тышкы саясат

Биздин мамлекет жакынкы коңшулар менен канатташ жашап, иштеп, эл аралык долбоорлорду түзүп, кызматшастыкта бирге иштеп келе жатабыз. Соода катнаш, байланыштар, импорт жана экспорт бардыгы коңшу өлкөлөр аркылуу өтөт. Ошондуктан кошуналар менен чыныгы өнөктөш жана дос болушубуз шарт.

Казакстан, Өзбекстан, Тажикстан жана Кытай менен болгон мамилелер бекемдөле берүүгө тийиш. Ал эми Россия Федерациясы менен болгон кызматташтыктын тамыры терен. Саясий, экономикалык, маданий-гуманитардык жагынан алганда да чыныгы өнөктөштүк, достук мамилелериздин узак жылдык тарыхы бар.

Анан албетте, эгемендиктин жылдарында Кыргызстан дипломатиялык, экономикалык алака-катнаш түзгөн ондогон өлкөлөр бар. Мына ошонун бардыгы менен өз ара пайдалуу кызматташтык ырааттуу улантыла берет.

Ошону менен бирге эле ООН, ПрООН, ОБСЕ, ШОС, ОДКБ, ЕврАЗЭС, ТүРКСОЙ өндүү эл аралык уюмдардын алкагындагы иш-аракеттерибиз тынымсыз жүргүзүү берүүгө тийиш. Түркия баштаган түрк тилдүү өлкөлөр менен болгон боордоштук мамилелерди да мындан ары жакшыртуунун мааниси зор. Ошону менен бирге эле Туркия, Япония, АКШ, Германия, ж.б. донор өлкөлөр менен кызматташууну мындан ары бекемдөө экинчи катардагы маселелерден эмес.

Коңшу өлкөлөр менен болгон Мамлекеттик чек ара көйгөйлөрүн чечүү

Тажикстан жана Өзбекстан менен болгон чек араны тактоо аягына чейин чекилбей келет. Баткен, Ош, Жалал-Абад облустарында талаштуу жерлер көп. Айрычка, Баткен облусунда бул маселе абдан курч турат. Облустун элинин тынчын алган негизги көйгөй – чек ара.

Кыргыз-тажик мамлекеттик чек арасынын жалпы узундугу 972 чакырымды түзүт. Анын ичинен 519 чакырымы бекитилген. Чек аранын калган бөлүгүн тактоо улам артка жылып келе жатат.

Ал эми кыргыз-өзбек чек арасынын такталбаган 15%ы калган.

Бул маселе өтө кылдаттыкты, бири-бирибизге болгон урмат-сыйлуу мамилени талап кылат. Бирок, ошол эле учурда Кыргызстандын кызыкчылыгы учун бекем туршубуз керек. Ануучун билимдүү, руху бийик, мекенчил адистер тартылууга тийиш.

Чек ара аймагындагы калктуу конуштардын инфраструктуралык, социалдык муктаждыктарын чечүү

Бул багытта Кыргыз Өкмөтү тарабынан аракеттер көрүлүп келген. Бирок, чек ара аймактарындагы көйгөйлөр

чекилбegen боюнча калууда:

- Анын айынан ички жана тышкы миграция күч алган.
- Көз карандысыз жолдор толук салынып бүткөн жок. (ички жолдор көйгөй да толтура).
- Мектеп, бала бакча жана башка социалдык объекттер жетишсиз.
- Таза суу жетпеген айылдар көп.
- Сугат суулары менен камсыз кылуу, жаңы айдоо жерлерин өздөштүрүү кыял бойдон калууда.

Экономикалык реформалар

Эн эле башында кыска мөөнөттө (2-3 айда) негизги стратегиялык документтерди иштеп чыгыш керек: өнүгүүнүн узак жана кыска мөөнөттүк программысы иштелип чыгышы зарыл. Анын финанссы булактары ачык көрсөтүлүп, эффективдүүлүктүн негизги көрсөтүчтөрү (кирешенин өсүшү, жумушчу орундарын түзүү, келечектүү көрсөтүчтөр) менен бекемделиши керек.

Фискалдык саясатты кайра карат чыгыш керек. Бизде экспортчулар үчүн эч кандай стимул жок. КНС (НДС) кайтаруу механизми гана бар. Ал дагы коррупциялашкандыгын көрсөттү. Жалпы салык системасын ойлоонуштурууш керек.

Бизнестин экономикалык жүгү өтө эле оор – дээрлик 30%ды салык жана соцчегерүүлөргө кетет. Ошон үчүн көпчүлүгү көмүсүк иш жүргүзөт. Азыр чогултуп жаткан каражат-бизнестин ачык иштеген из гана бөлүгүнөн чегерилген сумма. Демек, салыкты азайтуу менен ачык иштеген бизнестин алкагын көңешиб керек. Кандай болгон күнде да бул реформаларды ишке ашыруу керек. Аларды экспертер менен кенири талкууга алуу зарыл.

Ар бир тармакта салыктан качуунун схемалары бар, бажы номенклатурасынын коддору менен да иштешибиз керек. Алкоголь жана нефтепродуктыларын импортто-гондордун көпчүлүгү ушундай схемаларды колдонушат: акцизик товарларды акциз чегерилбен товар катары алып киришет.

Алсак, акциз чегерилген бензин этанол катары киргизилет.

Кыргызстан – деңиз жәэктөринен алыс, жаратылыш байлыктары чектелүү. Демек, билим берүү жана кызмат көрсөтүү секторун өнүктүрүү керек.

Кыргызстан 6-7 негизги тармакка артыкчылык берип, аларды өнүктүрүүгө басым жасаш керек: айыл чарбасы, тоо-кен өнөр жайы, туризм, энергетика, женил өнөр жайы – булар республикада чоң потенциалы бар салттуу тармактар.

Эгемендиктин жылдарында ИДПнын структурасында кызмат көрсөтүүнүн көлөмү 50%га чейин өстү. Демек, мына ушул багыттагы ишти жөндөп, финанссылык кызмат көрсөтүү, туризм, логистиканы өнүктүрүү учур талабы. Финансы секторун, финтех секторун өнүктүрүү учүн банк секторун либералдаштыруу зарыл.

Мисалы: Сингапур, Япония-ИДПсы абдан чоң чакан өлкөлөр.

Тыштан карыз алууну кыскартып, оптималдаштыруу жана эффективдүүлүгүн жогорулатуу аркылуу ички ресурстарды колдонуу талапка ылайык болот. Тапкан каражаттарыбызды эффективдүү чыгымдап, кирешени көбөйтүү керек.

Инвестициялык климат

Инвесторлорго жакшы шарттарды түздүк деп айтып эле келе жатабыз. Бирок, откөн 30 жылдан бери чеке жылтыралык жылын болгон жок. Анча-мынча келгендөрүн үркүтүп жибердик. Бюрократия, коррупция өтө чоң жолтоо болду.

Эмне кылыш керек?

Аларды чакырып-көндүрүштүн деле кереги жок. Эн башкысы – ыңгайлуу шарттарды түзүп, ачык жана түшүнүктүү эрежелерди камсыз кылышыбыз керек.

Инвесторлор менен болгон бардык өз ара иш-аракеттер, сүйлөшүүлөр, уруксаттарды берүү госкомиссиянын денгээлинде жүрүп, бардык процесстер түз көрсөтүлүшү кажет.

Мында соттордун көз карандысызыгы да өзгөчө роль ойнайт. Ошону менен бирге эле менчiktин кол тийгистиги толук коргулушу шарт.

Инвесторлор менен болгон кызматташууда компаниянын улушунө ээ болуу эмес, өндүрүлгөн продукцияны бөлүү принципи маанилүү - бул таза жана ачык болот.

Инвесторлор түзгөн компаниялардын алкагында ачык-даана корпоративдик башкаруу системасын түзүү керек.

Азыр бул багытта Өзбекстан жакшы үлгү көрсөтүүдө:

инвесторлорду коргогон, стабилдүүлүк жана ачыктык процедураларына кепилдик берген жаңы мыйзамдарды кабыл алууда. Кандай или ишканалар кирип жатканын, технопарктар, заводдор курула баштаганын көрүп жатабыз.

Дыйкан-фермерлер өндүргөн продукцияларды сатып-өткөрүү жана экспорттоо боюнча мамлекет Эмне кылыш керек?

- дыйкан-фермерлөргө жана кайра иштетүүчү ишканаларга арзан насыяларды берүү;
- сугат жана жайыт жерлердин асылдуулугун арттыруу, асыл тукум мал өстүрүү багытындагы иштерди тынымыз жүргүзүү;
- айдоо аянтарын сугат суулары менен камсыз кылууну жакшыртуу;
- мал ооруларын алдын алуу чараларын күчтүү, ветеринардык тейлөнү жакшыртуу;
- жер иштетүү жана мал өстүрүү багытындагы алдыңкы технологияларды түзүү;
- жакынкы жана алыссы мамлекеттерге экологиялык таза продукцияларды экспорттоо боюнча келишимдерди түзүү;
- электрондук соода-сатыкты өнүктүрүүгө айрыкча көнүл буруууга тийиш.

Ирригация маселелери

- эскилиги жеткен ирригациялык объектилерди калыбина келтирүү;
- 2017-2026-жылдарга ирригацияны өнүктүрүү боюнча мамлекеттик программада камтылган объектилерди өз убагында бүткөрүү;
- жаңы жерлерди өздөштүрүү үчүн сугат суулары менен камсыз кылуу;
- суу топтоочу жайларды, каналдарды тазалоону колгого алуу.

Тоо-кен тармагы боюнча

Тоо-кен тармагы Кыргызстандын экономикасына чоң киреше бере турган тармак. Алтын, комур, газ, нефть, ж.б. өндүрүлөт. Кыргызстанда Кум-Төр баштаган бир катар алтын кендери иштеп жатат. Тилекке каршы, ойдогудай наыйжа берген жок. Эмне кылыш керек?

- инвесторлор менен үлүштүк негизде эмес, өндүрүлгөн продукцияны төн бөлүү принципи менен иштеш керек;
- Кыргызстандын кен байлыктарынын лицензияларынын эл аралык биржаларда кимдир бирөөлөр тарабынан сатылышина жол бербеш керек;
- лицензиялар ким каалаган адамга эле бериле бергенде болбайт, атаандаштык аркылуу берилүүгө тийиш;
- инвестор менен болгон келишим жен ичинен эмес, ачык-айкын бүткөрүлүшү керек;
- кен казууда экология маселесине катуу талап коюлушу кажет;
- кен казуу ишканаларында жергилүктүү элге иш берүү келишимдеме так-даана көрсөтүлүшү керек;
- казылып алынган кенди (руда) кайра иштетүү Кыргызстанда жүргүзүлүшү керек;
- кен (рудалар менен концентранттарды) сырье катары чыгарып кетүүгө бөгөт болчу чарапларды көруш керек;
- кен казылган жерлерди калыбына келтирүү (рекультивация) сөзсүз ишке ашырылууга тийиш;
- келишимдин кынтыксыз аткарылышына эки тарап төн жоопкер болууга тийиш.

Жол маселеси

Биринчи кезектеги максаттар:

- Түндүк – Түштүк автожолунун курулушун тездешүү;
- Бишкек – Ош автожолунун Маданият – Жалал-Абад, Бишкек – Кара-Балта участогун тез арада бүткөрүү;
- Ош – Баткен – Исфана автожолунун курулушун бүткөрүү;
- Түп – Кеген автожолун бүткөрүү;
- Балыкчы – Корумду – Каракол автожолун реабилитациялоо;
- мындан тышкыры ички жолдорго көңүл буруу;
- Китай – Кыргызстан – Өзбекстан темир жолун куруу боюнча эл аралык макулдашуларга жетишүү.

(Уландысы 11-бетте)

Кыргыз Республикасынын Президенттигине талапкер Р.Б.Тагаевдин

(Баштальшы 10-бетте)

Социалдык саясат

Социалдык саясатта айрыкча басым жасай турган эки негизги тармак бар – алар саламаттыкты сактоо жана билим берүү. Адам турмушундагы эки эң негизги нерсе – бул биздин балдарыбыз жана биздин ден соолугубуз. Мына ушул эңгөчө төңөрөк менин мугалимдерге тыгыз байланышкан. Мындан кымбат, мындан баалуу эмне бар?

Азыр кездешип жаткан кыйынчылыктар – бул билим берүү системасынын жетишсиздиги, кемчилеги. Элдин жалпы сабаттуулугу төмөндөө. Кандай гана экономика болбосун, өзөгү – бул билим берүү.

Ал эми медицинанын абалын болсо жайында, пандемия күч алып турган маалда көрбөдүкпү.

Мугалимдер менен врачтарга эңгөчө статус берип, айлык акыларын көбөйтүп, аталган кесиптердин кадырын көтөрүш керек. Эмне учун мамлекет квартиラларды күрүп, аларды укук коргоо органдарына эле берет? Буга мугалимдер менен врачтарды дагы кошпосо болбойт.

Өнүккөн өлкөлөрдүн бардыгында эле мугалимдер менен врачтар – бул урмат-сыйлуу, кадырлуу кесиптөрүш керек. Эмне учун мамлекет квартиラларды күрүп, аларды укук коргоо органдарына эле берет? Буга мугалимдер менен врачтарды дагы кошпосо болбойт.

Ошондой эле экология саясатына да эңгөчө басым жасоо керек: экологиялык таза өндүрүшкө, товарларга жеңилдик каралууга тийиш. Эл аралык экологиялык фонд дун ресурстарын колдонууну жолго коюш керек. Бишкектин ақыркы жылдардагы экологиялык абалы ойлондурбай койбайт. Жашыл экономика деп көп айтып келебиз, аны ишке ашыруубуз керек, ресурстарга бай өлкөдөн жылдан-жылга талтакыр азайып кетүүгө бара жатабыз. Тукумдарга бизден эмне калат?

Айыл калкынын турак жайга болгон муктаждыгын чечүү, турак жай куруу үчүн жер тилкелерин берүү кандай чечилет?

Бул маселе бүткүл республика боюнча курч турат. Турак жай куруу үчүн жерлерди трансформациялоо оор маселе. Ал эми турак жайга муктаждардын саны жылдан-жылга азайып кетүүгө бара жатабыз.

- Баткен облусунда бүгүнкү күнде турак жай салуу үчүн жер тилкесине муктаж 61842 жаран же болбосо 44179 үй-бүлө көзекте турат. 536,6 га жерди трансформациялоо зарыл.

- Нарын облусунда 2876,29 га жер аянын трансформациялоого сунушталган. Нарын шаарында жер аянына көзекке тургандардын саны 2100 адам.

- Жалал-Абад облусунда 67 000 адам көзекте турат. 7028 га жерди трансформациялоо зарылчылыгы бар.

- Ысык-Көл облусунда 1678,87 га жер трансформациялынууга тийиш. Бүгүнкү күнгө карата облус боюнча болжол менен 42571 жаран турак жай курууга жер тилкесин алууга көзекте турат.

- Талас облусунун аймагында элдер турак жай салуу үчүн 2500 га жерлер трансформацияга муктаж, ал эми бүгүнкү күнде турак жай салуу үчүн 11555 жаран көзекте турат.

- Чүй облусунун аймагында бүгүнкү күнде 300 га жер аянынан ашын жерлер турак жай куруу үчүн трансформациялоого муктаж.

- Ош облусунун аймагында элдерге турак жай салуу үчүн бүгүнкү күнде 6200 га ашык жер трансформациялоого муктаж.

Кыска мөөнөттө бул маселени төрөн анализедеп, айыл чарба жерлерине залал келбегендөй шартта трасформациялоону ишке ашырыш керек.

Социалдык турак жайга муктаж болгондорго мамлекеттик ссуда маселесин чечүү жана насыяларга болгон пайызды төмөндөтүү боюнча кандай иштер жасалат?

- Мамлекеттик ипотекалык компания тарабынан берилип жаткан насыялар 6-8% болууга тийиш;

- ипотекалык турак жай алуунун тартиби ачык жана түшүнүктүү болууга тийиш;

- ипотекалык турак жай үчүн бөлүнгөн каражат жылдан-жылга көбөйшүү керек;

- мугалимдер менен врачтарга эңгөчө көнүл бурулууга тийиш (укук коргоо органдарынын кызматкерлерине үй курган сыйкытуу эле мугалимдер менен врачтарга дагы үй куруп берүү).

ПРОГРАММАСЫ

Айылдарды таза суу менен камсыз кылуу

Республика боюнча таза суу жетпеген 715 айылдын 455 айылын таза суу менен камсыз кылуунун каржы булактары аныкталган. Мындан тышкary дагы 260тан ашык айыл таза суу менен камсыз кылынууга тийиш.

- республиканын калкын ичүүчү суу менен толук камсыз кылуу;
- курулуп бүткөн таза суу курулуштарынын сапатына айрыкча көнүл буруу;
- таза сууга делген каражаттын сарамжалдуу пайдаланылышина көзөмөлдүк кылуу.

Республикада мектеп жана бала бакча маселеси орчуундуу маселелердин бири бойдон калууда

Республикада 245 авариялык абалдагы мектептер бар. Окуучулар батышпай 2 же 3 нөөмөттө окуп жаткан мектептердин саны дагы арбын. Бала бакчалар жетишсиз.

- капиталдык салымдардын эсебинен мектеп, бала бакчаларды куруу улантылат;
- эңгөчө муктаж болгон айылдардагы мектептер биринчи кезекте курулат;
- бюджеттик каражаттарды ашыкча чыгымдоого бөгөт коюлат;
- курулуштун сапаты текшерилип туррууга тийиш;
- гранттык каражаттардын, спонсорлордун эсебинен мектеп куруу аракеттери көрүлөт;
- жеке менчик бала бакчалардын курулушуна кенири мүмкүнчүлүк түзүш керек.

Ооруканалар боюнча

Коронавирус пандемиясы кыргыз медицинасынын абалы абдан начарлаганын көрсөттү. 30 жылдан бери жаңы ооруканаларды куруу колго алынбай калган. Республика боюнча көптөгөн ооруканалардын эскилиги жеткен. Пандемия маалында берилген эл аралык жардамдардын эсебинен бир дагы оорукана куруп алууга жетишкен жокпуз.

Керектүү кадамдар:

- зарылдыгына карап жаңы ооруканаларды куруу;
- заманбап медициналык техникаларды алып келүү;
- саламаттыкты сактоо жаатында эл аралык байланыштарды чындоо;
- медициналык окуу жайларынын базасын чындоо;
- чет өлкөлөрдөгү эң алдыңкы медицина мекемелери менен тажрыба алмашуу, адистерди жиберип окутууну колго алуу;
- медкызматкерлердин статусун бекемдеп, айлык акыларын жогорулаттуу

Медициналык кызмат көрсөтүү

Медициналык кызмат көрсөтүүнүн деңгээли төмөн. Ооруканалар эски. Атайын жабдуулар жетишсиз. Дарыгерлер жетишпейт.

- региондордогу ооруканаларды дарыгерлер менен камсыз кылуунун жолдорун издөө;
- медициналык жабдуулар менен камсыз кылууну колго алуу;
- эпидемиологиялык шарттарга ылайык дарыгерлердин кайра даярдоо, окутуу;
- ооруканаларды капиталдык ремонттон откөрүү, жаңыларын куруу;
- дарыгерлердин башка өлкөлөрө чыгып кетүүсүнүн алдын алуу;
- дарыгерлердин башка медкызматкерлердин, санитаркалардын айлык акысын жогорулаттуу.

Билим берүү системасын жакшыртуу жолдору

- башталгыч мектептерден тартып, жогорку окуу жайларына чейин окутуунун сапатын жакшыртуу аракеттери көрүлүшү керек;

- ар кандай коррупциялык иштерге аёсуз күрөш;
- ар окуу жайларында билим берүүнүн сапатын текшерүү зарыл;
- кесиптик билим берүү тармагын түп-тамырынан бери кайра карап чыгуу керек;
- мугалимдер менен окутуучулардын айлыгын жогорулаттуу менен биргэе жоопкерчилигин да кароо;
- мугалимдерин билим деңгээлин жогорулаттуу иштери колго алынууга тийиш.

Аткөзчилик (контрабанда) маселеси

- көзөмөлдөп-өткөрүү пункттарын толук автоматташтыруу;
- бажы, чек ара жана башка кызматтардын жоопкерчилигин жогорулаттуу.
- бажы көзөмөл пункттарында эл аралык иш тажрыбаннын алдыңкы технологияларын колдонуу.
- тишелүү мыйзамдарга эзгөртүү-толуктоолорду киргизүү.

Жумушсуздук

Бул проблема республиканын бардык аймактарына таандык.

- айыл чарба продукцияларын кайра иштетүү ишканаларын куруу;
- чакан жана орто бизнестин өнүгүшүнө жакшы шарттарды түзүү;
- кызмат көрсөтүү, туризм багытындагы иштерди жандандыруу;
- жаңы кесипке үйрөтүү боюнча окууларды уюштуруу.

Кадр саясаты

Мамлекеттик кызматкерлерди тандоонун башкы шарттарынын бири бил кесипкөйлүк болууга тийиш. Билим тайкы, базалык иш-тажрыбасы жок адамдарды жооптуу кызматтарга дайындоого болбайт.

Так иштей турган атайын методика иштеп чыгып, каттуу талаптар коюлууга тийиш.

Азыр бардыгы эле жаштарды коюш керек деп кыйкырып жатышат, бирок, жаштар менен тажрыбалилардын балансы сакталышы шарт.

Эгерде жаш кадрга басым жасай турган болсок, анын белгилүү бир башкараруулук тажрыбасы жана таза имиджи болуусу керек.

- эч иш тажрыбасы жок адамдарды көчөдөн алып келип жетекчи кызматтарга дайындоого тыюу салыныш керек;
- кадр даярдоо төмөнтөн жогоруу көрсөткүч менен откөн көп эле жарандар тапшырылган ишти тарта албай калган учурлар көп.

Бирин-бири кайталаган министрлөрдөн менен мамлекеттик органдарды кыскартуунун эсебинен алынган каражаттарды мамлекеттик кызматкерлердин айлык акысын жогорулаттууга жумшаш керек. Ошону менен бирге алардын жоопкерчилиги, аткарарнан иштеринин натыйжалуулугу боюнча атайын көрсөткүчтердүн аткаруу милдети коюлууга тийиш.

Мигранттардын маселеси

- кыргыз мигранттары иштеп жаткан Россия, Казакстан өндүү өлкөлөр менен мигранттарга ынгайлуу шарттарды түзүп берүү боюнча үзүлтүкүсүз иш жүргүзүү керек;

- мигранттардын укуктарынын бузулушуна жол бербөө, укуктарын коргоо боюнча ырааттуу чаралар көрүлүшү керек;
- жашоонун айынан башка өлкөнүн жарандыгын алган кыргыз жарандарына Кыргызстандағы эле кыргыз жарандарына тишелүү бардык укуктук жеңилдиктер берилши керек;

- кайтып келген мигранттарды ишке орноштуруу көңүл борборунда болууга тийиш;

- кыргыз мигранттарынын Кыргызстанга акча котруусуна коюлган чекти алып коюу боюнча өкмөттер аралигы макулдашууга жетишиш керек.
- кыргыз мигранттарынын Кыргызстанга акча котруусуна коюлган чекти алып коюу боюнча өкмөттер аралигы макулдашууга жетишиш керек.

Үюшкан кылмыштуулукка каршы күрөш

- кылмыштуулукка каршы элдешкис күрөш жүргүзүү керек;

- кылмыштуу топтордун бийлик чөйрөсүнө аралашуусуна жол бербөө;
- кылмыштын алдын алуу иштерине эңгөчө басым жасоо;
- кылмыштуу жол менен табылган кирешелерин легалдаштырууга бөгөт коюу;
- кылмыштуулукту болтурбо боюнча профилактикалык иштерди дайыма алып баруу;
- заман шартына ылайык жаңыдан пайда болуп жаткан кылмыштын түрлөрүнө каршы күрөшүү багытында кадрларды даярдоо, тажрыбай алмаш.

Арстанбек Абылдаевдин Президенттик шайлоо алдындагы кыскача программы:

Бүгүнкү күндөгү адамзаттын оор акыбалы, улуттар, мамлекет аралык пикир-келишпестиктер, табият, мал-пулдан кырсыгуу, рак, вирустан адамзаттын өлүмүнүн көбейушүү, революция, экономиканын түшүшүү, саясий каатчылыктар – бүл дүйнө саясатчыларынын, Президент, окумуштуулардын планы, программы иштебей жаткандыгы.

XXI кылымдын башында мага аян катары Ааламдан адамзат үчүн Жаңы Доордо жашоо эрежелери, талап, буйрук, программы берилген.

Ааламдык программа:

1) Адамзат пендечиликтен чыгып, Перешилелик, улуулук сыйпатка калыптануусу керек;

2) Өлүм сыйрын таап, өлбөстүккө өтүү;

3) Адамзат Табият кызматын, Аалам сыйрын билип, таттуу мамиледе болуу;

4) Адам Атадан таркаган адамзат биригип, бир мүнөз, бир идеология-га өтүү;

5) Бүгүнкү күнгө чейин адамзат сыйынган ар кандай диндер ошол убакыттагы эволюцияга гана жарактуу экенин билип, XXI кылымда сыйынууну токтолуп, сыйкыр касиетке ээ болуу (пендечиликтен чыгып, Перешилелик сыйпатка калыптануу);

6) Адамдын анатомиясы эненин курсагында астрологиялык энергиядан жараалаарын билип, жан Ааламдан, чындыктан келип, Ааламга кетээрин, адамзат жерде Ааламдын, Кудайдын

ролун аткаруу, адамзатты бириктируү, куткаруу кызматын аркалоо ж.б.

Аалам – адамзат үчүн программын эле эмес, Арстан-Алайга энергия, касиетин дагы берген. Мен, Ааламдын өкулү катары дүйнө эли дүңгүрөп жол таптай калган кезде, адамзатты кризистен чыгарам, чындыкты аныктап берем, өлүм синоосунан куткарам. Кыргыз өлкөсү биринчи бутка турат. Дүйнө эли Кыргыз Мамлекетине ула-нат.

Адам Арбайлык, Перешилелик, Кудайлык сыйпатка калыптанганда пикир-келишпестик токтоп, улуттар биригет, улуулукка карап **каражат, саясат, маданият, улуу раҳат** пайда болот, **экономика көтөрүлөт, коррупция жоюлат** ж.б.

Бүйрүтмачы: Кыргыз Республикасынын Президенттеги талапкер Абылдаев Арстанбек Бейшеноалиевичтин шайлоо фондусунан төлөнди. Талапкердин каржы боюнча ыгарым укуктуу юкулу Атагозуева К.Дж. БШКдан 04.11.2020-жылы берилген №4 камтоо қубелүү. Келишим 2020-жылдын 14-декабрында түзүлгөн. Нускасы 4855 Бүйрүтма №1465 Жарыкка чыккан күнү: 15.12.2020-ж.

КАЛПАК КИЙИП, КЫРГЫЗЧА СҮЙЛӨГӨН АРТЕМ НОВИКОВ

Биринчи вице-премьер-министр, учурда Премьер-министрдин милдетин аткарып жаткан Артем Новиковдун иш-аракеттери коомчулукта колдоого алынууда. Айрыкча анын кыргыз тилинде сүйлөө аракети элге жағып, соцтармактарда сүймөнчүлүккө айланды. Соцтармактарда мекендейширибиз ага ар кандай жакшиы сөздөрүн арнап, көкөлөтө мақтап жаткандары да бар.

Ал кечээ жакында Исфана шаарындагы Исхак Раззаковдун ысымы берилген аэропорттун кайра ачылышина катышып, Лейлек элинин алдында кыргызча сүйлөдү. Өкмөт башчысынын милдетин аткарып жаткан Артем Новиковдун кыргызча сүйлөсүү чогулгандарга канчалык жа-гымду болгону ал жерде катышып отургандардын жылуу маанайынан байкалып турду. Баарынан да башына ак калпакыбызды кийип алышп, кыргызча саламдашып турса ичин жылыйт экен. Көк бөрү боюнча Чүй облусунун биринчилигин өткөрүп жаткан спорттук иш-чаранын ачылышинда анын кыргыз калпагын кийип жүргөнүн көрдүк. Өткөнде парламентте эмгек жана социалдык өнүгүү министри кызматына Алиса Солтонбекована сунуштап жатып кыргыз тилинде жакшина-кай сүйлөп баратып эле жаңы министрдин басып өткөн эмгек жолун орууча окуду. Мен министрдин резюмеси орууча жазылган окшойт деп калдым. Болбосо аны деле кыргызча эч кыйынчылыксыз айттып бермек. Мында баягы эле өзү-бүздүн өз тилибизди баркта-

бай, оруучага ыктаган көрпенде адатыбыз өз ролун ойноду окшойт. Эгемен мамлекетибизде Николай Танаев, Игорь Чудинов Премьер-министрлик кызматтарда иштешти. Кийинки бийлик үчүн алмашкыс кадр болуп улам бир кызматтан бир кызматка каторулган Олег Панкратов дагы Өкмөттөгү жогорку кызмат орунда отурду. Бирок, эч кимисинин мамлекеттик тилибиз – кыргыз тилинде сүйлөөгө болгон аракетин көргөн жок-пуз. 30-40 жылдан Кыргызстанда жашап, чоң мамлекеттик кызматтарда иштеп жатып да жок дегенде бир канча кыргыз сөздөрүн билип алууга ниет кылбаган адамдарга дөлө төрүбүздөн орун берип жүрбөдүкпү. Алардан айырмаланып Артем Новиков 2018-жылды экономика министри кызматына дайындалганда өзү эле эмес, анда иштеген 100дей кызматкерге да кыргыз тилин үйрөтүү үчүн министрлик акча каторуп, кызматкерлерди мамлекеттик тилди тиешелүү деңгээлде билүүсүнө үндөгөн. Бирок, анда да баягы эле өзүбүз “бюджеттин акчасына кыргыз тилин үйрөнөт экен”

деп жазып чыкканбыз. Мында агартуучулук ишке кеткен бир аз акчага ич ачыштыrbай эле эсепсиз-максатсыз кетип жаткан бюджеттик каражаттарды көзөмөлдөп алсак кана. Чындыгында Артем Новиков министр болгонго чейин эле өз каражатын жумшап, кыргыз тилин үйрөнүп жүргөнүн бир маегинде айтканы бар. Ушул жерде туулуп-өсүп, өмүрү өткүч бир кыргызча сөз билип алууга кызыкпаган заман дөлө өттү. Кыргыз жерин Мекен кылып, ушул элдин арасында жашап, мамлекеттик кызматтарды ээлеп, бирок улут тилин өгөйлөгөн эски түшүнүк бүгүн актуалдуу эмес.

Артем Новиков жаңы муундун жакшы үлгүсү. Канча тил билсөн, ошончо дил билесиң дейт. Бул ички маданияттын да көрсөткүчү. Ушул жерде Нельсон Манделанын сөзүн келтирим келет: “эгерде сен адам менен ал түшүнгөн тилде сүйлөшсөң анын мээсине жетесин. Эгерде анын өз тилинде сүйлөсөң анда жүргөгүнө жетесин”. Элдин жүргөгүнө жетип, ишициздин өтөөсүнө чыга бериз, Артем мырза!

Бегим ТУРДАЛИЕВА

■ Эл аралык конференция

КАЛЫСТЫГЫНАН ТАЙГАН ЭМЕС

Жакында КР УИАнын мүчө-корреспонденти, философия илимдеринин доктору, профессор Теңдик Аскarovого арналган “Заманбап дүйнө жана коомдук илимдер: авалы жана өнүгүү келечеги” аттуу эл аралык илимий-практикалык конференция болуп оттүү. Ал жөнүндө 20дан ашык илимпоздор баяндама жасады. Профессор, философия илимдеринин доктору Жамгырбек Бөкөшов мындаи дейт:

- Биз жогоруда учкай белгилегендей, жаш философ-эстетик Т.Аскarov Чыңгыз Айтматовдун алгачкы ийгилигине көңүлү жаркып сүйүнүп, «Тоо-түз баяндарын» Лениндиндик сыйлыкка сунуштаган документтерди тикеден-тике даярдаган топтун ичинде болгон экен. Ошондон тарта улуу окумуштуунун ар бир чыгармачыл ийгилиги анын баамында болду десек жаңылбайбыз. Анан 2010-жылы Айтматовдун чыгармачыл жолун туташ карап, жазгандарын терең талдап, жазуучунун көркөм та-былгаларын ар тараптан талдаган коломдүү эмгегин жарыялады. Бул Айтматовдун мурасын изилдөөдө кере шилтэндин кадам болду десек жарашиб. Шүгүрчүлүк, Айтматов жонундө көп эле эмгектер жарыяланып жатат. Бирок, анын арасында ашмалтый фактларды санагандан, чыгармаларын үстүрт сыйпаттагандан, шилекейин куюлтуп куру мактагандан аша албай, сөзү көбүртүп-жабыртканга гана жараганы да аз эмес. Ал эми Теңдик Аскarovдун изилдөөсү илим десе илимдин, эстетика десе эстетиканын, адабият десе адабияттын талабына татып, сыйнина туршутк бере ала турган орчунду эмгек. Анан калса, автордун калыс, салабаттуу позициясы окурманды муютат. Айт-

матовгү асылгандардын айткан-дегендерине да кайрылып, ачуу сөздөрүн ачык келтирип, бирок, аларды курулай какпай-сөкпөй, калпыс ой, каңырыш кеп кайдан келип чыгып жатканын сабыр менен сүруштүрүп, күңгөй-тес-кейин териширип, ынанымдуу аргументтер менен чыныгы алабал кандай экенин илим жолунда айгинелегенге аракет кылат.

Нукура жазуучунун, чыныгы ойчулдуун жазганы автордун инсандык өзгөчөлүктөрүн, адамдык касиеттерин кайсын бир жагынан айгинелеп турат. Сөздүн он маанининде «туура адам» кандай болот десе, ушундай болот деп Теңдик Аскarovду мисал тутса ылайык келет. Агайар дайым «туура» сүйлөп, «туура» иштеп, «туура» жүргөнүн жазбайт. Анын калеминен жаралган тексттер да «туура» жазылган эмгектер. Тигил же бул кылык-жоругутун «туура» эмес деп айтыш кыйын. Бийликтө жарыяланып жатат. Бирок, анын арасында ашмалтый фактларды санагандан, чыгармаларын үстүрт сыйпаттагандан, шилекейин куюлтуп куру мактагандан аша албай, сөзү көбүртүп-жабыртканга гана жараганы да аз эмес. Ал эми Теңдик Аскarovдун изилдөөсү илим десе илимдин, эстетика десе эстетиканын, адабият десе адабияттын талабына татып, сыйнина туршутк бере ала турган орчунду эмгек. Анан калса, автордун калыс, салабаттуу позициясы окурманды муютат. Айт-

ток этер жерин айтсак, Теңдик Аскarovдун илимий эмгектери Төцирим жараткан мейкиндик менен төң жашай бермекчи. Карбалас БАКИРОВ

► Аймакта абал кандай?

ЫРЫСБЕК ЫЗАБЕКОВ,
КР Өкмөтүнүн Жалал-Абад облусундагы
ыйгарым укуктуу өкүлүнүн орун басары:

“ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫК КЫРДААЛ КӨЗӨМӨЛДӨ”

Олкөбүздүн административдик аймактарында эпидемиологиялык абал кандай? Бул туурасында биз Жалал-Абад облусунун ыйгарым укуктуу өкүлүнүн орун басарына бир нече суроолор менен кайрылдык.

- **Ырысбек Темирбекович, бүткүл дүйнөнүн каптаган коронавирус оорусы Кыргызстанда алгач ушул Жалал-Абад облусунан башталган эле, бүгүнкү күндөгү абалы кандай?**

- Бүгүнкү күндө Жалал-Абад облусу боюнча коронавирус инфекциясы жана пневмония илдeti менен ооругандардын саны жалпы 9765 адам, анын ичинен лабораториялык жол (COVID-19) менен 4373, клиникалык жол (пневмония) менен 5392 бейтап аныкталган. 2020-жылдын 2-декабрина карата COVID-19 вирусу аныкталган 8, ал эми пневмония менен 9 жаран ооругандыгы тастыкталган. Азыркы мезгилде ооруканада 215, 201 адам амбулатордук дарыланууда. Айкындардын жалпы саны 9215 адам, анын ичинен 6305 адам ооруканада дарыланып чыкканар. 55 бейтап оор абалда, 2 бейтап реанимацияда дарыланып жатат.

Оорулардын алдын алуу жана санитардык-эпидемиологиялык көзөмөлдөө кызматы тарабынан жалпысынан облусу боюнча 35318 жарапдан (ПЦР) анализ алышып, анын ичинен 4373 адамдан коронавирус инфекциясы аныкталган.

Азыркы мезгилде облустун аймагында ооруган бейтаптар менен тыгыз байланышта болгондорду аныктоо, анализ алуу жана дезинфекциялоо максатында 35 медициналык кызматкерден жана 18 айдоочудан турган 18 мобилдик бригада уюштурулуп, иштеп жатат. Облустун аймагында 25 күндүзгү стационардык пункт уюштурулуп, 656 орун даярдалып, 111 кислород концентратору коюлуп, 10472 бейтапка медициналык жардам көрсөтүлүп, кеп-кенештер берилди.

Коомдук ден соолукту коргоону камсыз кылуу, коронавирустун кесепттерин азайтуу максатында комплекстүү чаралар көрүлүүдө, керектүү дары-дармектер, медициналык буюмдар, шаймандар, башка материалдык-техникалык каражаттар менен

камсыз кылуу, керектөөлөрғө жараша дары-дармектердин жана медициналык буюмдардын за-пастары түзүлдү. Облустун аймагында медициналык мекемелерде азыркы күндө 343726 даана медициналык беткап, 25445 литр дезинфекциялык каражат (антисептик), 61063 бир жолку колдонуулучу жеке коргонуучу костюмдары, 5349 көп жолу колдонуулучу жеке коргонуучу костюмдары, 83063 даана респиратор (FFP2), 8840 даана респиратор (FFP3), 1180 даана респираторлордун башка түрлөрү, 22201 даана коргоочу көз айнек, 255318 даана кол кап, 122716 даана башила бар.

Облустагы саламаттыкты сактоо мекемелеринде коронавирус жана пневмония менен ооруган бейтаптарды дарылоого дары-дармектердин 1 айдан 6 айга чейинки запасынын суммасы 57 203 287,65 сомду түзүдү. Анын ичинен көбүрөөк колдонулганы 21705 даана клексан, 25292 даана гепарин дарылары болду.

- **Сөзүнүзгө аралжы, облустун аймагындагы район-шаарлардагы абалга да токтоло кетсөзиз?**

- Облустун аймагындагы район-шаарлардагы саламаттыкты сактоо мекемелеринде 103 генератор бар. Алардын ичинен аймактык ооруканаларда 32, аймактык ооруканалардын филиалдарында 15, уй-бүлөлүк дарыгерлер тобунда 26, жалпы дарыгерлер практикалык борборунда 21, күндүзгү стационар 9 генератор менен камсыз болгон. Автономдук генератор ЖОКБ, Ала-Бука аймактык ооруканасында электр жарыгы үзгүлтүкке учурраган учурда, дем алуу аппараттарын электр тогу менен 100% камсыздай алат.

- **Ырысбек Темирбекович, оорунан алдын алуу максатында кошумча дагы кандай чараларды көрүп жатасыздар?**

- Эпидемиологиялык кырдаалдын жана өнүгүүнүн болжолдоолорунун негизинде керебеттердин резервин түзүү учун облустук клиникалык ооруканага кошумча жугуштуу оорулар бөлүмүне 70 орундуу имарат, Сузак районундагы, Көк-Жаңгак шаарындагы жалпы дарыгерлер

практикалык борборунда 60 орундуу имарат, Сузак районунун №36 кесиптик-лицейинин имараты элдин көмөгү жана демөрчүлөрдүн күчү менен 15 млн сом акча каражатына 304 орун түзүтүүдөн өткөрүлүп, даярдалды.

Буга кошумча Жалал-Абад облустар аралык “Бакыт” реабилитациялык борборунда 100 орун даярдалып, 20-октябрдан 17-ноябрغا чейин 137 бейтап дарыланып чыкты. Бейтаптардын кайрылуулары азайгандыгына байланыштуу 17-ноябрдан баштап борборунун иши убактылуу токтотулду.

Облустун аймагындагы саламаттыкты сактоо мекемелеринде кызыл аймакта жалпы 278 медициналык кызматкер иштейт, анын ичинен 71 дарыгер, 123 медайым, 84 кенже медициналык кызматкерлер. 2020-жылдын октябрь айында жаңы 45 медициналык кызматкер жумушка кабыл алышынан.

Район-шаарларда дарыгерлердин жана медициналык кызматкерлердин мотивациясын жогорулатуу, калкка медициналык жардамды натыйжалуу көрсөтүүгө шарт түзүү боюнча пландуу иштер жүргүзүлүп жатат. Атап кетсем, Чаткал райондук мамлекеттік администрациясынын демилгеси менен райондогу жетишпеген медициналык кадрларды толуктоо максатында Республикадагы 7 жогорку окуу жайлары менен үч тараппуу келишимдин негизинде 26 студент окутуулуп жатат.

Медициналык факультеттерде билим алыш жаткан студенттердин контракттары тоо-кен ишканалары тарабынан төлөнүп берилүүдө. Азыркы кырдаалдын жана өнүгүүнүн болжолдоолорунун жогорку окуу жайларында окуп жаткан 2 студент учурда Чаткал райондук жалпы дарыгерлер практикалык борборунда эмгектенип жатышат.

Облустагы саламаттык сактоо мекемелеридеги иштеп жаткан

медициналык кызматкерлерди коронавирус илдetti менен дарылоого 450 дарыгер, 929 медайым, жалпы 1379 медициналык кызматкер окутуудан өткөрүлдү.

- **Ырысбек Темирбекович, баары эле ойдогудай эмес чыгаар. Кандай кемчиликтер бар? Мыйзам бузгандарга кандай чаралар көрүлүп жатат, кимдерге айып пулдар салынды мына ушундай жагдайларга да токтоло кетсөзиз?**

- Жакшы болот. Жалпы облусу боюнча калкты тейлеген 100 тез жардам автоунаасы бар, анын ичинен 78 автоуна жарактуу, 22си жараксыз абалда. 2020-жылдын саламаттыкты сактоо мекемелерине 6 тез жардам автоунаасы алынып берилген (4 автоуна бюджеттин, 2 демөрчүлөрдүн, 1 автоуна гуманитардык жардам). Ошондуктан калкка сапаттуу медициналык жардам көрсөтүү максатында медициналык мекемелерге дагы 50 тез жардам автоунаасы керектелет.

Облустун аймагында кафе-ресторандарда, коомдук тамактануучу жайларда массалык түрдөгү иш-чараларды (аш-тойлорду ж.б.) өткөрүүгө тыюу салуу боюнча иш-аракеттер күчтүлүп, рейддер жүргүзүлүп, айып пулдар салынып, базарларда сатуучулардын беткап тагынуусу көзөмөлтө алынып, терс кесептерди жоюу боюнча көрүлүп жаткан иш-чаралар жөнүндө облустук медиа борбору, социалдык түйүндер аркылуу калкка кецири чагылдырылып жатат.

Тактап айтсак, облустун аймагында 5000ге жакын объектиге жергиликтүү бийлик, укук коргоо жана санитардык-эпидемиологиялык көзөмөлдөө мекемелери менен биргэе рейддер жүргүзүлүп, анын натыйжасында 1969 санитардык көрсөтмөлөр берилген. Эз убагында аткарбаган 940 жооптуу кызмат адамдарына Бузуулар Кодексинин 293, 150 жана 51-беренелеринин негизинде 1 млн 502 миң сом айып пул салынып, мамлекеттин пайдасына 1 млн 26 миң 500 сом акча каражаты өндүрүлдү. Ал эми 197 объектинин иш-аракеттери убактылуу токтотулду.

Жогорудагы жүргүзүлгөн иш-аракеттердин негизинде коронавирус илдетинин калк арасында катталышы акыркы бир жума ичинде азайды.

2020-жылдын 30-ноябрьдан тартып Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин көрсөтмөсүнө ылайык, 2020-2021-жылдын 2-чейрингинде эпидемиологиялык абал туруктуу аймактардагы 314 жалпы билим берүүчү мектептердө окуучулар салттуу түрдө, ал эми эпидемиологиялык абал туруксуз аймактардагы 161 жалпы билим берүүчү мектептерде окуучулар аралыктан билим алышууда.

Жалпысынан айтканда Жалал-Абад облусунун аймагында жергиликтүү бийлик органдары тарабынан калк арасында түшүндүрүү иштери жүргүзүлүп, мұктаждык болбоос коомдук жайларга, соода түйүндөрүнө жана башка эл көп чогулган аймактарга барбоону, үйлөрүнөн чыкпай турруу жагы эскертилүүдө. Чек арага жакын аймактарда жана өткөрмө пункттары жайгашкан район-шаарларда коомдук тартилти сактоо, жарапдардын коопсуздуугун камсыз кылуу боюнча иштер аткаруууда.

Орункул САТЫКУЛОВ

**2020-ЖЫЛДЫН 3-ДЕКАБРЫНДА ӨТКӨРҮЛГӨН
ЖАЛАЛ-АБАД ОБЛУСУНУН ЖАЛАЛ-АБАД ШААРЫНЫН
МЭРИН КАЙРА ШАЙЛООДОГУ ДОБУШ БЕРҮҮНУН
ЖЫЙЫНТЫГЫ ЖАНА ШАЙЛООНУН НАТЫЖАСЫ
ТУУРАЛУУ ПРОТОКОЛДОРДУ БЕКИТҮҮ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН
ТОКТОМУ

2020-жылдын 3-декабрында Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2020-жылдын 19-ноябрьндагы №358 токтому менен дайындалган Жалал-Абад облусунун Жалал-Абад шаарынын мэрин кайра шайлоо болуп еттү.

Жалал-Абад шаарынын мэринин кызмат ордуна 2 талапкер – Ормоков Эрнисбек Абдижалилович «Ак-Тилек» көпчүлүк коалициясынан, Зияйдинов Эрнист Эгенбердиевич «Республика» фракциясынан депутаттарынан сунушталышып катталышкан.

Жалал-Абад аймактык шайлоо комиссиясынын добуш берүүнүн жыйынтыгы жөнүндөгү 2020-жылдын 3-декабрындагы протоколу менен Жалал-Абад шаардык көңешиндеги 31 депутаттын 28 депутаты катышып, Э.А.Ормоков - 28 добуш, Э.Э.Зияйдинов - 0 добуш, «бардык талапкерлерге каршы» позициясына - 0 добуш берилген. Жалал-Абад аймактык шайлоо комиссиясынын кайра шайлоонун натыжасы жөнүндөгү 2020-жылдын 3-декабрындагы протоколу менен Ормоков Эрнисбек Абдижалилович Жалал-Абад шаарынын мэри болуп шайлангандыгы аныкталды.

Жалал-Абад облусунун Жалал-Абад шаарынын мэрин кайра шайлоодогу добуш берүүнүн жыйынтыгына жана шайлоонун натыжасына арыздар жана датташуулар түшкөн жок.

2020-жылдын 3-декабрындагы Жалал-Абад аймактык шайлоо комиссиясынын Жалал-Абад шаарынын мэрин кайра шайлоодогу добуш берүүнүн жыйынтыгы жана шайлоонун натыжасы тууралуу протоколдорунун негизинде, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 6, 7, 18-беренелерине, «Жергилиткүү өз алдынча башкаруу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 43-беренесине ылайык Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. 2020-жылдын 3-декабрында өткөрүлгөн Жалал-Абад облусунун Жалал-Абад шаарынын мэрин кайра шайлоодогу добуш берүүнүн жыйынтыгы жана шайлоонун натыжасы тууралуу Жалал-Абад аймактык шайлоо комиссиясынын 2020-жылдын 3-декабрындагы протоколдору бекитилсін.

1.1. Жалал-Абад облусунун Жалал-Абад шаарынын мэрин кайра шайлоо өттү деп табылсын.

1.2. Ормоков Эрнисбек Абдижалилович Жалал-Абад облусунун Жалал-Абад шаарынын мэри болуп шайланды деп табылсын.

2. Жалал-Абад аймактык шайлоо комиссиясы Жалал-Абад шаарынын шайланган мэрине белгиленген үлгүдөгү күбөлүктүү тапшырын.

3. Бул токтом «Эркин Тоо» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

4. Бул токтомун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.Г.Бекматовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Н.ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 11-декабры, №425

**2020-ЖЫЛДЫН 7-ДЕКАБРЫНДА ӨТКӨРҮЛГӨН ОШ
ОБЛУСУНУН НООКАТ РАЙОНУНУН КЫРГЫЗ-АТА АЙЫЛ
ӨКМӨТҮНҮН БАШЧЫСЫН ШАЙЛООДОГУ ДОБУШ БЕРҮҮНУН
ЖЫЙЫНТЫГЫ ЖАНА ШАЙЛООНУН НАТЫЖАСЫ
ТУУРАЛУУ ПРОТОКОЛДОРДУ БЕКИТҮҮ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН
ТОКТОМУ

2020-жылдын 7-декабрында Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2020-жылдын 18-ноябрьндагы №345 токтому менен дайындалган Ош облусунун Ноокат районунун Кыргыз-Ата айыл өкмөтүнүн башчысын шайлоо болуп еттү.

Кыргыз-Ата айыл өкмөтүнүн башчысынын кызмат ордуна 2 талапкер – Жунусов Нурланбек Эркинович жана Эсенали уулу Уланбек жергилиткүү көнештин депутаттарынан сунушталышкан.

Ноокат аймактык шайлоо комиссиясынын добуш берүүнүн жыйынтыгы жөнүндөгү 2020-жылдын 7-декабрындагы протоколу менен Кыргыз-Ата айылдык көнешиндеги 31 депутаттын 28 депутаты катышып, Н.Э.Жунусов - 16 добуш, Эсенали уулу У. - 15 добуш, «бардык талапкерлерге каршы» позициясына - 0 добуш берилген. Жунусов Нурланбек Эркинович кызмат ордуна 2 талапкер – Жунусов Нурланбек Эркинович жана Эсенали уулу Уланбек жергилиткүү көнештин депутаттарынан сунушталышкан.

Ноокат аймактык шайлоо комиссиясынын шайлоонун натыжасы жөнүндөгү 2020-жылдын 7-декабрындагы протоколу менен Кыргыз-Ата айыл өкмөтүнүн башчысы болуп шайлангандыгы аныкталган.

Ош облусунун Ноокат районунун Кыргыз-Ата айыл өкмөтүнүн башчысын шайлоодогу добуш берүүнүн жыйынтыгына жана шайлоонун натыжасына арыз, даттануулар түшкөн жок.

2020-жылдын 7-декабрындагы Ноокат аймактык шайлоо комиссиясынын Кыргыз-Ата айыл өкмөтүнүн башчысын шайлоодогу добуш берүүнүн жыйынтыгы жана шайлоонун натыжасы тууралуу протоколдорунун негизинде, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 6, 7, 18-беренелерине, «Жергилиткүү өз алдынча башкаруу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 43-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. 2020-жылдын 7-декабрында өткөрүлгөн Ош облусунун Ноокат районунун Кыргыз-Ата айыл өкмөтүнүн башчысын шайлоодогу добуш берүүнүн жыйынтыгы жана шайлоонун натыжасы тууралуу Ноокат аймактык шайлоо комиссиясынын 2020-жылдын 7-декабрындагы протоколдору бекитилсін.

1.1. Ош облусунун Ноокат районунун Кыргыз-Ата айыл өкмөтүнүн башчысын шайлоо өттү деп табылсын.

1.2. Жунусов Нурланбек Эркинович Ош облусунун Ноокат районунун Кыргыз-Ата айыл өкмөтүнүн башчысы болуп шайланды деп табылсын.

2. Ноокат аймактык шайлоо комиссиясы Кыргыз-Ата айыл өкмөтүнүн шайланган башчысына белгиленген үлгүдөгү күбөлүктүү тапшырын.

3. Бул токтом «Эркин Тоо» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

4. Бул токтомун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.Г.Бекматовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Н.ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 11-декабры, №426

**ТУРДУБЕКОВА ЭЛЕОНОРА МАРАТОВНАНЫ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН
КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТООДОН БАШ ТАРТУУ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН
ТОКТОМУ

2020-жылдын 12-ноябрьнда Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна өзүнүн талапкерлигин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүү жөнүндө Турдубекова Элеонора Маратовнадан арыз келип түшкөн.

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – конституциялык Мыйзам) 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоо өткөрүүде шайлоо иш-аракеттеринин мөөнөттөрү чейрекке кыскартылат.

2020-жылдын 19-ноябрьнда конституциялык Мыйзамдын 50-беренесинин 4-бөлүгүнө ылайык Э.М.Турдубековага Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалымкат берилген.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык «30 минден кем эмес шайлоочун кол тамгасын топтолгон адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем эмес колун топтолгон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн теккөн адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамдын 52-беренесинин 7-бөлүгүнө ылайык «президенттикке талапкерди колдон кол чогултуу боянча кол кою барактары мыйзамда белгиленген эсеп-

тик көрсөткүчтүн он миң эселенген өлчөмүндөгү шайлоо күрөөсүн төлөгөндүгү ырастаган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкулдөр тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берилет».

Конституциялык Мыйзамдын 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер аны колдон кол чогултуу боянча кол кою барактарын, мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндөгү шайлоо күрөөсүн төлөгөндүгү ырастаган документ менен бирге өткөрүп берүүгө тийиш.

2020-жылдын 4-декабрындагы абал боюнча Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер Э.М.Турдубекова Борбордук шайлоо комиссиясына Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна аны колдон кол чогултуу боянча кол кою барактарын, мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндөгү шайлоо күрөөсүн төлөгөндүгү ырастаган документ менен бирге өткөрүп берген эмес.

Конституциялык Мыйзамдын 53-беренесинин 3-бөлүгүнөн 1-пунктуна ылайык, конституциялык Мыйзамга ылайык талапкерди каттоо учун зарыл болгон документтерди бербөө талапкерди каттоодон баш тартуу учун негиз болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 49, 52, 53-беренелерин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Э.М.Турдубекованын конституциялык Мыйзамга ылайык каттоо учун зарыл болгон документтерди бербөгендиги-

не байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

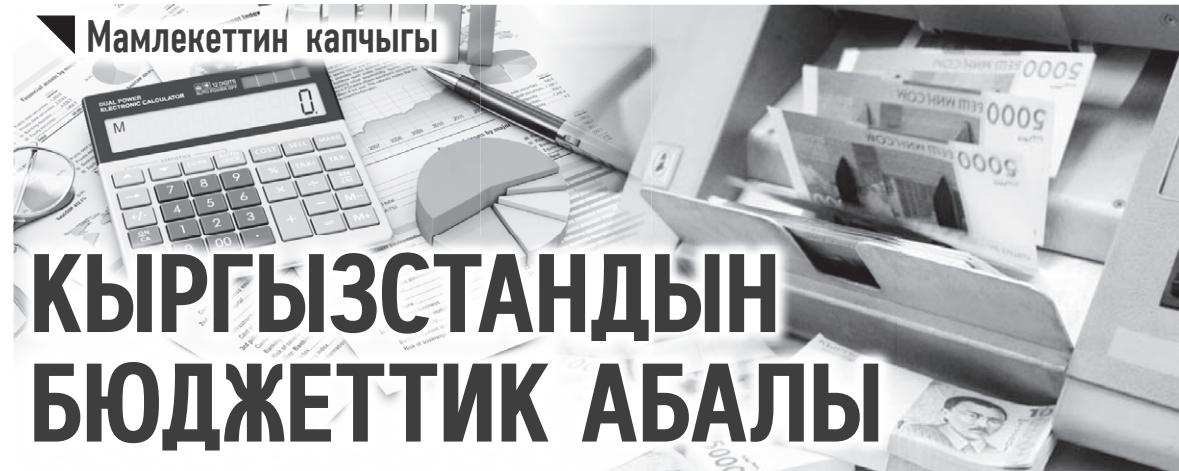
1. «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык зарыл болгон документтерди бербөгендигине байланыштуу Турдубекова Элеонора Маратовнаны Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер каттоодон баш тартилсун (Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерди колдон кол чогултуу боянча кол кою барактары берилген эмес жана шайлоо күрөөсүн төлөнген эмес).

2. «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер Турд

Эске сала кетсек,
Кыргызстандын
республикалык бюджетинин
киреши бөлүгү 2004-жылы
500 миллион долларга
жакын сумманы түзсө,
2009-жылы 1 миллиард 300
миллион доллардан ашкан.
Андан берки жылдары
акырын болсо да киреши
көтөрүлүп келгени менен
чыгашасы да өсүүдө.

Маселен, коронавируска байланыштуу "Кыргыз Республикасынын 2020-жылга жана 2021-2022-жылдарга" карата республикалык бюджетке өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндөгү" мыйзамы Жогорку Кеңеш тара-бынан 2020-жылдын 21-майында кабыл алынган. Бул документке ылайык бюджеттин киреши бөлүгү 135 миллиард 346,8 миллион сом (2 миллиард долларга жакын) болуп, ал эми чыгаша 163 миллиард 39 миллион сом елчөмүндө белгиленген. Ошондо 2020-жылга республикалык бюджеттин максималдуу тартыштыгы 27 млрд 692,2 млн сомду түзгөн болчу. Бирок, коронавирустун күчөп кеткендигин өлкөдө экономикалык көрсөткүч басандаганы белгилүү.

Азыркы Өкмөттүн акырык маалыматына таянсак, 2020-жылга карата Кыргызстандын республикалык бюджетинин максималдуу тартыштыгы 35 миллиард сомго чыгып кеткендиги айтылууда. Бул

КЫРГЫЗСТАНДЫН БЮДЖЕТТИК АБАЛЫ

тартыштыкты жоюу үчүн Өкмөт болгон мүмкүнчүлүктөрдүн бардыгын колдонууга аракет жасап жатат.

25-ноябрда Жогорку Кеңеш "Кыргыз Республикасынын 2021-жылга республикалык бюджети жана 2022-2023-жылдарга болжолу жөнүндөгү" мыйзамдын долбоорун биринчи окууда кара-ганы белгилүү. Депутаттардын суроолоруна Премьер-министрдин милдетин аткаруучу, биринчи вице-премьер-министр Артем Новиков жооп берүү менен 2021-жылдын республикалык бюджетинин негизги параметрлерди тууралуу айтып, эмдиги жылы абал бир топ эле оор болору тууралуу билдириген. Анын маалыматына таянсак, 2021-жылга

карата республикалык бюджеттин жалпы киреши бөлүгү 163 млрд 26 млн сом болору каралган. Ал эми чыгаша бөлүгү 170 млрд 64 млн сом деп болжолдонууда. Ага ылайык, бюджеттеги тансыктык 7 млрд сомго жетет. Ошондой эле кийинки жылы салыктык түшүүлөр 89 млрд 850 млн сом, бажы төлөмдерү 52 млрд 384 млн сом болору мерчемделүүдө.

Мындан ары эмки жылга карата республикалык бюджет толук кабыл алынганга чейин Жогорку Кеңеш өз тартиби менен иштей бермекчи. Мисалы, 4-декабрда "Социалдык фондун 2021-жылга бюджети жана 2022-2023-жылдарга болжолу жөнүндө" жана "Милдеттүү медикалдык камсыздандыруу фон-

дуунун 2021-жылга бюджети жана 2022-2023-жылдарга карата болжолу жөнүндө" мыйзам долбоорун талкуулоо боюнча парламенттик угуу болуп өттү. Анда маалым-далгандай, 2021-жылы Социалдык фондун бюджети бардык ки-решелери менен 62 млрд 496 млн сом болууда. Жалпы чыгымдары 62 млрд 448 млн сомду түзүүдө. Келерки жылы камсыздандыруу төгүмдөрүнүн түшүшү эмгек акы төлөө фондунан 27,25% камсыздандыруу төгүмдөрүнүн ченинен улам аныкталды. Камсыздандыруу төгүмдөрүнен 38 млрд 181 млн сом түшүшү пландалды. Ал эми республикалык бюджеттен 24 млрд 94 млн сом түшүшү каралууда. Аны менен катар пенсияларды жогорулатууга 510

млн сом каралууда. Ошондой эле 2021-жылы Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунда 2 млрд 700 млн сом багыттоо план-далууда. Парламенттик угууга Жогорку Кеңештин депутаттары, министрлик-мекемелердин жетек-чилери, бейекмөт юмдардын жана жарапандык коомдун өкүлдөрү катышты.

7-декабрда Жогорку Кеңеш "Кыргыз Республикасынын 2021-жылга республикалык бюджети жана 2022-2023-жылдарга болжолу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын мыйзамынын долбоорун экинчи окууда карады.

Азыр коронавирустун экинчи толкуну киптап, дүйнө жүзүндөгү өлкөлөрдүн бардыгы кыйын күндердүрдү баштарынан өткөрүп жатат. Кыргызстан андан четте калган жок. Азырынча коронави-рус менен сооругандардын абалы боюнча республикалык көрсөткүч темендәбей жатат. 2020-жылдын 10-январында президенттик шайлоо өттөн. Мамлекетибизге азыр саясий-экономикалык туруктуулук аба менен суудай керек болууда. Элибизде "ынтымак бар жерде ырыс бар" деген жакшы сөз бар. Келерки жыл Кыргызстан үчүн кандай болору – жапатырмак жакшы эмгектенүү менен буткүл элдик биримдигибизди сактап, алга карай аракетибизге жараша болмокчу.

Азизбек ЧАМАШЕВ

МАМЛЕКЕТТИК ИМАРАТТАР МАМЛЕКЕТКЕ КЕРЕКПИ?

Мындан үч жыл мурда Бишкектин Киев көчөсүндө жайгашкан "Караван" соода борбору Мамлекеттик мүлкүү башкаруу фондунун карамагына өткөн. Борбор калаанын мурдагы мэри Нариман Түлеевге караштуу болгон бул жай соттун чечиминин негизинде мамлекеттин менчигине алынган. Акырык учурда бул соода борборунун ижаражылары менен Мамлекеттик мүлкүү башкаруу фондунун ортосунда пикир келишпестик болууда. Буга чейин "Караванда" иштегендөр нааразычылыгын билдирип, бир нече жолу митингге да чыккан. Анда фонддун жетекчилерин кызматтан кетириүү талабын да койгон. Биз Мамлекеттик мүлкүү башкаруу фондунун жетекчисинин орун басары Токтогул Тумановду ушул маселе боюнча кепке тарттык.

- Токтогул Туманович, "Караван" соода борборунун ижаражылары Мамлекеттик мүлкүү башкаруу фондун айыптац, бир канча жолу митинг өткөрдү. Анда сиздин кызматтан кетүүнүзүдү да талап кылды. Сатуучуларды эмнеге нааразы кылышп жатасыздар?

- Акырык жылдары мамлекеттик мүлкүү эффективидүү пайдалануу боюнча Мамлекеттик мүлкүү башкаруу фондун бир катар чечкиндүү кадамдарды баштады. Биздин негизги максатыбыз мамлекеттин карамагындагы имараттардан, кыймылсыз мүлкүү төрдөн мүмкүн болушунча мамлекеттик казынага көбүрөөк акча түшүрүү. Анткени, буга чейин бул тармакта чаржайт иш жүрүп, мекемеге караган имараттар өтө арзан баада ижарага берилип келген. Ал эми "Караванда" соода кылгандар жаңыдан киргөн электрондук аукционго каршы чыгып жатат.

- Электрондук аукциондон "Караванда" иштегендөр эмнеге чочулап, ага каршы чыгып жатат?

- Эгер "Караванда" соода кылгандар электрондук аукциондун негизинде орун-

дарды ала турган болсо, ижарага акысы кымбат болуп калышы мүмкүн. Бирок, ал ишке кирсе ижарага реалдуу болмок. Анткени, "Караван" сыйктуу башка супермаркеттерде ижарага акысы эсептөп кымбат.

Бизге бир гана "Караван" соода борборун ижарага алгандар каршы чыкты. Алардын айрымдары орундарын имараттын мурдагы ээси Нариман Түлеевден сатып алганын айтуп жатат. Анда бул мүлкүү мамлекетке өтүп жатканда эмнеге унчуккан эмес? Ошол эле учурда алардын колунда Түлеевден сатып алганы буюнча менчик укугун тастыктаган бир да документи жок. Соодагерлер "аукционго койсоңор ижарага акысы кымбат болуп кетет, биз насяя алганбыз, биз көчөдө калабыз" деп жатат. Анан дагы "биз элбиз, элге тие албайсың" дешет. Мамлекеттин мүлкүүне мындай мамиле жасаганга мыйзам жол бербейт.

- Электрондук аукцион кирсе кандай өзгөрүү болот?

- Акырык жылдары биз ушул жол менен ки-решебизди 3-4 эсеге чейин көтөрүп жатыз. Электрондук аукцион киргөнгө чейин

мамлекеттик имараттардан ижарага акысы бир жылда 40-50 млн сом түшүп келген болсо, электрондук аукцион киргендөн кийин бул сумма 2018-жылы 191 млн сомго көбөйгөн. Бирок, учурда бизге караштуу имараттардын 30 пайызы гана электрондук аукциондун негизинде берилип жатат.

Мамлекеттин токтомун фонд аткарууга милдеттүү. Мен ошол тармакты көзөмөлдөгөн орун басар катары анын аткарылышын камсыз кылышын көрсөтүү. Эгер мен аткарбасам жоопко тартылам. Биз тиешелүү жетекчилерге кат менен кайрылабыз. Ошол катты "Каравандагы" ижаражылар да көрүп

калгандыктан менин кызматтан кетишимди талап кылышп жатат. Мен мамлекеттин мыйзамын аткарууну талап кылсан, алар көпчүлүкке салып кысым көрсөтүүдө. Алар "митингге чыгып Тумановду алып түшсөк, кийинки келе турган орун басары коркуп калат" деген түшүнүктө кыйкырып чыгып жатат. Тилекке каршы, аткаруу бийлигинин башында турган жетекчилер тарабынан колдоо болбой жатат.

- Мамлекеттик имараттар менен жеке имараттарды ижарага берүүдө ортодогу баада кандай айырмачылык бар?

- Бишкектин чок ортосундагы дарыканаларды жеке ишкерлер 1 кв метрин бир айга 1500 сомго ижарага берсе, ошол эле жердеги мамлекеттин дарыканага ылайык-ташкан көңсерлеринин метр квадраты 150 сомдон берилип келген. Мисалы, мамлекетке тиешелүү бир дарыкана 2018-жылга чейинки келишимдин негизинде айна 3-5 миң сомго берилип келсе, биз электрондук аукционго койгондо анын баасы 30 миңден 80 миң сомго чейин чыкты. Муну менен кызынага түшө турган ижарага акысы 10 эсеге көтөрүлдү.

- Сиз жогоруда мамлекеттик имараттардын 30 пайызы гана электрондук негизде ижарага берилип жатканын айттыңыз. Калган 70 пайызы жең ичинен кетип, коррупциялык схема иштеп жаткан жокту?

- Калган 70 пайыз имараттардын буга чейинки келишимдеринин мөөнөтүү аяктай элек. Биз 3 жылда бардык мамлекеттик имараттарды электрондук аукционго кошобуз. Анткени, кээ бир мекемелердин буга чейинки келишимдери ошондой жазылып калган. Ошентсө да киреши жыл сайын есө берет. Мен жогорудагы айтканда ки-решени ушул жол менен 10 эсеге көбейтөбүз. Ошол эле учурда келишимдери буткөн кээ бир мекемелер жашырып келген учурлар да бар. Алар эски баасы менен бүгүнкү күнгө чейин иштеп жатат деген шектенүүлөр жок эмес. Тилекке каршы, биз аларга кат жиберип койгондун башка чарабы жок.

- Мамлекеттин мүлкүү төрө кээде сатыкка көюлүп жатат. Бул кандай негизде жүрүүдө?

- 2018-жылдан бери бизде мамлекеттик мүлкүү сатуу боюнча да жаңы система иштей баштады. Мурда бир имаратты 7 млн сом деп аукционго койсо, ал өтпөй калса баасын түшүрч. Бул буюнча жарыяны кызылдар тараптар жашырып койчу. Аягында кайсы бир мүлкүү текейден арзан баада жең ичинен сүйлөшүп алган адамдар эзелеп калчу. Азыр болсо ал да электрондук аукционго кирди. Муну менен биз койгон бааса 1 тынында түшпөйт, кайра кыбат баада сатылат. Биз ушундай жол менен мамлекеттин мүлкүү башкаруу тармагындағы коррупциялык көрүнүштөрдү жооп жатабыз.

Алмаз ЧЕРБЕКОВ

Три основных приоритета и семь шагов к развитию государства от Кандидата на выборах президента Кыргызской Республики ТАШОВА ИМАМИДИНА АСАМИДИНОВИЧА

Уважаемые кыргызстанцы, дорогие друзья, к большому сожалению на сегодняшний день, мы, народ Кыргызстана с великим историческим и культурным наследием, вынуждены признать, что у нас нет – нет времени.

Нет времени на раскачку, на законодательные реформы, которые будут утопать в болоте, состоящем из личных интересов коррумпированных чиновников, нет времени на публицистику, на красноречивые сказы о прекрасном будущем. Нет времени терпеть.

Есть только удручающая реальность, реальность в которой коррупция стала нормой жизни, где покупается свобода, «места», «образование», голоса. Реальность, в которой государство служит инструментом для обеспечения и в угоду интересов правящей элиты, где гарантированные конституцией права не обеспечиваются государством, где у входа в больницы умирают наши соотечественники. Реальность, в которой народ в силах спасти друг друга, а государство оказывается бессильным. Реальность, в которой, нет веры в закон и справедливость, в образование и медицину, есть вера только в себя, в народ, в человека.

Сегодня перед нами стоит ответственный выбор, выбор изменить себя, страну, будущее. Проголосовав за меня на выборах президента 10 января 2020 года, предлагаю реализовать следующие ключевые, фундаментальные шаги, для исторического преобразования нашего государства.

ШАГ – 1.

Правовое государство. В последние времена нередко мы наблюдаем, как на всех уровнях общественного строя, начиная от государственного заканчивая бытовым уровнями, не соблюдают нормативно правовые акты, пренебрегают и призывают значимость Закона как такового. В связи с чем, в первую очередь, для обеспечения всех последующих шагов и обеспечение стабильного развития Кыргызской Республики, первичной задачей ставлю для себя возврат государственно-го уклада в исключительно правовое русло, начать необходимо с государственных служащих, а именно внедрение на государственной службе механизмов просвещения, пропаганды, прививания правовой культуры и правового самосознания для каждого государственного служащего. В том числе бескомпромиссный контроль государственных служащих на местах, на бытовом уровнях за неукоснительным соблюдением Закона, духа права и морали. Кроме этого, будет внедрена доступная гражданская платформа для приема обращений граждан о фактах, неисполнения, недолжащего исполнения закона со стороны государственных служащих, с целью их мониторинга, анализа и внедрения практик, исключающих подобные нарушения. В обще должно сформироваться устойчивое убеждение, что государство служит исключительно в интересах своего народа, а каждый государственный чин является слугой народа, наемным работником, который строго в рамках правовых норм служит своему работодателю – народу.

ШАГ – 2.

Противодействие коррупции. Реальная и беспощадная борьба с коррупцией является приоритетной задачей.

Поскольку несмотря на то, что коррупция является уголовно наказуемым деянием и недозволительна не одной из религий, она является социальной нормой на всех уровнях общественного строя. Последствия коррупции поистине являются разрушительными как для общества, так и для всех государственных структур и привели к той удручающей реальности, которую мы имеем сегодня. В связи с чем бескомпромиссная борьба с коррупцией будет являться важнейшим направлением моей деятельности, путем внедрения успешного международного опыта по противодействию коррупции, а именно опыта Скандинавских стран и Республики Сингапур.

ШАГ – 3.

Развитие человеческого капитала. Одной из самых продуктивных и эффективных сфер деятельности, способных изменить курс развития страны, является образование. Исходя из чего главным направлением развития внутренней политики должно стать образование. Народ Кыргызстана обладает природным интеллектом и мудростью, врожденной находчивостью и стремлением к развитию, об этом говорят и статистические данные, только в 2019 году в экономику Кыргызской Республики от трудовых мигрантов, разной категории от строителей до специалистов IT-сферы, поступило около 2.5 миллиардов долларов США. Что говорит о высокой ценности наших специалистов за рубежом. Однако находясь под влиянием международного сообщества сфера образования в Кыргызстане не развивалась, в связи с чем основным направлением в области образования, является создание национальной системы образования, базирующейся на едином языке, и поскольку

квалификация преподавателей напрямую влияет на качество преподавания, то одним из принципов данной системы и первым шагом будет являться систематическое повышение квалификации педагогов с использованием международного опыта, повышение социального статуса педагогов, привлечения международных специалистов для внедрения инновационных и передовых методов образования для обеспечения осмыслинного обучения и развития творческих способностей учащихся для раскрытия уникальных интеллектуальных способностей исторически заложенных в народе Кыргызстана. Также составной частью данной системы будет являться увеличение количества студентов учащихся в зарубежных вузах, за счет государственного финансирования и обеспечения их рабочими местами в Кыргызстане по окончанию обучения, что будет обеспечивать богатство опыта и знаний, в кадровой политике нашей республики и интеграции с передовыми студентами мирового сообщества. Также особое значение будет уделяться среднеспециальному образованию, по ключевым отраслям экономики Кыргызстана, внедрение эффективных программ для развития узкоспециализированных специалистов. Национальная система образования должна быть интегрирована с мировыми системами образования для привлечения иностранных студентов на коммерческой основе.

ШАГ – 4.

Экономика. Основной задачей государства в экономике должна быть неукоснительная политика по реализации вышеуказанных шагов и улучшение инвестиционного и бизнес климата в Кыргызстане, обеспечение гарантий инвесторов, развитие банковского и страхового

рынков. Кыргызская Республика должна являться равнозначным участником в условиях рыночной экономики. Рациональное использование природных ресурсов и распределение природных богатств среди граждан Кыргызской Республики. Развитие национальных акционерных обществ для вовлечения населения в развитие экономики, в том числе для распределения природных богатств среди населения.

ШАГ – 5.

Международные отношения. Политика в области международных отношений должна быть пересмотрена государственным аппаратом с учетом осознания ценности geopolитических интересов международных игроков в Центральной Азии, где Кыргызстан находясь в центре данного региона, является ключевой фигурой, в связи с чем мы уйдем от позиции «протянутой руки» и перейдем на новый формат ведения внешней политики путем лавирования интересами международных игроков, повсеместно отстаивая исключительно интересы Кыргызской Республики с обеспечением мирного существования и недопущения эскалации конфликтов. Обеспечение целостности границ и территориального суверенитета будет являться фундаментом для построения нового подхода во внешней политике.

ШАГ – 6.

Развитие ключевых отраслей в экономике. В Кыргызстане будет реализована внутренняя политика государства, направленная на стимулирование ключевых отраслей в экономике республики, которые обеспечивают скорейшее восстановление экономики и дальнейшее ее развитие, и продовольственную безопасность населения. Такими отраслями является туризм, сельское хозяйство, легкая и энергетическая промышленность, развитие среднего и малого предпринимательства. Стимулирование ключевых отраслей в экономике будет осуществляться в «ручном режиме» путем внедрения индивидуальных методов налогового регулирования и государственного субсидирования, создание условий для развития доступного кредитования по ключевым отраслям экономики. Привлечение иностранных капиталов в экономику Кыргызской Республики за счет обеспечения стабильности, открытости информации и независимости судов в новом правом поле Кыргызстана.

ШАГ – 7.

Здравоохранение – здоровье населения. Здравоохранение и здоровье нации. Здравоохранение является ключевым фактором в полноценном развитии человеческих ресурсов, которые как мы указывали выше является основной ценностью государства. Исходя из чего в сфере здравоохранение необходимо создать экономические условия для развития сектора частного здравоохранения и привлечения мировых институтов в области здравоохранения, наряду с этим внедрять механизмы стимулирования национального здравоохранения с соблюдением высоких требований к качеству медицинских услуг. Также жизненно необходимо уже сейчас внедрять институт медицинского страхования, с обеспечением интересов населения.

Как показывает мировая практика медицинское страхование является эффективным институтом в развитии здравоохранения и защиты здоровья населения.

- Бактыгүл айым, акыркы мезгилде нан азықтарынын сапатсынын төмөндөп кетиши эмнеден болуп жатат деп ой-лойсуз?

- Бизде нан азықтарын өндүрүүчү тамак-аш өнөр жай тармагы өнүгүп жатат. Бирок, сиз айтканда сапат маселесине көнүл бурлбай калууда. Не дегенде, азыр атаандаштык абдан күчтүү. Базар шартында өтүмдүүлүгүнө гана маани берүүдө. Нандын турлөрүн көбөйтүү менен анын даамын, жытуулугун, сырткы көрүнүшүн жакшырту боюнча көп аракеттер көрүлүп жатат. Унга ар кандай кошумалалар кошумлат. Мындаң ундардан даярдалган нандар өзүнүн сакталуу мөөнөтүнөн ашыкча турса да, формасын жоготпойт, кургап калбайт, даамдуулугу ошол бойдон сакталат. Ал эми аткезчилик менен келген ундар лабораториялык текшерүүлөрсүз пайдаланылат. Сапаттын жоктугуунун дагы бир себеби – бул көмүскө ишмердүүлүк. Бизде ушуга окшонгон көйгөйлөр да бар. Өлкөбүздүн экономикасына зыянын тийгизип, ал тургай сапатсыз азықтар элдин ден соолугуна да залака келтириүүдө.

Биздин негизги максат – өзүбүздүн көп жылдык эмгегибизди текке кетирбей, компаниябызын атын булгабай таза иштөө. 13 жылдан бери нан азықтарын өндүрүү менен алекстенин көлөбиз. Бул аралыкта мол тажрыйба топтой алдык. Биздин нан азықтарыбызга суроо-талаптар көп.

- Нанды даярдоодо биринчи кезекте эмнеге көнүл буруу зарып?

- Нан адам жашоосундагы негизги жана эң маанилүү азық. Жайылган дасторконду нансыз элестетүү мүмкүн эмес. Тамактануубузун негизги өзөгүн түзгөн нанды ден соолугубузга зыяны тийбегидей кылып даярдасак болот. Ал үчүн биринчи кезекте сапаттуу ун талап кылынат. Андан соң кадимки суу май, туз, ачытка, суу көркөтөт. 100 пайыз табигый кошумалалар менен даярдалат. Нандын аш болумдуулугу ундум сортuna жана түрүнө көз каранды. Мисалы, жогорукортоттуу ундан жасалган нан синимдүү болот. Биз нандын жумшагына, өнүне ыктап туралбыз. Бирок, каткан нандын биологиялык жана азықтык баалуулугу жогору экенине маани бербейт экенбиз. Бир аз катыган же кургатылган нан синимдүү келет. Биздин нандар “Акун”, “Яшар”, “Хлебный край” компанияларынын тандалма сортоттуу ундарынан жасалат. Бизге ундардын лабораториялык сертификаттары кошо берилет. Биз өзүбүздүн кардарлардын ишениминен чыкпашибыз көрек. Ал үчүн биринчи кезекте зыянсыз, сапаттуу өндүрүш талап кылынат. Өзүнүз деле байкасаныз көрек, биздин жарандарыбыздын көпчүлүгү орнандарын алмаштыруу үчүн башка мамлекеттерге барышууда. Мунун

Нан кантип пайда болгонун эч ким так айта албайт. Окумуштуулар алгачкы нан 15 000 жыл мурда пайда болгон дешет. Адамдар алгач дандын өзүн таап жеп көрүшкөн. Жерге түшкөн дандар нымдалып, көлөмүн чоңойтконун байкашып, дан эгип, өстүрүп, аны күнүмдүк тамак-ашка колдоно башташкан. Андан соң дандан ар түрдүү ботколорду жасашып, кийин нан жасоого өтүшкөн. Археологдордун айтымында, нан жасоо 7000 жыл мурда пайда болгон экен.

- Нандын канча түрүн чыгарасыздар?

- Биз нандын 20 чактын түрүн чыгарабыз. Алардын сактоо мөөнөтү 72 сааттан ашпайт. Нандын узак убакытка сактоо туура эмес. Мында анын курамындағы пайдалуу заттар жана витаминдер жок болуп кетип, натыйжада нан организм үчүн зыяндуу азыкка айланып калат.

- Пандемияга байланыштуу санитардык эрежелерди сактап жатасыздарбы?

- Бул биздин өндүрүш үчүн милдеттүү талап. Ар бир жумушчунун медициналык китечеси бар. Жүгүштүү деп эсептөлген оорулардын баарынан анализден етүшкөн. Атайын формалар жана зыянсыздандыруучу каражаттар менен толук камсыздылган. Негизинен жылына бир жолу санэпидкөзөммелдөн келип текшерип турушат. Жалпысынан 37 адам эмгектенет.

Дасторконубуз нанга толсун

“Мол Нан” компаниясынын жетекчиси Бактыгүл МАГАНБЕТОВА:

“САПАТСЫЗ АЗЫК ДЕН СООЛУККА ЗАЛАКАСЫН ТИЙГИЗЕТ”

Күнүмдүк тамактанып жаткан нан азықтарыбызын сапаттуулугун кайдан, кантип биле алабыз? Дүкөндөрдөн сатып алып жаткан нандын баары сыртынан кооз, жумшак жегиликтүү көрүнөт. Анын азықтык баалуулугуна маани бербейбиз. Ошондой эле кандай шартта даярдалып жатканына кызыгып, “Мол Нан” нан азықтарын даярдоочу компаниянын жетекчиси Бактыгүл МАГАНБЕТОВА менен маектештик.

Касымова Чолпон
Казыбековна,
И.Раззаков атындагы
КМТУнун “Тамак-аш азықтарын өндүрүү технологиясы” кафедрасындагы
“Нан, кондитер жана макарон азықтарынын технологиясы” профилинин улук окутуучусу:

- Азыр биздин өлкөбүздө менчик мекемелерге, өндүрүшчүлөргө текшерүүлөргө байланышкан мораторий бар. Жеке менчик өндүрүш тармагын мамлекеттік органдар текшерүүчүлөр кирип текшере алышпайт. Мисалы, уулануу болуп жарандарыбыздан арыз түшсө, ошол учурда текшере алышат. Ошондо да алдын ала эскертип, анан барышат. Дүйнө жүзүндө, ошол эле Россияда ХАССП тамак-аш азықтарынын коопсуздугу боюнча системасы бар. Бул тамак-аш өндүрүшүндөгү коопсуздуку башкаруунун атайын эрежеси катары таанылган. Буга өндүрүш тармагы өздөрү каалоопору менен кирип сертификат алышат.

Бизде “Ундуң фортификациясы жөнүндө” мыйзам бар. Ал сакталышы керек. Мисалы, мурда Айыл чарба министрлиги тарафынан жылына бир жолу текшерүү жүрүп турган. Азыр анын жоктугунан улам өндүрүшчүлөр кирип жетештүүдө. Мисалы, биринчи жана экинчи сортугутундага минералдык заттар кошумлат. Бул мыйзамда карапалган. Мына ушуга окшонгон талаптарды өндүрүшчүлөр канчалык сактап жатышат, белгисиз. Мисалы, ачыбаган камырды төзик менен калыпка салып бышырышат. Себеби, тез көптүрүүчү кошумаларды да колдонушат. Ошол эле учурда кургак ачыткыны ашыкча өлчөмдө кошумлат. Нандын сапаты күнүгө текшерилиш керек. Ошол эле учурда кара нандардын технологиясы бузулуп жатат. Бул жерде классикалык таза технология менен жасалбайт. Кошумаларды кошуп жасал, товардык көрүнүшүнө маани берилет. Мисалы, нандын сапаты жайкысын төмөндөп кетет. Нандын картошка оорусу деп кошумлат. Ал 32 градустан жогору болгондо нан ооруп баштайт. Ага каршы өзүнчө кошумалар кошумлат. Мындаң шартта сактоо мөөнөтү да узартылат. Ошондуктан, нан мамлекеттин өзүнүн көзөмөлүндө болсо жакшы болмок.

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖЕРГИЛИКТҮҮ КЕҢЕШТЕРИНИН
КЭЭ БИР ДЕПУТАТТАРЫНЫН ҮЙГАРЫМ УКУКТАРЫН МӨӨНӨТҮНӨН
МУРДА ТОКТОТУУ ЖАНА БОШ КАЛГАН ДЕПУТАТТЫК МАНДАТТАРДЫ
ЖЕРГИЛИКТҮҮ КЕҢЕШТЕРДИН ДЕПУТАТТЫГЫНА ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ ӨТКӨРҮП
БЕРҮҮ ЖӨНҮНДӨГҮ ҮСҮҮК-КӨЛ, ЖЕТИ-ӨГҮЗ ЖАНА ТО҆ АЙМАКТЫК
ШАЙЛОО КОМИССИЯЛАРЫНЫН ЧЕЧИМДЕРИН БЕКИТҮҮ ТУУРАЛУУ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

«Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 20-беренесине, «Жергилитүү кеңештердин депутаттарынын статусу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3-беренесине жана «Жергилитүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 52-беренесине ылайык Үсүүк-Көл, Жети-Өгүз жана То҆ аймактык шайлоо комиссиялары жергилитүү кеңештердин кээ бир депутаттарынын үйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жана баш калган депутаттык мандаттарды шайланган депутаттардан кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдери бекитилсін.

3. Жергилитүү кеңештердин 1-тиркемеде көрсөтүлгөн депутаттарынын күбәлүктөрү ушул токтом жарыяланган күндөн тартып анык эмес деп таанылсын.

4. Үсүүк-Көл, Жети-Өгүз жана То҆ аймактык шайлоо комиссиялары жергилитүү кеңештердин шайланган депутаттарын каттасын жана аларга белгиленген улгүдөгү күбәлүктөрдү жана төш белгилерди тапшырын.

5. Бул токтом «Эркин Тоо» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

6. Бул токтомдун көчүрмөсү тиешелүү аймактык шайлоо комиссияларына жана жергилитүү кеңештерге жөнөтүлсүн.

7. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.Г.Бекматовго жүктөлсүн.

нын үйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу боюнча чечимдери бекитилсін.

2. Үсүүк-Көл, Жети-Өгүз жана То҆ аймактык шайлоо комиссияларынын 2-тиркемеде көрсөтүлгөн баш калган депутаттык мандаттарды шайланган депутаттардан кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдери бекитилсін.

3. Жергилитүү кеңештердин 1-тиркемеде көрсөтүлгөн депутаттарынын күбәлүктөрү ушул токтом жарыяланган күндөн тартып анык эмес деп таанылсын.

4. Үсүүк-Көл, Жети-Өгүз жана То҆ аймактык шайлоо комиссиялары жергилитүү кеңештердин шайланган депутаттарын каттасын жана аларга белгиленген улгүдөгү күбәлүктөрдү жана төш белгилерди тапшырын.

5. Бул токтом «Эркин Тоо» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

6. Бул токтомдун көчүрмөсү тиешелүү аймактык шайлоо комиссияларына жана жергилитүү кеңештерге жөнөтүлсүн.

7. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.Г.Бекматовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА **Н.ШАЙЛДАБЕКОВА**

Бишкек ш., 2020-жылдын 11-декабры, №427

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү
боюнча борбордук комиссиясынын
2020-жылдын 11-декабрындагы
№427 токтомунун 1-тиркемеси

**Депутаттык үйгарым укуктары мөөнөтүнөн мурда токтотуулган
жергилитүү кеңештердин депутаттарынын тизмеси**

№	Жергилитүү кеңештердин атальштары	Депутаттык үйгарым укуктары мөөнөтүнөн мурда токтотуулган жергилитүү кеңештердин депутаттарынын Ф.А.А.	Үйгарым укугунун токтотулушунун себеби	Депутаттык үйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу боюнча АШКнын чечиминин № жана датасы
---	-----------------------------------	--	--	--

ҮСҮҮК-КӨЛ ОБЛУСУ

Үсүүк-Көл району

1	Бостери айылдык	Жапаров Айбек Тилекович	Депутаттык үйгарым укуктарын аткаруусуна сыйышпаган башка кызметка етүшү	№21, 08.12.2020-ж.
2	Ананьев айылдык	Ахматов Бактыгул Сооромбекович	Депутаттык үйгарым укуктарын аткаруусуна сыйышпаган башка кызметка етүшү	№21, 08.12.2020-ж.

Жети-Өгүз району

3	Ак-Дебә айылдык	Салакунов Медербек Алымович	Каза болгондуугуна байланыштуу	№15, 27.11.2020-ж.
4	Светлая Поляна айылдык	Калдыматова Рыскүл	Өз арызы	№15, 27.11.2020-ж.

То҆ району

5	Төрт-Күл айылдык	Тилебалдиев Айбек Курманакунович	Өз арызы	№22, 10.12.2020-ж.
---	------------------	----------------------------------	----------	-----------------------

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү
боюнча борбордук комиссиясынын
2020-жылдын 11-декабрындагы
№427 токтомунун 2-тиркемеси

Жергилитүү кеңештердин шайланган депутаттары деп таанылган талапкерлердин тизмеси

№	Жергилитүү кеңештердин атальштары	Жергилитүү кеңештин кийинки шайланган депутатынын Ф.А.А.	Иштеген жери, ээлеген кызмети	Баш калган депутаттык мандаттык үйгаруу боюнча АШКнын чечими
---	-----------------------------------	--	-------------------------------	--

ҮСҮҮК-КӨЛ ОБЛУСУ

Үсүүк-Көл району

1	Бостери айылдык	Усубалиева Венера Джумаевна	Бүгүнкүү күнгө чейин ардактуу эс алууда	№21, 8.12.2020-ж.
2	Ананьев айылдык	Базаркулов Бактыбек Байгельдиевич	Дыйкан чарба	№21, 8.12.2020-ж.

Жети-Өгүз району

3	Ак-Дебә айылдык	Усенов Кудайберди Жоомартович	Ак-Дебә мектебинде директордун чарба иштери боюнча орун басары	№15, 27.11.2020-ж.
4	Светлая Поляна айылдык	Рыскелдиев Алмаз Осмонкулович	Жети-Өгүз райондук электр тармагында инженер	№15, 27.11.2020-ж.

То҆ району

5	Төрт-Күл айылдык	Эсентуров Курманбек Эсентурович	“Карды-Жарык” АВПсынын башчысы	№22, 10.12.2020-ж.
---	------------------	---------------------------------	--------------------------------	-----------------------

НЫШАНОВ НАЗАРБЕК АЙТБЕКОВИЧТИ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТООДОН БАШ ТАРТУУ ЖӨНҮНДӨ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН ТОКТОМУ

2020-жылдын 31-октябрьнда Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясина (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордuna өзүнүн талапкерлигин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүү жөнүндө Нышанов Назарбек Айтбековичтен арыз келип түшкөн.

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – конституциялык Мыйзам) 48-беренесин 2-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоо өткөрүүдө шайлоо иш-аракеттеринин мөөнөттөрү чайрекке кыскыратыл.

2020-жылдын 8-ноябрьнда конституциялык Мыйзамдын 50-беренесин 4-бөлүгүнө ылайык Н.А.Нышановго Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалымат берилген.

Конституциялык Мыйзамдын 54-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык, Президенттин кызмат ордuna талапкердин Конституциянын, конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалыматта Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан берилгенден кийин 5 (конституциялык Мыйзамдын 48-беренесинин 2-бөлүгүн эске алуу менен – 4) календардык күндөн ичинде шайлоо алдындағы өнөктүктүү каржылоо учун, конституциялык Мыйзамда белгиленген тартипте өзүнүн шайлоо фондун түзөт.

Борбордук шайлоо комиссиясина караштуу Көзөмөлдөө-текшерүү тобуунун маалыматына ылайык Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан белгиленген банк мекемелеринде Н.А.Нышановдун наамына атaiын эсеп ачылган эмес.

Кыргыз Республикасынын Конституциянын 62-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык «30 миндөн кем эмес шайлоочунун кол тамгасын топтоғон адам Кыргыз Республикасынын Президенттинге талапкер болуп катталада алат».

Конституциялык Мыйзамдын 49-берен

КАБЫЛБЕКОВ УРУСТАМ КУБАНЫЧБЕКОВИЧТИ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТООДОН БАШ ТАРТУУ ЖӨНҮНДӨ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

2020-жылдын 12-ноябрьнда Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна өзүнүн талапкерлигин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүү жөнүндө Кабылбеков Урустам Кубанычбековичтөн арыз келип түшкөн.

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – конституциялык Мыйзам) 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоо өткөрүүдө шайлоо иш-аракеттеринин мөөнөттөрү чейрекке кыскартылат.

2020-жылдын 16-ноябрьнда конституциялык Мыйзамынын 50-беренесинин 4-бөлүгүнө ылайык У.К. Кабылбековго Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалымкат берилген.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык «30 минден кем эмес шайлоочунун кол тамгасын топтогон адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамынын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем эмес колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамынын 52-беренесинин 7-бөлүгүнө ылайык «президенттикке талапкерди колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактары мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсептөн өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төлөгөндөн ыраста-ган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкулдер тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндин кечитирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берилет».

Конституциялык Мыйзамынын 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын шайлоо күнүнө чейин 37 күн калгандан кечитирбестен, тактап айтканда, 2020-жылдын 4-декабрына чейин өткөрүп берууге тийиш.

2020-жылдын 4-декабрындагы абал боюнча Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер У.К. Кабылбеков Борбордук шайлоо комиссиясына Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын, мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төлөгөндөн ыраста-ган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкулдер тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндин кечитирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берилет».

Конституциялык Мыйзамынын 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын шайлоо күнүнө чейин 37 күн калгандан кечитирбестен, тактап айтканда, 2020-жылдын 4-декабрына чейин өткөрүп берууге тийиш.

2020-жылдын 4-декабрындагы абал боюнча Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер У.К. Кабылбеков Борбордук шайлоо комиссиясына Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын, мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төлөгөндөн ыраста-ган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкулдер тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндин кечитирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берилет».

Конституциялык Мыйзамынын 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын шайлоо күнүнө чейин 37 күн калгандан кечитирбестен, тактап айтканда, 2020-жылдын 4-декабрына чейин өткөрүп берууге тийиш.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 49, 52, 53-беренелерин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, У.К. Кабылбековдун конституциялык Мыйзамга ылайык каттоо учун зарыл болгон документтерди бербегендигине байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык зарыл болгон документтерди бербегендигине байланыштуу Кабылбеков Урустам Кубанычбековичтөн арыз келип түшкөн.

2. «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер Кабылбеков Урустам Кубанычбековичтөн ыйгарым укуктуу өкулдерүн каттоо жөнүндө Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын» 2020-жылдын 14-ноябрьндагы №322 токтому күчүн жоготту деп таанылсын.

3. Бенисович Сергей Петровичке берилген №21 жана Жеентаев Жанболот Шаршено-вичке берилген №22 каттоо ырастамалары анык эмес деп табылсын.

4. Бул токтом «Эркин Too» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

5. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын тераагасынын орун басары, Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерден документтерди кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун жетекчиси А.Ж.Эшимовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Н.ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 11-декабры, №430

УМЕТАЛИЕВА ТОКТАЙМ ДЖУМАКОВНАНЫ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТООДОН БАШ ТАРТУУ ЖӨНҮНДӨ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

2020-жылдын 12-ноябрьнда Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна өзүнүн талапкерлигин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүү жөнүндө Уметалиева Токтайм Джумаковнадан арыз келип түшкөн.

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – конституциялык Мыйзам) 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоо өткөрүүдө шайлоо иш-аракеттеринин мөөнөттөрү чейрекке кыскартылат.

2020-жылдын 16-ноябрьнда конституциялык Мыйзамынын 4-бөлүгүнө ылайык У.К. Кабылбековго Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалымкат берилген.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык «30 минден кем эмес шайлоочунун кол тамгасын топтогон адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамынын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем эмес колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамынын 52-беренесинин 7-бөлүгүнө ылайык «президенттикке талапкерди колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактары мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсептөн өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төлөгөндөн ыраста-ган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкулдер тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндин кечитирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берилет».

Конституциялык Мыйзамынын 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын шайлоо күнүнө чейин 37 күн калгандан кечитирбестен, тактап айтканда, 2020-жылдын 4-декабрына чейин өткөрүп берууге тийиш.

2020-жылдын 4-декабрындагы абал боюнча Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер Т.Дж. Уметалиева Борбордук шайлоо комиссиясына Конституциясынын жана конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалымкат берилген.

Конституциялык Мыйзамынын 53-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык, Конституциялык Мыйзамынын 48-беренесинин 2-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык талапкерди каттодан баш тарташтуу, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүп берууга тийиш.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 49, 52, 53-беренелерин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Т.Дж. Уметалиеванын конституциялык Мыйзамына ылайык каттоо учун зарыл болгон документтерди бербегендигине байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык зарыл болгон документтерди бербегендигине байланыштуу Уметалиева Токтайм Джумаковнаны Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер каттоо каттодон баш тарташын (Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерди колдогон кол тамгаларды топтоо боюнча кол коюу барактары берилген эмес жана шайлоо күрөөсү төлөнген эмес).

2. «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер Уметалиева Токтайм Джумаковнаны ыйгарым укуктуу өкулдерүн каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2020-жылдын 14-ноябрьндагы №321 токтому күчүн жоготту деп таанылсын.

3. Саданбеков Адилет Эркиновиче берилген №19 жана Сапарбеков Мухаммед Сапарбековичке берилген №20 каттоо ырастамалары анык эмес деп табылсын.

4. Бул токтом «Эркин Too» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

5. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын тераагасынын орун басары, Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерден документтерди кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун жетекчиси А.Ж.Эшимовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Н.ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 11-декабры, №431

БОЛГОМБАЕВ МЕДЕР КАДЫРКУЛОВИЧТИ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТООДОН БАШ ТАРТУУ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУ

**СҮЙУНАЛИЕВ ЖАНЫБЕК КУРМАНКАНОВИЧТИ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН
КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ
КАТТООДОН БАШ ТАРТУУ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

2020-жылдын 14-ноябрьинда Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна өзүнүн талапкерлигин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүү жөнүндө Сүйуналиев Жаныбек Курманкановичтөн арыз келип түшкөн.

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – конституциялык Мыйзам) 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоо өткөрүүдө шайлоо иш-аракеттеринин мөөнөттөрү чейрекке кыскартылат.

2020-жылдын 19-ноябрьинда конституциялык Мыйзамдын 50-беренесинин 4-бөлүгүнө ылайык Ж.К.Сүйуналиевге Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалымкат берилген.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык «30 минден кем эмес шайлоочунун кол тамгасын топтотгон адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем эмес колун топтотгон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайдын эсебине мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эссе өлчөмүндө шайлоо күрөсүн төкөн адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамдын 52-беренесинин 7-бөлүгүнө ылайык «президенттикке талапкерди колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактары мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсelenен өлчөмүндөгү шайлоо күрөсүн төлөгөндүгүн ырастаган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берилет».

Конституциялык Мыйзамдын 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын шайлоо күнүнө чейин 37 күн калгандан кечиктирбестен, тактап айтканда, 2020-жылдын 4-декабрына чейин өткөрүп берүүгө тийиш.

2020-жылдын 4-декабрында абал боюнча Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер Ж.К.Сүйуналиев Борбордук шайлоо комиссиясына Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын, мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эссе өлчөмүндөгү шайлоо күрөсүн төлөгөндүгүн ырастаган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берилет».

Конституциялык Мыйзамдын 53-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктуун негизинде, конституциялык Мыйзамга ылайык талапкерди каттоо учун зарыл болгон документтерди бербө, талапкерди каттоодон баш тартуу учун негиз болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 49, 52, 53-беренелерин «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Ж.К.Сүйуналиевдин конституциялык Мыйзамга ылайык каттоо учун зарыл болгон документтерди бербөндигине байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык зарыл болгон документтерди бербөндигине байланыштуу Сүйуналиев Жаныбек Курманкановичти Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер катары каттоодон баш тартылсын (Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерди колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактары берилген эмес жана шайлоо күрөсү төлөнгөн эмес).

2. «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер Сүйуналиев Жаныбек Курманкановичтин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүн каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2020-жылдын 24-ноябрьиндагы №380 токтому күчүн жоготту деп таанылсын.

3. Дюшембиеv Эркинбек Калыбековичке берилген №99 жана Укубаева Хамида Алпамышовнага берилген №100 каттоо ырастамалары анык эмес деп табылсын.

4. Бул токтом «Эркин Тоо» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

5. Бул токтомун аткарылышин контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары, Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерден документтерди кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун жетекчиси А.Ж. Эшимовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Н. ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 11-декабры, №436

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР МАДУМАРОВ
АДАХАН КИМСАНБАЕВИЧТИН ыйгарым укуктуу өкулу жөнүндө**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн талапкер А.К.Мадумаровдун мурда сунуш кылган каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн чакыртып алуу жана каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн дайындоо жөнүндө 2020-жылдын 9-декабрында кир. №01-12/3682 түшкөн арызына байланыштуу, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 19-беренесинин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7-беренесинин 1-бөлүгүнүн 2, 19-пункттарын, 18-беренесинин 3-бөлүгүн жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссияс

ТОКТОМ КЫЛАТ:

**КАЛЫБЕКОВ МИРЛАН КАЛЫБЕКОВИЧТИ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН
КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ
КАТТООДОН БАШ ТАРТУУ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

2020-жылдын 14-ноябрьинда Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна өзүнүн талапкерлигин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүү жөнүндө Калыбеков Мирлан Калыбековичтөн арыз келип түшкөн.

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – конституциялык Мыйзам) 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоо өткөрүүдө шайлоо иш-аракеттеринин мөөнөттөрү чейрекке кыскартылат.

2020-жылдын 20-ноябрьинда конституциялык Мыйзамдын 50-беренесинин 4-бөлүгүнө ылайык М.К. Калыбековго Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалымкат берилген.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык «30 минден кем эмес шайлоочунун кол тамгасын топтогон адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем эмес колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайдын эсебине мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эссе өлчөмүндө шайлоо күрөсүн төкөн адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамдын 52-беренесинин 7-бөлүгүнө ылайык «президенттикке талапкерди колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактары мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эсelenен өлчөмүндөгү шайлоо күрөсүн төлөгөндүгүн ырастаган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берилет».

Конституциялык Мыйзамдын 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын шайлоо күнүнө чейин 37 күн калгандан кечиктирбестен, тактап айтканда, 2020-жылдын 4-декабрына чейин өткөрүп берүүгө тийиш.

2020-жылдын 4-декабрында абал боюнча Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер М.К. Калыбеков Борбордук шайлоо комиссиясына Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын, мыйзамда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн он миң эссе өлчөмүндөгү шайлоо күрөсүн төлөгөндүгүн ырастаган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берген эмес.

Конституциялык Мыйзамдын 53-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктууна ылайык, конституциялык Мыйзамга ылайык талапкерди каттоодон баш тартуу учун зарыл болгон документтерди бербө талапкерди каттоодон баш тартуу учун негиз болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 49, 52, 53-беренелерин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерине ылайык жетекчиликке алып, М.К. Калыбековдун конституциялык Мыйзамга ылайык каттоо учун зарыл болгон документтерди бербөндигине байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссияс

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык зарыл болгон документтерди бербөндигине байланыштуу Калыбеков Мирлан Калыбековичти Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер катары каттоодон баш тартылсын (Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерди колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактары берилген эмес жана шайлоо күрөсү төлөнгөн эмес).

2. «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерди каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Конституциянын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 49, 52, 53-беренелерин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерине ылайык жетекчиликке алып, М.К. Калыбековдун конституциялык Мыйзамга ылайык каттоо учун зарыл болгон документтерди бербөндигине бай

**КЕРИМБЕКОВ БАҚЫТ МАКЕНОВИЧТИ КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ ОРДУНА
ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТООДОН БАШ ТАРТУУ ЖӨНҮНДӨ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН
ТОКТОМУ**

2020-жылдын 14-ноябрьндагы Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна өзүнүн талапкерлигин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүү жөнүндө Керимбеков Бакыт Макеновичтен арыз келип түшкен.

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – конституциялык Мыйзам) 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоо өткөрүүде шайлоо иш-аракеттеринин мөөнөттөрү чейрекке кыскартылат.

2020-жылдын 20-ноябрьнда конституциялык Мыйзамдын 50-беренесинин 4-бөлүгүнө ылайык Б.М. Керимбековго Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалымкат берилген.

Конституциялык Мыйзамдын 54-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык, Президентин кызмат ордуна талапкердин Конституциянын, конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалымдама Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан берилгендөн кийин 5 (конституциялык Мыйзамдын 48-беренесинин 2-бөлүгүн эске алуу менен – 4) календардык күндөн ичинде шайлоо алдындағы өнөктүктүү каржылоо учун, конституциялык Мыйзамда белгиленген тартилте өзүнүн шайлоо фондун түзөт.

Борбордук шайлоо комиссиясына караштуу Көзөмөлдөө-текшерүү тобунун маалыматына ылайык Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан белгиленген банк мекемелеринде Б. М. Керимбековдун наамына атайын эсеп ачылган эмес.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык «30 минден кем эмес шайлоочунун кол тамгасын топтогон адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат».

Конституциялык Мыйзамдын 52-беренесинин 7-бөлүгүнө ылайык «президенттикке талапкерди колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактары мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндөгү шайлоо күрөөсүн төлөгөндүгүн ырастаган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкүлдер тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндөн кечитирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берилет».

Конституциялык Мыйзамдын 48-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер аны колдогон кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын шайлоо күнүнө чейин 37 күн калгандан кечитирбестен, тактап айтканда, 2020-жылдын 4-декабрына чейин өткөрүп берүүге тийиш.

2020-жылдын 4-декабрындагы абал боюнча Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер Б.М.Керимбеков Борбордук шайлоо комиссиясына Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна аны колдоп кол чогултуу боюнча кол коюу барактарын, мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндөгү шайлоо күрөөсүн төлөгөндүгүн ырастаган документ менен бирге ыйгарым укуктуу өкүлдер тарабынан шайлоо күнүнө чейин 50 календардык күндөн кечитирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өткөрүп берилет».

Конституциялык Мыйзамдын 53-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1, 4-пункттарына ылайык, конституциялык Мыйзамга ылайык талапкерди каттоо учун зарыл болгон документтерди бербөө жана талапкердин өзүнүн шайлоо фондун түзбөгөндүгү талапкерди каттоодон баш тартуу учун негиз болуп саналат.

Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 49, 52, 53, 54-беренелерин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Б.М.Керимбековдун конституциялык Мыйзамга ылайык шайлоо фондун түзбөгөндүгү жана каттоо учун зарыл болгон документтерди бербөгөндигине байланыштуу, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык шайлоо фондун түзбөгөндүгүнө жана каттоо учун зарыл болгон документтерди бербөгөндигине байланыштуу Керимбеков Бакыт Макеновичты Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер катары каттоодон баш тартилсын (Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерди колдоп кол чогултуу боюнча катары берилген эмес жана шайлоо күрөөсү төлөнгөн эмес).

2. Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер Керимбеков Бакыт Макеновичтин ыйгарым укуктуу өкүлдерүн каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын «2020-жылдын 19-ноябрьндагы №361 токтому күчүн жеткотту деп таанылсын.

3. Окенаев Абакир Максутбековичке берилген №77 жана Жүреков Василий Анатольевичке берилген №78 каттоо ырастамалары анык эмес деп табылсын.

4. Бул токтом «Эркин Too» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

5. Бул токтомун аткарылышин контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары, Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерден документтерди кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун жетекчиси А.Ж.Эшимишовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Бишкек ш., 2020-жылдын 11-декабры, №437

Н. ШАЙЛДАБЕКОВА

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН
КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР ИБРАЕВ САМАТ
КУЛУКЕЕВИЧТИ КАТТООДОН БАШ ТАРТУУ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

2020-жылдын 14-ноябрьнда Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна өзүнүн талапкерлигин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүү жөнүндө Ибраев Самат Кулукеевичтөн арыз берилген.

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна өзүнүн талапкерлигин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүү жөнүндө Ибраев Самат Кулукеевичтөн арыз берилген.

2020-жылдын 20-ноябрьнда конституциялык Мыйзамдын 50-беренесинин 4-бөлүгүнө ылайык С.К.Ибраеве Кыргыз Республикасынын Конституциясынын жана конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайыктуулугу жөнүндө маалымкат берилген.

Кыргыз Республикасынын Конституциянын 62-беренесинин 2-бөлүгүнө ылайык 30 минден кем эмес шайлоочунун кол тамгасын топтогон адам Президенттикке талапкер болуп каттала алат.

Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ылайык «шайлоочулардын 30 минден кем колун топтогон жана өзүнүн жеке каражатынан же болбосо өз шайлоо фондунун каражатынан Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамда белгиленген эсептүү көрсөткүчтүн он миң эсэ өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөн адам Конституциялык Мыйзамдын 49-беренесинин 1-бөлүгүнө ыл

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖЕРГИЛИКТҮҮ КЕҢЕШТЕРИНИН
КЭЭ БИР ДЕПУТАТТАРЫНЫН ҮЙГАРЫМ УКУКТАРЫН МӨӨНӨТҮНӨН
МУРДА ТОКТОТУУ ЖАНА БОШ КАЛГАН ДЕПУТАТТАРЫК МАНДАТТАРДЫ
ЖЕРГИЛИКТҮҮ КЕҢЕШТЕРДИН ДЕПУТАТТАГЫНА ТАЛАПКЕРЛЕРГЕ
ӨТКӨРҮП БЕРҮҮ ЖӨНҮНДӨГҮ ЛЕЙЛЕК ЖАНА ЖАЙЫЛ АЙМАКТЫК
ШАЙЛОО КОМИССИЯЛАРЫНЫН ЧЕЧИМДЕРИН БЕКИТҮҮ ТУУРАЛУУ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

«Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 20-беренесине, «Жергилиткүү кеңештердин депутаттарынын статусу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3-беренесине жана «Жергилиткүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 52-беренесине ылайык Лейлек жана Жайыл аймактык шайлоо комиссиялары жергилиткүү кеңештердин кээ бир депутаттарынын үйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу жана бosh калган депутаттарды мандаттарды саясий партиялардан катталган талапкерлердин тизмесиндеги кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдерди кабыл алышкан.

«Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 6, 7, 14, 18-беренелерине, «Жергилиткүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 52-беренесине жана «Жергилиткүү кеңештердин депутаттарынын статусу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 3-беренесине ылайык, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Лейлек жана Жайыл аймактык шайлоо комиссияларынын жергилиткүү кеңештердин 1-тиркемеде көрсөтүлгөн депутаттарынын үйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу боюнча чечимдерди бекитилсін.

2. Лейлек жана Жайыл аймактык шайлоо комиссияларынын 2-тиркемеде көрсөтүлгөн бosh калган депутаттарды мандаттарды саясий партиялардан катталган талапкерлердин тизмесиндеги кийинки талапкерлерге өткөрүп берүү жөнүндө чечимдерди бекитилсін.

3. Жергилиткүү кеңештердин 1-тиркемеде көрсөтүлгөн депутаттарынын күбөлүктөрү ушул токтом жарыяланған күндөн тартып анық эмес деп таанылсын.

4. Лейлек жана Жайыл аймактык шайлоо комиссиялары жергилиткүү кеңештердин шайланған депутаттарын катасын жана аларга белгиленген ұлғудегү күбөлүктөрдү жана төш белгилерди тапшырын.

5. Бул токтом «Эркин Тоо» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

6. Бул токтомдун көчүрмөсү тиешелүү аймактык шайлоо комиссияларына жана жергилиткүү кеңештерге жөнөтүлсүн.

7. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.Г.Бекматовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Бишкек ш., 2020-жылдын 12-декабры, №442

Н. ШАЙЛДАБЕКОВА

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү
боюнча борбордук комиссиясынын
2020-жылдын 12-декабрындағы
№442 токтомунун 1-тиркемесі

**Депутаттык үйгарым укуктары мөөнөтүнөн мурда токтотулган
жергилиткүү кеңештердин депутаттарынын тизмеси**

№	Жергилиткүү кеңештердин аталаыштары	Депутаттык үйгарым укуктары мөөнөтүнөн мурда токтотулган жергилиткүү кеңештердин депутаттарынын Ф.А.А.	Үйгарым укугунун токтотулушунун себеби	Депутаттын үйгарым укуктарын мөөнөтүнөн мурда токтотуу боюнча АШКнын чечиминин № жана датасы
БАТКЕН ОБЛУСУ				
Лейлек району				
1	Исфана шаардык	Комилов Абдурасул Муминович (№ 11) ("Республика - Ата Журт" деп. фракциясы)	Өз арызы	№ 29, 08.12.2020-ж.
ЧҮЙ ОБЛУСУ				
Жайыл району				
2	Кара-Балта шаардык	Шакирбаев Данияр Баяманович (№ 6) ("Мекеним Кыргызстан" деп. фракциясы)	Депутаттык үйгарым укуктарын аткаруусуна сыйышпаган башка кызметка өтүшү	№ 24, 10.12.2020-ж.

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү
боюнча борбордук комиссиясынын
2020-жылдын 12-декабрындағы
№442 токтомунун 2-тиркемесі

**Жергилиткүү кеңештердин шайланған депутаттары деп таанылган
талапкерлердин тизмеси**

№	Жергилиткүү кеңештердин аталаыштары	Жергилиткүү кеңештин кийинки шайланған депутаттынын Ф.А.А.	Иштеген жери, ээлеген кызматы	Бош калган депутаттык мандатты үйгаруу боюнча АШКнын чечими
БАТКЕН ОБЛУСУ				
Лейлек району				
1	Исфана шаардык	Баратов Зокиржан Аскаралиевич (№ 13) ("Республика - Ата Журт" с/п)	Жеке ишкөр	№ 29, 08.12.2020-ж.
ЧҮЙ ОБЛУСУ				
Жайыл району				
2	Кара-Балта шаардык	Закиров Саламат Талантович (№ 10) ("Мекеним Кыргызстан" с/п)	Жеке ишкөр	№ 24, 10.12.2020-ж.

**АБДЫЛДАЕВ АРСТАНБЕК БЕЙШЕНАЛИЕВИЧТИ КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ
ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТОО ЖӨНҮНДӨ**

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын

ТОКТОМУ

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10-главасына ылайык, 2021-жылдын 10-январына дайындалған Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоодо Абдылдаев Арстанбек Бейшеналиевичтін езүн-еэзу көрсөтүү тартибинде Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер катары каттоо учун берген документтеринин, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди көрсөтүү этабынын жыйынтыктары жөнүндө» 2020-жылдын 24-ноябрьнадагы №275, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлердин кол коюу барактарын текшерүүнүн жыйынтыктары жөнүндө кол коюу барактарын кабыл алуу жана текшерүү боюнча Жумушчу топтун маалыматы тууралуу» 2020-жылдын 11-декабрындағы №289 чечимдеринин, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерден документтерди кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун 2020-жылдын 12-декабрындағы №14 чечиминин негизинде, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 53-беренесин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Абдылдаев Арстанбек Бейшеналиевич Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер болуп катталсын.

2. Абдылдаев Арстанбек Бейшеналиевичке Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкердин күбөлүгү берилсін.

3. Бул токтом «Эркин Тоо» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

4. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары, Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлердин документтерин кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун жетекчиси А.Ж.Эшимовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Н. ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 12-декабры, №447

**ИСАЕВ КАНАТБЕК КЕДЕЙКАНОВИЧТИ КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ
ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТОО ЖӨНҮНДӨ**

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын

ТОКТОМУ

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10-главасына ылайык, 2021-жылдын 10-январына дайындалған Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоодо Исаев Канатбек Кедейкановичтін езүн-еэзу көрсөтүү тартибинде Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер катары каттоо учун берген документтеринин, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди көрсөтүү этабынын жыйынтыктары жөнүндө» 2020-жылдын 24-ноябрьнадагы №275, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлердин кол коюу барактарын текшерүүнүн жыйынтыктары жөнүндө кол коюу барактарын кабыл алуу жана текшерүү боюнча Жумушчу топтун маалыматы тууралуу» 2020-жылдын 11-декабрындағы №289 чечимдеринин, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Исаев Канатбек Кедейканович Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер болуп катталсын.

2. Исаев Канатбек Кедейкановичке Кыргыз Республикасынын Президентинин кы

**БИШКЕК ШААРЫНЫН ЖАНА
ЖАЛАЛ-АБАД ОБЛУСУНУН КАРА-КӨЛ
ШААРЫНЫН АЙМАКТАРАНЫДАГЫ КЭЭ
БИР ШАЙЛОО УЧАСТКАЛАРЫНЫН
ДАРЕКТЕРИН ӨЗГӨРТҮҮ ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО
ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА
БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

Бишкек жана Кара-Көл аймактык шайлоо комиссияларынын кээ бир шайлоо участкаларынын жылуулуктун жоктугуну байланыштуу даректерин өзгөртүү жөнүндө чечимдеринин негизинде, ошондой эле «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7-беренесинин 1-бөлүгүнүн 2, 4-пункттарына ылайык, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛAT:

1. Бишкек шаарынын жана Жалал-Абад облусунун Кара-Көл шаарынын аймактарындағы кээ бир шайлоо участкаларынын даректери тиркемеге ылайык өзгөртүлсүн.

2. Бишкек жана Кара-Көл аймактык шайлоо комиссиялары жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары менен биргеликте шайлоочулардын арасында шайлоо участкаларынын даректери өзгөртүлгөндүгү тууралуу түшүнүрүү иштерин жүргүзсүн.

3. Бул токтом «Эркин Too» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

4. Бул токтомдан аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын тераагасынын орун басары А.Г.Бекматовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Н. ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 12-декабры, №443

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын
2020-жылдын 12-декабрындағы
№443 токтомуна тиркеме

Бишкек шаары

- №1315 шайлоо участкасынын дареги Абдырахманов көчөсү, 230а дарегидеги М. Жангазиев атындағы Кыргыз мамлекеттик куурчак театры имаратынан Абдырахманов көчөсү, 230 дарегидеги Б.Кыдыкеева атындағы Кыргыз мамлекеттик жаш көрүүчүлөр театрынын имаратына өзгөртүлсүн.

Жалал-Абад облусу

Кара-Көл шаары

- №2250 шайлоо участкасынын дареги Серый көчөсү, 1 дарегидеги маданият үйүнүн имаратынан Серый көчөсү, 2 дарегидеги М.В.Фрунзе атындағы №3 орто мектебинин имаратына өзгөртүлсүн.

**МАДУМАРОВ АДАХАН КИМСАНБАЕВИЧТИ КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ
ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТОО ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО
ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА
БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10-главасына ылайык, 2021-жылдын 10-январына дайындалган Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоодо Мадумаров Адахан Кимсанбаевичтин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер катары каттоо үчүн берген документтеринин, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди көрсөтүү этабынын жыйынтыктары жөнүндө» 2020-жылдын 24-ноябрьнадагы №275, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлердин кол коюу барактарын текшерүүнүн жыйынтыктары жөнүндө кол коюу барактарын кабыл алуу жана текшерүү боюнча Жумушчу топтун маалыматы тууралуу» 2020-жылдын 11-декабрындағы №289 чечимдеринин, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерден документтерди кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун 2020-жылдын 12-декабрындағы №14 чечиминин негизинде, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 53-беренесин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛAT:

1. Мадумаров Адахан Кимсанбаевич Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер болуп катталсын.

2. Мадумаров Адахан Кимсанбаевичке Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкердин күбөлүгү берилсін.

3. Бул токтом «Эркин Too» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

4. Бул токтомдан аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын тераагасынын орун басары, Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлердин документтерин кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун жетекчиси А.Ж.Эшимовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Н. ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 12-декабры, №446

**2021-ЖЫЛДЫН 10-ЯНВАРЫНА ДАЙЫНДАЛГАН КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ПРЕЗИДЕНТИН МӨӨНӨТҮНӨН МУРДА ШАЙЛООДО
ЭЛ АРАЛЫК БАЙКООЧУЛАРДЫ АККРЕДИТАЦИЯЛОО ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН
ТОКТОМУ

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10-беренесин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7-беренесинин 1-бөлүгүнүн 2 жана 21-пункттарын, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2016-жылдын 9-ноябрьнадагы №197 токтому менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдумдагы эл аралык (чет элдик) байкоочулардын иш тартиби, статусу жана ыйгарым укуктары жөнүндө» Жобонун 3-бөлүгүнүн 3.4 жана 3.5-пункттарын жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛAT:

1. Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоодо байкоо жүргүзүү учун ЕККУ ДИАУБДун өкүлдөрү, Россия Федерациясынын Борбордук шайлоо комиссиясынын, Конрад Аденауэр фондунун Борбордук Азия боюнча аймактык ыйгарым укуктуу өкүлү, эл аралык байкоочулар катары 1-тиркемеге ылайык аккредитациялансын.

2. Аккредитацияланган эл аралык байкоочуларга белгиленген үлгүдөгү күбелүктөр берилсін.

3. Бул токтом «Эркин Too» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

4. Бул токтомдан аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын тераагасынын орун басары А.Ж.Эшимовго жүктөлсүн.

Н. ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 12-декабры, №444

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү
боюнча борбордук комиссиясынын
2020-жылдын 12-декабрындағы №444 токтомуна
1-тиркемеси

АККРЕДИТАЦИЯЛАНГАН ЭЛ АРАЛЫК БАЙКООЧУЛАРДЫН ТИЗМЕСИ

№ к/ м	куб. №	Байкоочу көрсөтүлгөн эл аралык уюм	Ф.А.А.	Өлкө	Кызмат орду
1.	56.	Европадагы коопсуздук жана кызметташтык уюмунун Демократиялык институттар жана адам укуктары боюнча бюросу (ЕККУ ДИАУБ)	Удржал Ян	Чех Республикасы	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
2.	57.	ЕККУ ДИАУБ	Влах Тамаш	Чех Республикасы	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
3.	58.	ЕККУ ДИАУБ	Плаянен Мари Ыханна	Финляндия	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
4.	59.	ЕККУ ДИАУБ	Наймайер Сюзанна	Германия Федеративдик Республикасы	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
5.	60.	ЕККУ ДИАУБ	Видеманн Кристоф	Германия Федеративдик Республикасы	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
6.	61.	ЕККУ ДИАУБ	Дибъязэ Рокко Джованни	Италия	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
7.	62.	ЕККУ ДИАУБ	Ристольдо Филиппо Джузеппе	Италия	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
8.	63.	ЕККУ ДИАУБ	Герчиу Елена	Молдова Республикасы	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
9.	64.	ЕККУ ДИАУБ	Баландина Елена Алексеевна	Россия Федерациясы	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
10.	65.	ЕККУ ДИАУБ	Бедрицкий Александр Владимирович	Россия Федерациясы	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
11.	66.	ЕККУ ДИАУБ	Мамин Александр Александрович	Россия Федерациясы	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
12.	67.	ЕККУ ДИАУБ	Тарских Лев Львович	Россия Федерациясы	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
13.	68.	ЕККУ ДИАУБ	Хеям Николас Жюль Хенрик	Швеция	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
14.	69.	ЕККУ ДИАУБ	Якобссон Эва Хелена Кристина	Швеция	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
15.	70.	ЕККУ ДИАУБ	Тедеман Бьорн Микаэль	Швеция	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
16.	71.	ЕККУ ДИАУБ	Пашкова Надя	Украина	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
17.	72.	ЕККУ ДИАУБ	Гопал Нирмала	Великобритания	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
18.	73.	ЕККУ ДИАУБ	Уоллер Марк	Великобритания	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
19.	74.	ЕККУ ДИАУБ	Ньянг Мишель Ньянг	АКШ	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
20.	75.	ЕККУ ДИАУБ	Оффенбахер Эндрю Скотт	АКШ	Узак мөөнөттүү эл аралык байкоочу
21.	76.	ЕККУ ДИАУБ	Стегмайер Мэри		

**2021-жылдын 10-январына дайындалган Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоодо
Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна катталган талапкерлердин тизмеси**

№	Ф.А.А.	Туулган датасы	Иштеген жери, ээлекен кызмат орды	Жашаган жери	Партияга таандыгы
1	Мадумаров Адахан Кимсанбаевич	09.03.1965	«Бүтүн Кыргызстан» саясий партиясы, төрага	Бишкек шаары	«Бүтүн Кыргызстан» саясий партиясы
2	Абдылдаев Арстанбек Бейшеналиевич	28.04.1968	«Ауирдин» ЖЧКсы, директор	Нарын облусу, Ат-Башы району	«Эл үчүн» саясий партиясы
3	Исаев Канатбек Кедейканович	07.02.1975	Кыргыз Республикасынын Жогорку Кенешинин депутаты	Чүй облусу, Чүй району	«Кыргызстан» саясий партиясы
4	Тагаев Рашид Бакирович	21.08.1958	"Газпром Кыргызстан" ЖЧКнын «Ошгаз» филиалы, директор	Бишкек шаары	
5	Байгуттиев Женишбек Сейтбекович	09.05.1966	АКБ "Толубай" ЖАКНЫН Директорлор кеңешчи, кеңешчи	Бишкек шаары	
6	Сооронкулова Клара Сыргакбековна	18.03.1969	"Уукук мектеби" коомдук бирикмеси, төрагасы	Бишкек шаары	«Реформа» саясий партиясы
7	Касенов Аймен Абдыталипович	11.04.1974	Убактылуу иштебейт	Бишкек шаары	«Асман Ала-Тоо» саясий партиясы, саясий кеңештин мүчөсү
8	Арстанбек Мыктыбек	07.09.1965	"Халал" ЖЧКсы, директор	Бишкек шаары	
9	Калмаматов Бактыбек Оразалиевич	20.01.1984	Убактылуу иштебейт	Бишкек шаары	

10	Ташов Имамидин Асамидинович	02.08.1983	"KG Group" ЖЧКсы, башкы директор	Бишкек шары	
11	Асанов Курсан Сатарович	31.08.1966	Убактылуу иштебейт	Бишкек шары	
12	Иманалиев Каныбек Капашович	11.05.1969	Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты	Бишкек шары	
13	Джеенбеков Равшан Бабырбекович	19.09.1970	Убактылуу иштебейт	Бишкек шары	
14	Абакиров Эльдар Курманбекович	14.04.1981	Убактылуу иштебейт	Бишкек шары	
15	Кочкоров Улукбек Тойчубаевич	24.06.1974	Убактылуу иштебейт	Бишкек шары	«Жаңы Доор» саясий партиясы
16	Тольбаев Бабыржан Латиханович	20.09.1976	«МКК "М Булак" ЖЧКсы, башкы директор	Бишкек шары	
17	Сегизбаев Абдил Кенешевич	25.06.1973	Убактылуу иштебейт	Чүй облусу, Аламудун району	
18	Жапаров Садыр Нургожеевич	06.12.1968	Кыргыз Республикасынын Премьер-министри (2020-жылдан 14-ноябринан тартып кызметтых ыйгарым икуктарды токтотулган)	Бишкек шары	

**ТОЛЬБАЕВ БАБЫРЖАН ЛАТИХАНОВИЧТИ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТОО ЖӨНҮНДӨ**

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН**

ТОКТУМУ

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10-глабасына ылайык, 2021-жылдын 10-январына дайындалган Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоодо Тольбаев Бабыржан Латихановичтин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер катары каттоо үчүн берген документтеринин, ошондай эле Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди көрсөтүү этабынын жыйынтыктары жөнүндө» 2020-жылдын 24-ноябрьндагы №275, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлердин кол кою барактарын текшерүүнүн жыйынтыктары жөнүндө кол кою барактарын кабыл алу жана текшерүү боюнча Жумушчу топтун маалыматы тууралуу» 2020-жылдын 11-декабрындагы №289 чечимдеринин, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерден документтерди кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун 2020-жылдын 12-декабрындагы №14 чечимиин негизинде, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 53-беренесин, «Кыргыз Рес-

публикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТOKTOMY

1. Тольбаев Бабыржан Латиханович Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер болуп кattaлapsын.
  2. Тольбаев Бабыржан Латихановичке Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкердин күбелугү берилсін.
  3. Бул токтوم «Эркин Тоо» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөруу боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.
  4. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөруу боюнча борбордук комиссиясынын терагасынын орун басары, Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлердин документтерин кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун жетекчиси А.Ж.Эшимовго жүктөлсүн.

ТӨРАГА

Н.ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 12-декабры, №461

**СЕГИЗБАЕВ АБДИЛ КЕНЕШЕВИЧТИ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ КАТТОО ЖӨНҮНДӨ**

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10-глабасына ылтайык, 2021-жылдын 10-январына дайындалган Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоодо Сегизбаев Абди Кенешевичтин езүн-өзү көрсөтүү тартибинде Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер катары каттоо учун берген документтеринин, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум еткерүү боюнча борбордук комиссиясынын «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди көрсөтүү этабынын жыйынтыктары жөнүндө» 2020-жылдын 24-ноябрьндагы №275, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлердин кол коюу барактарын текшерүүнүн жыйынтыктары жөнүндө кол коюу барактарын кабыл алуу жана текшерүү боюнча Жумушчу топтун маалыматы тууралуу» 2020-жылдын 11-декабрындагы №289 чечимдеринин, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерден документтерди кабыл алуу боюнча Жумушчу топтун 2020-жылдын 12-декабрындагы №14 чечими-нин негизинде, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын

конституциялык Мыйзамынын 53-беренесин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

TOKTOMY

- ТОКТОМ КЫЛАТ:**

  1. Сегизбаев Абдил Кенешевич Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер болуп катталасын.
  2. Сегизбаев Абдил Кенешевичке Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкердин күбөлүгү берилсін.
  3. Бул токтом «Эркин Too» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.
  4. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары, Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкердердин документтерин кабыл алуу боюнча Жумашев Абдил Абдилұлынын көзөнүүшүн санасынан көрүп, топтун жетекчиси АЖ Эшшомовго жүктепсүн.

ΤΕΡΑΓΑ

Н.ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 12-декабры, №462

**ЖАПАРОВ САДЫР НУРГОЖОЕВИЧТИ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ПРЕЗИДЕНТИНИН КЫЗМАТ
ОРДУНА ТАЛАПКЕР КАТАРЫ
КАТТОО ЖӨНҮНДӨ**

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРЛУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 10-главасына ылайык, 2021-жылдын 10-январына дайындалган Кыргыз Республикасынын Президентин мөөнөтүнөн мурда шайлоодо Жапаров Садыр Нургожоевичтин өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер каттоо үчүн берген документтеринин, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум еткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди көрсөтүү этабынын жыйынтыктары жөнүндө» 2020-жылдын 24-ноябрьндагы №275, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлердин кол коюу барактарын текшерүүнүн жыйынтыктары жөнүндө кол коюу барактарын кабыл алуу жана текшерүү боюнча Жумушчу толтун маалыматы тууралуу» 2020-жылдын 11-декабрьндагы №289 чечимдеринин, «Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерди каттоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлерден документтерди кабыл алуу боюнча Жумушчу толтун 2020-жылдын 12-декабрьндагы №14 чечимиин негизинде, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 62-беренесин, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 53-беренесин, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум еткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 7, 18-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум еткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Жапаров Садыр Нургожоевич Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер болуп катталсын.
  2. Жапаров Садыр Нургожоевичке Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкердин күбелугу берилсін.
  3. Бул токтом «Эркин Тоо» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жаһыланын.
  4. Бул токтомдун актарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары, Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкерлердин документтерин кабыл алуу боюнча Жумушчу толтун жетекчиси А.Ж.Эшишімовго жүктелсун.

TOPAGA

Н.ШАЙЛДАБЕКОВА

Бишкек ш., 2020-жылдын 12-декабры, №463

● Биргелешкен аракеттер

КОРРУПЦИЯГА КАРШЫ

Коррупцияга каршы күрөшүүнүн эл аралык күнүнө карата 10-декабрда укук коргоо жана башка мамлекеттик органдардын катышуусунда Координациялык кеңешме өттү. Анда коррупцияга тиешелүү эң маанилүү көйгөйлөр талкууланып, макулдашкан чечимдер кабыл алынды.

Кеңешмеде саламаттык сактоо тармагында, анын ичинде пандемияга байланыштуу коррупцияга каршы аракеттер тууралуу кысача маалымат берилип, тиешелүү пикирлер айтылды. Жеке ишкерлердин

укуктарын коргоо жана инвесторлук климатты жакшыртуу жөнүндө баяндама жасалып, башкы прокурор Курманкул Зулушев ишкерлерден түшкөн арыздардын кылдат текшерилишин талап кылды. Мындан тышкыры кызметтүү коррупцияга каршы ыкчам иштөө зарылчылыгы белгиленди.

Гүлжан АБЫТОВА

Дүйнөнү коронавирус пандемиясы каптаганына бир жыл болуп калды.

Күтүүсүз келген тумоого туруштук бере албай келебиз. Коронавирус – адамзат турмушуна олуттуу өзгөрүүлөрдү алып келди. Буркан-шаркан түшкөн дайра сымал ташкынчадаң күндөлүк турмуш ооздуктала түштүр. Өзгөчө, маданий иш-чаралар, спорттук мелдештер өтпөй, буулугуп кеттик.

БЕЛАРУСТАН БУРУНДИГЕ ЧЕЙИН

КМШдагы Беларусь Республикасында коронавируска байланыштуу эч кандай карантин жарыяланган жок. Беларустун Президенти Александр Лукашенко өлкөнүн улуттук олимпиада комитетин (НОК) да жетектейт. Өлкөдөгү саясий кризиске карбай футбол биринчилигине жана башка мелдештерге чектөө кийирген жок. Өзү баш болуп хоккей ойноду. Алардын футбольдук биринчилигин КМШ өлкөлөрү эле эмес, бүткүл Европа кызыгуу менен көрдү.

Бирок, Беларуста быйыл 9-августта өткөн президенттик шайлоодон бери нааразылык акциялары токтой элек. Спортчуларга кысым күчөн соң Эл аралык олимпиада комитети (МОК) финанссылык колдоону токтотуп, Лукашенко баштаган чиновник-

терди олимпиадалык оюндарга, ж.б. жыйындарга катышууга убактылуу тыюу салды. Батька (Лукашенко) Томас Бах баштаган уюмду (МОК) "Бандалар" деп ызырынып, муштумун кезеп, эл аралык сотко кайрылаарын кыйткан.

Бизге анча тааныш эмес, алыс-кы Чыгыш Африкадагы Бурунди Республикасынын 52 жаштагы президенти Эварист Ндайиши мие да тоголото топ тээп, футбол ойнол элине үлгү болду. Коронавирус пандемиясын "тоотпондордур" катарына Европадан Швеция менен Нидерланды өлкөлөрүн кошууга болот. Түштүк Америкадан Бразилиянын президенти Жаир Болсонару базарларды кыдырып: «40 жашка чейинкилерге коронавирус коркунчутуу эмес», - деп айрым мекемелердин ишин чектөөгө азыр-

кыга чейин каршы болуп келет. Бул өлкөлөрдө коронавирус пандемиясы жайылган жок деп айттууга болбайт. COVID-19 катталса да карантин жарыяланбастан жеңил-желли чектөөлөр менен чектелиши.

Эл аралык футбол федерациясы (ФИФА) баш болгон бир катар спорттук уюмдар дүйнөлүк жана континенталдык деңгээлдеги ири турнирлерди уюштурууну кийинки жылга калтырышты. Айрым мелдештерди күйөрмандардын өткөрүүгө урукасат берилилдө. Спорт ышкыбоздору: "Тезизрээк эле бул тумаодон кутулуп, терибизди төгүг, черибизди жазганды стадиондор менен залдарда барсак экен", - дешип ашыгып турушкан кези. Айтор, COVID-19 кыйнады, буулугуп кеттик...

Асан ЖУНУСОВ

ОАО «АКЖОЛТОЙ»

настоящим уведомляет о существенном факте:
11 декабря 2020 года г.Бишкек, ул.7 Апреля, 155а
в 11.00 ч. состоялось внеочередное общее собрание
акционеров. Форма проведения - очная, кворум - 82,44%.

На собрании принятые решения:

- Утвердить счетную комиссию в составе: 1. Турдукеева Г.Н. - Представитель ОсОО «Фондрегистр», Председатель; 2. Карапашева З.Дж.; 3. Бакиева А.Т.; 817848 голосов - 100%.
- Изменить юридический адрес ОАО «Акжолтой» с КР, г.Бишкек, ул.Шабдан Батыра, д. 2А на КР, г.Бишкек, ул.7 Апреля, дом 155А. Перерегистрировать: ОАО органах юстиции КР в связи с изменением юридического адреса. За 81784 голосов - 82,44%.
- Утвердить Устав ОАО «Акжолтой» в новой редакции. За 817848 голосов - 82,44%.
- Передать в аренду административное здание ОАО «Акжолтой» с прилегающими территориями в аренду сроком на 5 (пять) лет ОсОО «Университет Адам». За 81784 голосов - 82,44%.

ЖОГОЛДУ УТЕРЯ

Токтосунов Алмазбек
Бегалиевичке тиешелүү
мам. акт №054466
жоголгондугуна байланыштуу
жараксыз деп табылсын.

Н-412

Нурова Дилорам
Жумадиловнаге тиешелүү
мам. акт №0022920 (07.05.04-ж.)
жоголгондугуна байланыштуу
жараксыз деп табылсын.

Н-415

Орозбаев Турсунаалыга
тиешелүү жер улушунөн
пайдаланууга укук берүүчү
кубөлүк серия номери
УБ №0071 жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

Н-416

В связи с утерей гос. акта
ЧН№103315 на имя Акимканова
Долотбака Кубанычбековиша а
так же договор купли-продажи
№2190 (от 19.06.2007 года)
считать недействительным.

Н-417

Өзгөн районунун Жалпак-Таш а-о Учкапчал айылынын тургуну
Эшиев Түрдүбай Кочкоровичке таандык Мамлекеттик
акт Ч №183064 (11.02.2009-ж.) иден. код 5-06-05-1007-0007
жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-636

В связи с утерей печати МСПК «Торобек-Казы»
ИНН 02403199810055 считать недействительным.

Н-418

В связи с утерей свидетельства о регистрации №163006-3301-000 (от 02.06.2020 г.),
устав (от 01.06.2020 г.), решение о создании (от 29.05.2020 г.)
ООО «Инфосервис» считать недействительными.

Н-419

Жеке ишкер Станов Эрлан Становичке таандык ИСН 20507199001119 МСКнын Жумгал району боюнча
башкармалыгы тарабынан (28.05.2010-жылы) берилген идентификациялык салык карточасы
жана Жумгал райондук мамлекеттик статистикалык бөлүмү тарабынан (28.05.2010-жылы)
берилген жеке ишкерлик күбөлүгү жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П-030

ОАО Микрофинансовая компания «Салым Финанс»

Осуществило шестой выпуск именных процентных облигаций

- Количество облигаций – 100 000 экземпляров;
- Цена размещения одной облигации – 1 000 сомов;
- Доходность – 15,5% годовых;
- Дата начала размещения облигаций – 23 декабря 2020 года;
- Срок обращения облигаций – 36 месяцев;
- Дата регистрации ценных бумаг – 11 декабря 2020 года.

Ознакомиться с условиями публичного предложения и проспектом эмиссии, а также приобрести облигации можно через андеррайтера выпуска – ОсОО ФК «СЕНТИ», лицензия Госфиннадзор при Правительстве КР №172, №173 от 18.05.2018 года, по адресу: г.Бишкек, пр.Чуй, 219, 9-й этаж.

Телефоны: 61-46-21, 61-45-89.

Более подробная информация на сайте www.senti.kg

Именные процентные облигации внесены в Единый государственный реестр ценных бумаг Кыргызской Республики 11 декабря 2020 года.

«БИШКЕК МАШИНА КУРУУ ЗАВОДУ» ААК

(720017, Бишкек шаары, Ч.Айтматов пр., 1)

04.12.2020-жылдагы Директорлор кеңешинин
чечимине ылайык башкармалыктын укук
мөөнөтү бүткөндүгүн маалымдайт.

Башкармалыктын төрагасы: Попиков Олег Владимирович, «БМЗ» ААКнын уставдык капиталындағы катышкан үлүшү 0,0099%.

Башкармалыктын мүчөлөрү: Костоев Альвий Русланович; Самсалиев Максат Асанбекович; Сарбанов Санджар Болотович, «БМЗ» ААКнын уставдык капиталындағы катышкан үлүшү 0,0408%; Убалиев Элдияр Маматжанович.

Башкармалыктын курамы шайланды:

Башкармалыктын төрагасы: Сарбанов Санджар Болотович, «БМЗ» ААКнын уставдык капиталындағы катышкан үлүшү 0,0408%;

Башкармалыктын мүчөлөрү: Убалиев Элдияр Маматжанович; Скобеев Егор Леонидович.

H-378

ОАО "БИШКЕКСКИЙ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫЙ ЗАВОД"

расположенный по почтовому адресу: 720017,
г.Бишкек, проспект им.Ч.Айтматова, 1 сообщает,
что решением Совета директоров 04.11.2020 года в
связи с истечением сроков полномочий Правления:

Председатель Правления: Попиков Олег Владимирович, доля участия в уставном капитале ОАО "БМЗ" 0,0099%.

Члены Правления: Костоев Альвий Русланович; Самсалиев Максат Асанбекович; Сарбанов Санджар Болотович, доля участия в уставном капитале ОАО "БМЗ" 0,0408%; Убалиев Элдияр Маматжанович.

избрано Правление в составе:

Председатель Правления: Сарбанов Санджар Болотович, доля участия в уставном капитале ОАО «БМЗ» 0,0408%;

Члены Правления: Убалиев Элдияр Маматжанович; Скобеев Егор Леонидович.

ОАО «Керемет Банк»

(юр. адрес: г. Бишкек, ул. Тоголок Молдо, 40/4)

СООБЩАЕТ, О СУЩЕСТВЕННОМ ФАКТЕ:

14 декабря 2020 года в 14.00 часов по адресу:
г. Бишкек, ул. Тоголок Молдо, 40/4, состоялось
очное внеочередное общее собрание акционеров
ОАО «Керемет Банк». Кворум собрания - 98,7%.

Решения, принятые общим собранием акционеров:

- Утвердить счетную комиссию в составе трех человек:
1. Представитель независимого реестродержателя ОсОО «Реестродержатель» Кузин А.А.
2. Мамбетқадыров Б.Н.
3. Атаходжаев А.А.
- Увеличить количество обращающихся простых именных акций ОАО «Керемет Банк» и утвердить параметры, порядок и условия закрытого размещения выпускаемых акций.
- Внести изменения в Устав, утвердить Устав ОАО «Керемет Банк» в новой редакции.

С новой редакцией Устава можно ознакомиться в ОАО «Керемет Банк».

Государственный комитет промышленности, энергетики и недропользования Кыргызской Республики

объявляет о проведения аукциона по представлению лицензии на право пользования недрами на следующий объект

№ Лот	Наименование объекта	Вид полезного ископаемого	Вид недропользования	Местонахождение объекта	Краткая геологическая характеристика	Стартовая цена объекта
1	Площадь «Джиль-Чырак»	Уголь	Геологоразведочные работы	Карасуйский район Ошской области	<p>Площадь «Джиль-Чырак» расположено на северных отрогах Алайского хребта, являющегося водоразделами верховья рек Чалкуйрук, на правом берегу р.Чалкуйрук. Находится в 35 км севернее поселка Сары-Таш, в 25 км юго-восточнее села Кожокелен и в 46 км юго-западнее районного центра с. Гульча.</p> <p>В районе наличие углей в юрской толще отмечалось Д.П.Резым в 1943 г. и В.В.Козловым в 1966 г.</p> <p>Во время проведения поисково-съемочных работ масштаба 1:25000 в 1970-1972 г.г. углепоявления Кашкасу-Кара-Кол, была названа месторождение бурого угля Загара. В ходе геологической съемки на площади углепоявления пройдено 20 канав, часть из них проходилась для вскрытия коры выветривания с целью оценки её бокситоносность. Расстояние между канавами составляет 100-250 м, в отдельных случаях достигая 800-1000 м.</p> <p>В районе от месторождения Загара севернее имеются выходы юрских отложений в отдельных случаях и непрерывно прослеженными угольными пластами. Площадь не проведены геологоразведочных работы.</p> <p>Угленосность связана с приподошвенной части нижней полсвиты суюктинской свиты. Угольные пласты залегают среди черных и серых глин, образуя своеобразную угленосную пачку мощностью до 35 м. В основании угленосной пачки установлен прерывистый горизонт конглобреций, залегающих на коре выветривания среднепалеозойского образования. Во многих случаях наблюдается непосредственное залегание угленосной пачки на коре выветривания.</p> <p>Распределение угольных пластов в пределах угленосной пачки характеризуется крайней неравномерностью. Можно отметить лишь одну общую закономерность – сокращение мощности и количества угольных пластов, происходящее параллельно выклинивания угленосной пачки. Обычно не выдержаны мощности угольных пластов по простирианию. Количество пластов меняется от одного до восьми – девяти на разных участках. Очень часто внутри пластов угля встречаются линзы, прослои песчано-глинистого материала, иногда полностью залегающие уголь по простирианию, в некоторых случаях уголь в пластах может замещаться по простирианию углистыми породами.</p> <p>На площади ранее не проведены геолого-поисковые работы. Требуется проведение геолого-поисковые работы, выделение перспективные участки.</p>	1630 долларов США
2	Месторождение Кожокелен участок «Кожокелен-4»	Уголь	Геологоразведочные работы	Карасуйский район Ошской области	<p>Месторождение расположено вблизи села Кызылтала, который связан с г.Ош грунтовой дорогой протяженностью 80 км.</p> <p>Угленосность приурочена к нижней части юрского разреза.</p> <p>На месторождении пять разобщенных выхода юрских отложений с угольными пластами: Торпу (Северный), Кожокелен I, Кожокелен II, Кожокелен III и Бель-Алма.</p> <p>На Северном участке пласт имеет мощность от 2.61 до 6.96 м.</p> <p>Кожокелен I расположен на левом борту одноименной речки и представлен двумя выходами пласта в основании юрских отложений, выходящих на дневную поверхность на протяжении более 2 км. Уголь самовольно отрабатывался местными жителями. В настоящее время выработки заставлены и в них произошло самовозгорание угля. Пласт здесь представлен одним пластом простого и сложного строения. Мощность изменяется от 0.78 м до 5.46м.</p> <p>Кожокелен II представлен локальным выходом юрских отложений на правом борту речки, залегающих на палеозойских породах. Местные жители кустарным способом добывают здесь уголь в настоящее время.</p> <p>Угольный пласт вскрыт тремя канавами, одним врезом и тремя скважинами. Мощность пласта колеблется от 0.35 м до 9.40 м. Строение пласта от простого до сложного. Количество породных прослоев от 1 до 2. Мощность породных прослоев от 0.30 м до 1.30 м.</p> <p>Падение пласта моноклинальное по азимуту 240°, углы падения 25-30°.</p> <p>Кожокелен III представляет собой останец юрских отложений, сохранившихся в приосевой части водораздела речек Кожокелен и Чалкуйрук. Пласт вскрыт тремя канавами. Мощность пласта колеблется от 1.74 до 6.09 м.</p> <p>На участке Бель-Алма выявлен один пласт угля мощностью от 3.52 м до 19.14 м.</p>	368 долларов США

Аукцион состоится **27 января 2021 года в 12.00 часов** в здании Карасуйской районной государственной администрации Ошской области. Регистрация участников аукциона с **11.30 до 11.50 часов**.

Всем желающим принять участие в аукционе необходимо представить документы для участия в аукционе **не позднее 18.00 часов 21 января 2021 года** в Госкомпромэнергонедр по адресу: г. Бишкек, проспект Эркиндик, 2, кабинет №227. Подробная информация обо всех необходимых документах для участия в аукционе содержится в «Условиях аукциона по предоставлению права пользования объектом недр».

С условиями аукциона, требованиями к участию в аукционе, а также иной информацией, касающейся аукциона можно ознакомиться на интернет-сайте www.gkrep.kg, по телефону: **90-40-40+1022**, а также в Управлении геологии Госкомпромэнергонедр КР, каб. №210, ежедневно с **9.00 до 18.00 часов**.

C-937

**Общество с ограниченной ответственностью
«ПЕРВАЯ МЕТАЛЛОБАЗА»**

сообщает о полном погашении третьего выпуска облигаций:

- вид ценных бумаг: именные процентные облигации;
- форма ценных бумаг: бездокументарная, в форме записей на счетах;
- государственный регистрационный номер выпуска: KG 0203209612;
- цена размещения одной облигации: 1 000 (одна тысяча) сом;
- количество выпущенных облигаций: 70 000 (семьдесят тысяч) экз.;
- период обращения облигаций: с 15.08.18 г. по 14.08.20 г.;
- количество аннулированных облигаций: отсутствуют;
- период досрочного погашения облигаций (пут-опцион): с 15.08.19 г. по 31.12.19 г.;
- количество досрочно погашенных облигаций (пут-опцион): отсутствуют;
- период погашения облигаций: с 15.08.20 г. по 29.08.20 г.;
- дата фактического погашения облигаций: 10.12.20 г.;
- количество погашенных облигаций: 70 000 (семьдесят тысяч) экз.;
- форма погашения облигаций: денежные средства;
- цена погашения одной облигации: номинальная стоимость - 1 000 (одна тысяча) сом;
- количество непогашенных облигаций: отсутствуют.

ЖАЙЫЛ РАЙОНДУК САКБНЫН СОТ АТКАРУУЧУСУ

**Жайыл району, Алексеевка айылы, 8-Март үй №9а
дарегинде жайгашкан Токтомамбетова Аніпа
Жеенкуловнага тиешелүү жалпы пайдалуу аянты -
25,2 кв.м., жашоо аянты - 18,7 кв.м., аянты -
1855,35 кв.м. жер участкасында жайгашкан
турак үйгө биринчи тоорукту ачык аукцион
формасында баштапкы баасы 638 500 сом наркы
(старттык) менен откөрүү жөнүндө кабарлайт.**

Тоорук **12.11.2021-жылы** saat 11.00де жогоруда көрсөтүлгөн даректе ётет.

Тоорукка катышуу үчүн мүлктүн баштапкы наркы 5% өлчөмүндө Жайыл районунун сот аткаруулардын №4403062100000207 депозиттик эсебине кепилдик төгүм төлөнүшүү керек.

Аукционду утуп алган адам **5 күндүн ичинде** төлөнгөн кепилдик төгүмдүү чыгарып салуу менен калган сатып алынган сумманы салыш керек.

**Бардык суроолор менен Жайыл райондук САКБга 7-каб.,
тел.: (03133) 3-70-08, сот аткаруучу
Кадыркулова К. кайрылыңыздар.**

H-410

H-414

**Муниципальное предприятие
«БИШКЕКСКИЙ САНИТАРНЫЙ ПОЛИГОН»,
объявляет конкурс
на сортировку твёрдых бытовых
отходов на территории санитарного
полягона (Городская свалка).**

Желающих принять участия в конкурсе просим подавать заявки до 10.00 ч. 22.12.2020 года по адресу: г. Бишкек, пр. Жибек Жолу, д. 328.

Телефон: 62-51-12.

С/О-261

**«ХАЛЫК БАНК
КЫРГЫЗСТАН» ААК
КАМСЫЗДАНДЫРУУ КОМПАНИЯСЫН
ТАНДОО БОЮНЧА
(ыктыярдуу медициналык
камсыздандыруу кызматтары боюнча)
ачык тендер жарыялайт.**

Тендердик документацияны «Тендердик документация» деген белгиси менен Ishimkanova@halykbank.kg, halyk@halykbank.kg е-mailга суроо-талап жөнөтүү менен алууга болот. Документтерди 2020-жылдын 18-декабрынын saat 17.00унен кечикпей берүү керек. Тендер 2020-жылдын 28-декабрында өткөрүлөт.

Маалыматты (+996 312) 988 -330 (1130), (+996 312) 988 -330 (1100)
телефондору боюнча алууга болот.

С-608

**ОАО «ХАЛЫК БАНК
КЫРГЫЗСТАН»
Объявляет открытый тендер
по выбору страховой компании
(услуги добровольного
медицинского страхования)**

Тендерную документацию можно получить, отправив запрос по e-mail: Ishimkanova@halykbank.kg, halyk@halykbank.kg с пометкой «Тендерная документация». Документы представить не позднее 17.00 часов 18 декабря 2020 г. Тендер состоится 28 декабря 2020 г.

Справки по тел.: (+996 312) 988 -330 (1130),
(+996 312) 988 -330 (1100).

**Итоги проведения внеочередного
общего собрания акционеров
ОАО «ГОСУДАРСТВЕННАЯ ИПОТЕЧНАЯ КОМПАНИЯ»**

Дата проведения собрания: 11 декабря 2020 года.

Место проведения: г. Бишкек, ул. Токтогула, 228

Форма проведения: очная

Кворум собрания: 100%

**ОАО «Государственная Ипотечная Компания»
сообщает о существенном факте,**

11 декабря 2020 года в 16.00 часов состоялось
Внеочередное общее собрание акционеров
по адресу: г. Бишкек, ул. Токтогула, 228.

ПРИНЯТО РЕШЕНИЕ:

1. Возложить функции счетной комиссии на представителя независимого реестродержателя ОсОО «Реестродержатель Медина». За – 100%

2. Отменить ранее принятые решения об увеличении уставного капитала ОАО «Государственная ипотечная компания»

За – 100%

3. Отменить ранее принятые решения об утверждении проекта рекомендемых изменений в Устав ОАО «ГИК»

За – 100%

С-607

**ЖАРНАМА
Тел.: 62-19-06
РЕКЛАМА**

В связи с утерией государственного акта о праве беспрочного (без указания срока) пользования земельным участком за №0003860 (от 19.05.2003 г.) ГП «НК «Кыргыз темир жолу» считать недействительным.

С/О-254

**Башкы редактор
АЛЕНОВ
Бахтубек
Абыкарович**

**Кабылдама
62-38-75**

Башкы редактордун 1-орун басары
ЧЕРБЕКОВ Алмаз – 62-38-77

Башкы редактордун орун басары
ТЕМИРОВ Таалайбек – 62-38-78

Коммерциялык директор
САТЫКУЛОВ Орункул – 62-19-06 факс
Үйлдүк тел.: (0705) (0773) 11-75-87

Жооптуу катчы
ЖУНУСОВ Асан – 62-38-71

Жооптуу катчынын орун басары

АЛТЫМЫШЕВ Атай – 62-38-71

Белүмдер:

Саясат жана экономика
бөлүмү – 66-22-27

Маданият, илим, спорт жана туризм
бөлүмү – 62-38-78

Сот-укук бөлүмү – 62-18-64

ЖОГОЛДУ

УТЕРЯ

«Жалал-Абад шаарындагы
окуу-илимий-өндүрүштүк
комплекси Эл аралык
университети»
мекемесине таандык
Кыргыз Республикасынын
Билим берүү жана илим
министрлигинин 2017-жылдын
19-апрелинде №472/1
бүйрүгү менен берилген
№LC170000704, каттоо
№17/0274 лицензиясы
жоголгондуугуна байланыштуу
жараксыз деп табылсын.

С/О-266

В связи с утерей
лицензии №LC170000704,
регистрационный номер
17/0274, выданной приказом
Министерства образования
и науки Кыргызской
Республики №472/1 от
19 апреля 2017 г. на имя
учреждения «Учебно-научно-
производственный комплекс
Международный университет
в городе Жалал-Абад»
считать недействительной.

С/О-266

В связи утерей договора
купли продажи №34478
(31.07.2014 г.) гос. акт о праве
частной собственности
№172842 (от 06.10.2008 г.) на
имя Сыдыкова Таалайбека
Койчумановича считать
недействительным.

П/П-908

В связи с утерей гос. акта
ЧМ148640 на имя Бообековой
Светланы Абышевны
считать недействительным.

Н-409

В связи с утерей диплома
№АА000757 от 26 июня
1995 года на имя Муратовой
Динары Арстанбековны
считать недействительным.

П/П-003

В связи с утерей
свидетельства на право
пользования земельной
долей ЧП №5253 на имя
Ященко Иван Ильич считать
недействительным

П/П-100

№22 Жол тейлөө мекемесинин
балансында турган
Бишкек – Ош автожолунун
480 км (Достук айыл
аймагынын Кыргыз-Коргон
участкасында) жайгашкан жер
аянтынын жер участокунун
мөөнөтсүз пайдалануу
укугу жөнүндө мамлекеттик
акт (сериясы Ч №0006020,
берилген күнү 27.12.2006-ж.)
жоголгондуугуна байланыштуу
жараксыз деп табылсын.

Д-56

В связи с утерией
гос. акта о праве частной
собственности на земельный
участок серия Ч №749440
(от 01.02.2018 года) выданной
на имя Кенжаева Ибрагимжона
считать недействительным.

П/П-199

Веб-сайт – 62-38-74
Коммерциялык бөлүм – 62-18-66
"Нормативдик актылар"
журналы – 62-18-64
Башкы эсепчи – 62-38-73
Компьютердик
борбор – 62-38-74
Жарнамалар кыргыз, орус, англий
тилдеринде берилет.
R – рекламалык материалдар

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банкы**

төмөнкү багыттар боюнча
ачык сынак жарыялайт:

- Административдик-чарбалык иши камсыздоо башкармалыгынын имараттарды тейлөө жана энергия менен камсыздоо бөлүмүнө сантехник бош турган кызмат ордуда талапкерлерди тандоо үчүн – 1 бирдик;
- Банктарды көзөмөлдөө методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын ислам финансалык продукттар бөлүмүнө мөөнөттүү эмгек келишими боюнча иштөөгө талапкерлерди тандоо үчүн – 1 бирдик.

Документтер 2020-жылдын 28-декабрынын saat 17.00уне чейин кабыл алынат.

Сын akka катышуу үчүн талапкерлерге карата талаптар, алардын функционалдык милдеттери жана тиешелүү документтердин тизмеси Улуттук банктын www.nbkr.kg дареги боюнча сайтында («Ишке кабыл алуу»/ «Бош турган кызмат орундары») жайгаштырылган.

Бардык суроолор боюнча төмөнкү дарек боюнча кайрылууга болот:

- Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168 дареги боюнча жайгашкан Улуттук банктын Персонал менен иш алып баруу бөлүмүнүн №117/1 бөлмөсүнө же (0312) 61-10-21, (0312) 66-90-18 телефондору аркылуу.

H-786

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банкы**

видеоконференция байланышы
системасын сатып алуу боюнча ачык
респубикалык сынак өткөрөт.

Сынак боюнча документтер 2021-жылдын 8-январында saat 17.00гө чейин Бишкек ш., Т. Уметалиев көчөсү, 101 дареги боюнча же tender@nbkr.kg электрондук почтасы аркылуу сынак документтерин кабыл алуу-өткөрүп берүү актысынын негизинде берилет.

Катышуучулар үчүн сынакка чейинки конференция 2021-жылдын 5-январында saat 15.00дө Бишкек шаары, Т. Уметалиев атындагы көчө, 101 дареги боюнча өткөрүлөт. Конференцияга катышуу маселеси боюнча техникалык координаторго кайрылуу зарыл.

Сынак боюнча сунуштар 2021-жылдын 12-январында saat 15.00гө чейин Бишкек шаары, Чүй проспекти, 168 дареги боюнча кабыл алынат.

Белгиленген мөөнөттөн кечикирилип берилген сунуштар катышууда алынбайт жана каралбайт.

Сынак боюнча сунуштар 2021-жылдын 12-январында saat 15.00дө каралат.

Уюштуруу маселелери боюнча +996 (312) 66-91-52 телефону же tender@nbkr.kg электрондук почтасы аркылуу техникалык координаторго кайрылсаңдар болот.

H-785

КР Президентинин Аппарата Стратегиялык өнүктүрүү, экономика жана финансы саясаты бөлүмүнүн эксперти Уметова Айнурда Эгембердиевнанын

АТАСЫНЫН

дүйнөдөн кайткандыгына байланыштуу көнүл айтып, аза кайгысын төң бөлүшөт.

“Кыргыз сүт” Ассоциациясынын жамааты Башкармалыктын Төрагасы Алмамбетов Таалайбекке эннеси

**ЖАМАНГУЛОВА
Канымжандын**

дүйнөдөн кайткандыгына байланыштуу терең кайгыруу менен көнүл айтып, аза кайгысын төң бөлүшөт.

H-413

**Газеттөрдөн
ЖАРНАМА
Тел.: 62-19-06
РЕКЛАМА**

В связи с утерией государственного акта о праве беспрочного (без указания срока) пользования земельным участком за №0003860 (от 19.05.2003 г.) ГП «НК «Кыргыз темир жолу» считать недействительным.

С/О-254

Биздин реквизиттер: р/с №1280010019784103 БИК 128001 ОКПО 20108596 ИНН. 00107199210141 ЗАО Кыргызский-Инвестиционно-Кредитный Банк (КИК)

Жарнамал

Кыргыз Республикасынын
Президенттегине талапкер
Мыктыбек АРСТАНБЕК

**Мен заман талабына жооп
бергени чыктым!**

«ЖАША, КЫРГЫЗСТАН!»

Биздин байлык – эл. Оболу – эл, анан гана мамлекет!

Элдин жашоосун өнүгүү нугуна буруу үчүн
мен негизги беш мүдөөнү сунуш кылам:

1. Бүгүн биздин эл АҚЫЛ-ЭСИН ыраствоосу зарыл

- А. Тарых, жашоо жана келечек тууралуу акыйкат маалымат;
- Б. Терс сапаттардан – асыл касиеттерге карай өнүгүү;
- В. Керектүү билимди, пайдалуу илимди өнүктүрүү.

2. Бүгүн биздин эл келечек НАСИЛИНЕ кам көрүү зарыл

- А. Чың ден соолук жана кажыбас кайрат;
- Б. Аял заты – дайым камкордукта;
- В. Ўй-бүлө – негизги чөйрө.

3. Бүгүн биздин эл өз БАЙЛЫГЫНА ээ болуусу зарыл

- А. Мамлекетке – саясий жана экономикалык көз карандысыздык;
- Б. Кедейликтен – лидерликке, өзүбүзгө – өзүбүз гана чегеребиз;
- В. Адилеттүү салык, адал ишкердик жана финанссылык эркиндик.

4. Бүгүн биздин эл бекем АБРОЮН көтөрүү зарыл

- А. Саясатта биримдик жана дос-душманды аңдоодо кыраакылык;
- Б. Кыргыз каerde болбосун – Кыргызстандын жараны;
- В. Жер-сууларга жана кен байлыктарга – сарамжалдуулук.

5. Жогорудагылар ҮЙМАНДЫН гана үстүнө тургузулат

- А. Атеисттик караңгылыктan – тунук дүйнө таанымга;
- Б. Диний сабатты өнүгүүгө – зор өбөлгө;
- В. Кыргыз наркы – көөнөрбөс заманбаптык.

Биз бактылуу болууга укуктуубуз!

Бүйрүтмачы: Кыргыз Республикасынын Президенттегине талапкер Мыктыбек Арстанбектин шайлоо фондусунан төлөнду. Талапкердин каржы боюнча ыйгарым укукту өкүлү Үйманкулов Нышанбай Талантбекович БШКдан 20.11.2020-жылды өрүлгөн №88 каттоо күбөлүгү.

Көлишим 2020-жылдын 14-декабрьинде түзүлгөн.

Нускасы 4855 Бүйрүтма №1465 Жарыкка чыккан күнү: 15.12.2020-ж.

● Ысык-Көл

РЕКТОР АЛМАШТЫ

Өткөн ишембиде К.Тыныстанов атындагы Ысык-Көл
мамлекеттик университетинде ректорду шайлоо өттү.

Ректорлук кызматка 5 талапкер ат салышты. Эң көп добуш алган 2 талапкер шайлоонун 2-турона отуп, жыйынтыгында шайлоого катышкан профессорлук окутуучулар курамынын 151 добушун алган Иманбаев Аскар Асангазиевич же-цишке жетиши.

Белгилей кетүүчү нерсе – жаңы жетекчиге окуу жай чоочун эмес. Анткени, ал буга чейин аталган ЖОЖдо окутуучу, проректор болуп эмгектенип, бир нече жыл Каракол шаардык Кеңешинин төрагалык кызматын аркалаган.

Етэмберди САДАБАЕВ,
өз кабарчы

Улуу ақындын урматы

АБАЙ КУНАНБАЕВ КЫРГЫЗ ЭЛИ ҮЧҮН ДА КЫМБАТ

Быыыл казактын улуу ақыны жана ойчулуу, көркөм сөздүн чебери, коомдук ишмер, казак жазма адабиятынын негиздөөчүсү, биринчи классиги, котормочу, ошондой эле композитор Абай Кунанбаевдин 175 жылдыгы ЮНЕСКО алкагында эл аралык деңгээлде белгиленүүдө. Өткөн аптанын жума күнү борбор калаабыздаагы Алыкул Осмонов атындагы Улуттук китепканада улуу талаанын улуу ақыны Абайдын урматына кыргыз-казак маданий борбору ачылды. Бул Улуттук китепканада уюштурулган он жетинчи борбор болуп калды.

Абай Кунанбаев казак элине орус жана европа маданиятын тааныткан чыгармачыл инсан. Крыловду, Лермонтовду, Пушкинди, Гётени жана Байронду казак тилине котортгон. Абай 170ке жакын ырлардын, "Кара сөздөр" деп аталган прозалык поэмалын жана 56 котормонун автору. Жыйырмага жакын обондуу чыгармаларды жараткан.

"Абайдын руханий мурасын көнери жайлыту жана изилдөө максатында Алыкул Осмонов атындагы улуттук китепкана, Кыргыз Республикасынын Маданият, маалымат жана туризм министрлигиги, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин макулдугу, Казакстан Республикасынын Кыргыз Республикасындагы элчиликгинин, Казак улуттук ассоциациянын чоң колдоосу менен ушул борборду ачып жатыбыз.

Маданий борбордун уюштурулушу улуу Абайга кыргыз элинин көрсөтүп жаткан сый-урматы", - деп айтты Улуттук китепкананын директору Жылдыз Бакашева борбордун ачылышында.

Ал эми КР маданият, маалымат жана туризм министри Нуржигит Кадырбеков: "Казак менен кыргыз бир тууган эл, каныбыз, жаныбыз бир, тириүлүктө базарыбыз, өлсөө мазарыбыз бир. Мухтар Ауэзов атабызы Чыңгыз Айтматов агабыздын бүт ааламга таанышына эң чоң салым кошкон. Айтматов да өз чыгармаларында казактын уникадул турмушуна, маданиятина көп кайрылган. "Жамийла", "Кыямат" жана башка чыгармаларында казак темасын көнери камтыгын. Бул борбордун ачылып жатканы жакшы окуя. Учуру келгенде биз дагы ушундай борборду Нур-Султанда, Алматыда ачалы", - деп кошумчалады.

Борбордун ачылышына карата Казакстан Республикасынын маданият жана спорт министри Актотуу Раимкулова жөнөткөн күттүктоону окуп берген казак элчиси Кайрат Нурпеисов: "Абайдын 175 жылдыгы маараке тою бир гана Казакстанда гана эмес, бүт дүйнө жүзүндө белгиленүүдө. Кыргызстанда Кыргыз-Казак университетинде Абай аудиториясы ачылды, быйыл кыргыз ақыны Айдарбек Сармамбетов котортгон Абайдын "Кара сөздөр" кыргыз тилинде жарык көрдү.

Ал эми бул борбор Кыргызстандагы Казак улуттук ассоциациянын демилгеси менен Казакстандын Кыргызстандагы элчиликгинин колдоосу алдында түзүлдү. Бизде маданиятка кайдыгер мамиле жасабаган адамдар арбын экен. "Казминерал-Бозымчак" компаниясынын башкы директору Ильяс Тулекеев, Казакстандын Кыргызстандагы ардаатуу консулу Сабырбек Жумабековго, Болот Абильдаевге, Кыргызстандагы казак улуттук ассоциациянын төрөймө, Жогорку Кеңештин депутаты Гүлшат Асылбаева, Улуттук китепкананын директору Жылдыз Бакашевага, эки өлкөнүн маданият министрликтине, 100 томдон ашык китептерди жөнөткөн Нур-Султан шаарындагы Улуттук китепканага, 200дөн ашык китеп жиберген Алматы шаарынын мамлекеттик китепканасына, КР Тышкы иштер министрлигине ыраазылык билдирем", - деп айтты жана аталган демөөрчүлөргө элчиликтин атынан сыйлыктарды тапшырды.

Борбордун ачылышына кыргыз-казак мамилелериндеги олуттуу иш-чаралардын бири катары баа берген КР Тышкы иштер министри биринчи орун басары Нуран Ниязалиев: "Улуу ақындын мааракеси ушул иш-чара менен эле аяктап калбайт. 2021-жылды Бишкекте Абай Кунанбаевдин эстелигин орнотуу, Нур-Султан шаарында Манас атабыздын айкелин тургузуу план-

далууда. Жогорку деңгээлдеги макулдашууларга ылайык, 2021-жылы Кыргызстанда Казакстан Республикасынын, 2022-жылы Казакстанда Кыргыз Республикасынын маданиятынын күндөрү уюштурулат", - деп кошумчалады.

Кыргызстан элдери ассамблеясынын төрагасы, академик Абыдиганы Эркебаев: "Алыкул Осмонов атындагы улуттук китепканада буга чейин көп эле борборлор ачылган. Бирок, Абай борбору казактын улуу талаасындай көп залга жайгашкандыгы мени кубандырыдь. Абай сөз берметтерин иргей билген улуу инсандардын бири, немистер учун Гёте, англичандарга Шекспир, орустарга Пушкин, Толстой, Достоевский кандай баалуу болсо, казак түүгүндар учун Абай ошондой сыймыктуу инсан. Абайдын даражасы бир эле казак элинде эмес, кыргыз элинде да бийик", - деген пикирин билдиридь.

Борборду уюштурууга каржылык жактан колдоо көрсөткөн "Казминерал Бозымчак" компаниясынын башкы директору Ильяс Тулекеев бул салтанатта: "Казминерал Бозымчак" компаниясы борбордун ачылышина түздөн-түз катышкандына кубанычтамын. Биздин компания Казакстандык болгону менен анда иштегендердин 97 пайызы Кыргызстандык жарандар. Кыргыз-казак маданий борборунун ачылышы биздин эки элдин көп кырдуу кызматташтыгын енүктүрүүгө өбөлгө болоруна ишенем", - десе, Кыргыз эл ақыны, Токтогул атындагы Мамлекеттик сыйлыктын лауреаты Акбар Рыскулов: "Абай казак элинин гана ақыны эмес, Чыңгыз Айтматов айткандай дүйнөлүк түшүнүк. Абай кыргызда да кымбат. Мындай бир мисалдар бар - Абайдын ақындык таланттын ойготкан ким? Ал Жөнө Каржабай уулу. Анткени, Абай бала кезинде Семейдин көчөсүндө эки адам колтуктап жетелеген биреө ырдан келе жатканы көрөт. Адегенде анын көзү азиз экендигин байкабайт. Бирок, жакындағанда анын бүркүттөй шаңышын унун угуп, "Мен дагы ушундай ақын болсом экен" деп тилем кылат. Балалын тилеми кабыл болот. Ал эми Жөнө Каржабай уулу солтодон чыккан кыргыз. Аблайдын мезгилиндеги ата-энеси менен ошол жакка барып калган. Абайга атасы Кунанбайдан башка дагы кимдердин таасири тижен? Бул ызгыттуу. Ал дагы кыргыз. ызгыттуу Абайдын атасы Кунанбай менен чогуу жүргөн. Кунанбайдын атасы Өскенбай менен курдаш болгон. Ал Кунанбайдын финансы министри, коргоо министри сыйктуу милдеттерди аркалаган. Кунанбай ызгыттууну ажылыкка бирге алыш кеткен. Абай өз баласын каргап, тескери берип жатканда ызгыттуу ортого түшүп, токтотуп калган. Бул сыйктуу кызылтуу фактылар абдан арбын. Маданий борбор ушундай мисалдарды изилдеши көрек деп ойлойм", - деп салтанатка катышуучулардын бүйүрүн кызытты.

Атай АЛТЫМЫШЕВ